

До X річниці Конституції України

Із Днем Конституції!

28 червня виповнюється 10 років із дня прийняття Верховною Радою України Основного Закону нашої країни. Це була одна із найвагоміших і найяскравіших подій в житті українського народу за останні 15 років, яка набула воістину історичного значення.

Прийнята 10 років тому Конституція незалежної України стала основою для розвитку законодавчої бази усіх сфер суспільно-економічного й громадсько-політичного життя країни, зокрема її банківської системи. Статтею 99 Конституції України грошовою одиницею України визнано гривню, яку було введено в обіг через кілька місяців після прийняття Основного Закону в результаті проведення грошової реформи — однієї з найуспішніших у сучасному світі. Тією ж статтею Конституції основною функцією Національного банку України визначено забезпечення стабільності грошової одиниці. Згідно зі статтею 100 розробку основних засад грошово-кредитної політики та здійснення контролю за її проведенням покладено на Раду Національного банку України, правовий статус якої визначається Законом.

Здавалося б, усього кілька рядків у Законі. Проте за вагомістю і значущістю це рядки золоті, адже вони — частина Основного Закону, який ми не випадково пишемо з великої літери.

Це — законодавчий фундамент нашого життя, основні координати діяльності.

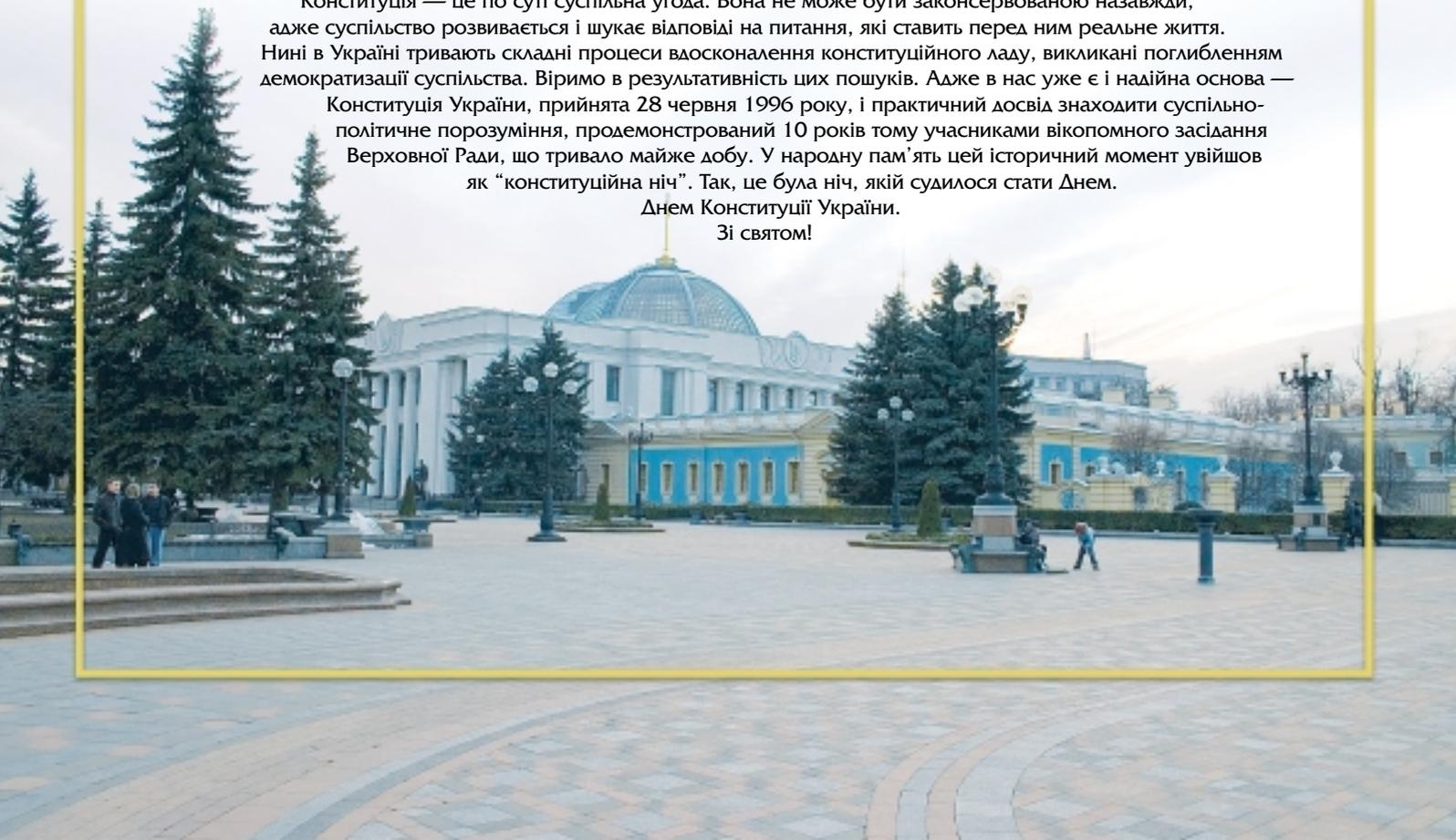
Користуючись можливостями, наданими Конституцією, передусім — правом законодавчої ініціативи, Національний банк України упродовж останніх 10 років розробив і суттєво удосконалив нормативно-правову базу банківської діяльності в Україні. Серед ключових законів, розроблених за його безпосередньої участі і прийнятих із його ініціативи, — закони України “Про Національний банк України”, “Про банки і банківську діяльність”, “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні” і багато інших.

Завдяки поліпшенню і постійному вдосконаленню нормативно-правової бази, наполегливому й послідовному її практичному впровадженню банківська діяльність у нашій країні поступово, але неухильно наближається до стандартів економічно розвинутих країн. Незважаючи на проблеми, які час від часу виникають у процесі економічного розвитку молодшої Української держави, її грошова одиниця зберігає відносну стабільність, що може свідчити про успішне і компетентне виконання центральним банком свого основного конституційного обов’язку.

Конституція — це по суті суспільна угода. Вона не може бути законсервованою назавжди, адже суспільство розвивається і шукає відповіді на питання, які ставить перед ним реальне життя. Нині в Україні тривають складні процеси вдосконалення конституційного ладу, викликані поглибленням демократизації суспільства. Віримо в результативність цих пошуків. Адже в нас уже є і надійна основа — Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року, і практичний досвід знаходити суспільно-політичне порозуміння, продемонстрований 10 років тому учасниками вікопомного засідання Верховної Ради, що тривало майже добу. У народну пам’ять цей історичний момент увійшов як “конституційна ніч”. Так, це була ніч, якій судилося стати Днем.

Днем Конституції України.

Зі святом!

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

КІРЄЄВ О.І. (голова),	КРЮЧКОВА І.В.,	РИЧАКІВСЬКА В.І.,
БУРЯК С.В.,	ЛАНДИНА Т.В.,	САВЛУК М.І.,
БАЖАЛ Ю.М.,	МАТВІЄНКО В.П.,	САВЧЕНКО А.С.,
ГАЙДАР Є.Т.,	МЕЛЬНИЧУК М.О.,	СЕНИЦЬ П.М.,
ГАЛЬ В.М.,	МИЩЕНКО В.І.,	СМОВЖЕНКО Т.С.,
ГАЛЬЧИНСЬКИЙ А.С.,	МОРОЗ А.М.,	ФЕДОСОВ В.М.,
ГЕСЬ В.М.,	ОСАДЕЦЬ С.С.,	ХОФМАНН Лутц,
ГРЕБЕНІК Н.І.,	ПАЛАМАРЧУК А.Б.,	ШЕВЦОВА О.Й.,
ГРУШКО В.І.,	ПАСІЧНИК В.В.,	ШЛАПАК О.В.,
ДОМБРОВСЬКИ Марек,	ПАТРИКАЦ Л.М.,	ШУМИЛО І.А.,
ІЛАРІОНОВ А.М.,	ПЕТРИК О.І.,	ЮЩЕНКО В.А.,
КРАВЕЦЬ В.М.,	ПОДОЛЕВ І.В.,	ЯРЕМЕНКО С.О.,
КРОТЮК В.Л.,	РАЄВСЬКИЙ К.Є.,	ЯЦЕНЮК А.П.

РЕДАКЦІЯ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ НБУ

Головний редактор	ПАТРИКАЦ Л.М.
Заступник головного редактора	КРОХМАЛЮК Д.І.
Начальник відділу з випуску журналу "Вісник НБУ"	ПАПУША А.В.
Заступник начальника відділу — редактор з питань бухгалтерського обліку, розрахунків та інформаційно-програмного забезпечення	КОМПАНИЄЦЬ С.О.
Редактор з питань валютного регулювання та міжнародних банківських зв'язків	БАКУН О.В.
Відповідальний секретар	ЛІПІНЬКА С.М.
Головний художник	КОЗИЦЬКА С.Г.
Літературний редактор	КУХАРЧУК М.В.
Дизайнери	ПЛАТОНОВА Н.Г.,
	ХАРУК О.В.
Коректори	СІЛВЕРСТОВА А.І.,
	ГОРБАНЬ Н.В.
Оператор	ЛИТВИНОВА Н.В.
Реклама і розповсюдження:	ГРЕБІШКОВ В.І.,
	ГРИЦЕНКО М.Р.
Фото:	НЕГРЕБЕЦЬКИЙ В.С.,
	МІЛЕВСЬКИЙ Л.А.,
	НАБОК О.М.,
	ХМАРА В.П.
Черговий редактор	КОМПАНИЄЦЬ С.О.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

просп. Науки, 7, Київ-28, 03028, Україна
тел./факс: (044) 524-96-25
тел.: (044) 527-39-44, 527-38-06, 525-38-25
E-mail: litvinova@bank.gov.ua

Журнал зареєстровано Держкомвидавом України 09.06.1994 р., свідоцтво КВ № 691

Засновник і видавець: Національний банк України.
Адреса: вул. Інститутська, 9, Київ-8, 01008, Україна

Журнал рекомендовано до друку Вченою радою Київського національного економічного університету

Публікації в журналі Вищою атестаційною комісією України визнано фаховими
Видається у комплекті з додатком "Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності"

Передплатний індекс 74132

Дизайн: Редакція періодичних видань НБУ

Надруковано з готового оригінал-макета відділом видавничого обслуговування
Господарсько-експлуатаційного управління НБУ

Адреса друкарні:

просп. Науки, 9, Київ-28, 03028, Україна

Формат 60 × 90 / 8. Друк офсетний. Фіз. друк. арк. 8.0

Умовн. друк. арк. 9.0. Обл.-вид. арк. 10.2

Тираж 2000 прим.

При передруку матеріалів, опублікованих у журналі, посилання на "Вісник Національного банку України" обов'язкове. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи думку автора. Відповідальність за точність викладених фактів несе автор, а за зміст рекламних матеріалів — рекламодавець.

© Вісник Національного банку України, 2006

ЗМІСТ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК

Із Днем Конституції!	1
С.Компанієць	
Свято, увітчане весною	4
Л.Патрикац	
На порядку денному — гроші	25
Ніхто не забутий, ніщо не забуте!	26

ЕКОНОМІЧНА ОСВІТА

С.Компанієць	
Фінансова реструктуризація в Україні в контексті політики сталого економічного зростання	3

МАКРОЕКОНОМІКА

О.Петрик	
Цілі та основні режими сучасної монетарної політики	6
Я.Грудзевич	
Розвиток інституційної основи грошово-кредитної політики в Україні	27

ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ

С.Буковинський	
Формування бюджетної політики у ринковому середовищі	14

БАНКИ УКРАЇНИ

О.Васюренко, Н.Погореленко	
Організація управління стійким розвитком банківської установи	22
І.Дугін	
Врахування чинників зовнішнього середовища в процесі управління кредитним портфелем комерційного банку	32
Основні показники діяльності банків України на 1 травня 2006 року	40
Структура активів банків України за станом на 01.04.2006 р.	42
Структура зобов'язань банків України за станом на 01.04.2006 р.	54
Структура власного капіталу банків України за станом на 01.04.2006 р.	58
Фінансові результати діяльності банків України за станом на 01.04.2006 р.	64
Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у квітні 2006 р., а також зміни і доповнення до переліку операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій, внесені у квітні 2006 р.	70
Банки, вилучені з Державного реєстру банків у квітні 2006 р.	71

НОВІ КНИГИ

А.Чушно	
Морально-етичний погляд на економічну проблему	25

ВАЛЮТНИЙ РИНОК

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за квітень 2006 року)	29
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за квітень 2006 року)	30

НУМІЗМАТИКА І БОНІСТИКА

Про введення в обіг ювілейної монети "750 років м. Львів"	37
Про введення в обіг ювілейної монети "Микола Стражеско"	37

БАНКІРИ І МИСТЕЦТВО

К.Гриценко	
"Наші долі чорнобильське горе колише"	38

ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у квітні 2006 року	41
---	----

ФОНДОВИЙ РИНОК

Ринок державних цінних паперів України у квітні 2006 року	71
---	----

АНОТАЦІЇ

	72
--	----

Погія/

Фінансова реструктуризація в Україні в контексті політики сталого економічного зростання

“Фінансова реструктуризація в Україні в контексті політики сталого економічного зростання” — так називалася міжвузівська Всеукраїнська студентська наукова конференція, яка відбулася в середині квітня цього року в Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана. Один із її переможців, отримуючи заслужену нагороду, процитував таку думку мудреця: громада, яка дбає на рік вперед, вирощує пшеницю; суспільство, яке зазирає на десять років вперед, вирощує фруктовий сад; а нація, яка думає на сто років вперед, вирощує нове покоління.

Декан фінансово-економічного факультету КНЕУ кандидат економічних наук В.К.Хлівний, який головував на конференції, охарактеризував цю подію як знакову для вузу — кращі студенти вищих навчальних закладів України зібралися на наукову конференцію в стінах університету в рік його століття. Володимир Кирилович не оминув нагоди сказати, що за роки функціонування вузу в Україні склалася наукова школа, яка успішно функціонує й донині. А численні випускники КНЕУ примножують її набуток і славу.

Чимало особистостей, кого прямо стосуються ці слова, хто творив і продовжує писати історію факультету і славетного вузу, стали учасниками цієї міжвузівської конференції. З доповіддю “Сучасні актуальні питання теорії фінансів” виступила патріарх фінансової наукової школи доктор економічних наук, професор кафедри фінансів КНЕУ В.М.Суторміна; з доповіддю “Глобалізація податків як нове явище державних фінансів” — випускник Київського інституту народного господарства 1965 року доктор економічних наук, професор кафедри податкової політики та оподаткування Університету державної податкової служби

Студентка III курсу КНЕУ Ганна Сидорова отримала за змістовну доповідь на конференції Почесну грамоту вузу, в якому навчається.

Заступник завідувача кафедри фінансів КНЕУ, доктор економічних наук, професор В.М.Опарін вручає нагороду одному з переможців конференції студенту V курсу Таврійської державної агротехнічної академії Олександрі Семенову.

України В.Л.Андрущенко. Заступник декана у післявоєнні роки, доктор економічних наук, професор кафедри фінансів С.Я.Огородник, звертаючись до учасників зібрання з напутнім словом, пригадав, що як перший голова Наукового студентського товариства 1947 року брав участь у міській студентській конференції та досі зберігає грамоту того часу.

У роботі конференції взяли участь і виступили завідувач кафедри фінансів КНЕУ доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки, академік В.М.Федосов; заступник керуючого Київської міської філії АКБ Укрсоцбанк, кандидат економічних наук В.Б.Гордон, який свою дисертацію захистив на кафедрі фінансів КНЕУ; заступник голови правління Національного депозитарію України А.Т.Головко; проректор Буковинської фінансової академії, кандидат економічних наук М.В.Черватюк; випускник фінансово-економічного факультету КНЕУ, а нині заступник міністра фінансів України, кандидат економічних наук В.В.Лісовенко, з яким учасники зібрання влаштували імпровізовану прес-конференцію.

Відкриття конференції.

На пленарному засіданні також виступили студентка III курсу фінансово-економічного факультету КНЕУ імені Вадима Гетьмана Ганна Яренко з доповіддю “Податкова політика країн Європейського Союзу у контексті збалансованого розподілу доходів” та студентка V курсу цього ж факультету Ганна Каніщева з дослідженням “Механізм виконання доходної частини Державного бюджету України”.

Решту доповідей учасники конференції зачитали на секційних заняттях, які були присвячені темам “Розвиток фінансового ринку України”, “Бюджетна система і бюджетна політика в Україні”, “Оптимізація податкової системи України”. Керівники секцій доктор економічних наук — професор В.М.Суторміна; заступник завідувача кафедри фінансів, доктор економічних наук, професор В.М.Опарін та доктор економічних наук, професор О.М.Тимченко дали високу оцінку науковим розробкам студентів.

Найцікавіші доповіді, які прозвучали на засіданнях секцій, учасники конференції за слухали на заключному засіданні. Так, із дослідженням “Перспективи фінансової реструктуризації капіталу агроформувань Криму” виступила студентка V курсу Південної філії Кримського державного агротехнологічного університету Наталія Колпакова; фінансуванню молодіжних будівельних програм присвятив свій виступ студент IV курсу Національного економічного університету імені Вадима Гетьмана Олександр Харченко; на поняттях, методах, проблемах амортизації зупинився у своїй доповіді студент V курсу Таврійської державної агротехнічної академії Олександр Семенов.

Переможців міжвузівської Всеукраїнської студентської наукової конференції нагородили почесними відзнаками Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана. Учасники конференції отримали цінні подарунки, сувеніри. Інформаційні спонсори конференції — редакція журналу “Вісник Національного банку України” та закрите акціонерне товариство “Гроші та світ” подарували переможцям комплекти своїх журналів.

Світлана Компанієць,
“Вісник НБУ”.

Пером та об'єктивом/

Свято, уквітчане весною

З нагоди 15-ї річниці створення Національного банку України та Дня банківських працівників у Національному академічному драматичному театрі ім. Івана Франка відбулося урочисте зібрання працівників банківської системи України.

Вимитий дощем травневий Київ. У зеленій затишній оазі скверу перед входом до столичного театру імені Івана Франка так велелюдно, що увічнений у бронзі народний артист Микола Яковченко зі своєї персональної лави вже не може розгледіти добре знайомий йому фасад рідного театру. А сквер і п'ятачок перед театром заповнювали і заповнювали ошатно вбрані жінки та елегантні чоловіки.

Серед запрошених на свято — представники Секретаріату Президента України, народні депутати України, працівники апарату Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади і центральних установ України, члени Ради НБУ, представники Асоціації українських банків, Українського кредитно-банківського союзу, голови правлінь та голови спостережних рад банків тощо. А також ті, хто стояв біля витоків створення та розбудови банківської системи незалежної України, ветерани банківської справи, науковці, педагоги нового покоління фахівців.

Біля мікрофона — Голова Національного банку України Володимир Стельмах. П'ятнадцятилітня діяльність центрального банку країни — славетний шлях, подоланий численним колективом відданих своїй справі людей.

“Створити на базі Українського республіканського банку Держбанку СРСР Національний банк України”. Отже, цьогоріч виповнюється 15 років із часу заснування головного банку країни. А якщо поглянути під ширшим ракурсом на всю банківську систему України, то сьогодні це — понад 180 банків, включених до Державного реєстру. 156 із них мають ліцензію Національного банку України на здійснення банківських операцій. Серед діючих банків 131 — акціонерні товариства (94 — відкритого, 37 — закритого типу), 25 — товариства з обмеженою відповідальністю.

На сцену виходять Президент України Віктор Ющенко, Голова Національного банку України Володимир Стельмах, керівник Секретаріату Президента України Олег Рибачук, Президент Асоціації українських банків Олександр Сугоняко, Президент Асоціації “Український кредитно-банківський союз”, Голова Київської міської Ради Леонід Черновецький.

Звучить Гімн України. Затим до слова запрошується Голова Національного банку Володимир Стельмах.

— Сьогодні — знаменний день і знаменний рік, — наголошує Голова НБУ. — В 2006 році виповнюється і 15 років незалежності України, і 10 років Конституції України, і 10 років відродження національної грошової одиниці шляхом проведення грошової реформи. Професійне свято банкірів збігається

Президент України Віктор Ющенко як подарунок сприймає кожну нагоду поспілкуватися з колегами. З нагоди свята він сказав учасникам урочистого зібрання багато щирих, теплих слів.

Ведучі святкового вечора лауреат всеукраїнських конкурсів Олена Яблочна та заслужений артист України Євген Нищук розпочали урочисту частину з історичного екскурсу, нагадавши, що Верховна Рада УРСР своєю Постановою від 20 березня 1991 року “Про порядок введення в дію Закону Української РСР “Про банки і банківську діяльність” проголосила:

ще з однією знаменною датою — 15-річчям Національного банку України. Нині цілком очевидно: банківська система ніколи не була осторонь гострих і ключових завдань економіки. Із 2004 року вона активно включилася у виконання спрямованих назустріч людям загальнодержавних програм: освіти, охорони здоров'я, соціальної доступності житла, підтримки села, розвитку малого і середнього бізнесу, енергозбереження, створення нових робочих місць тощо.

За вагомий особистий внесок у створення і розвиток банківської системи України, розроблення і втілення грошово-кредитної політики, спрямованої на зростання економічного потенціалу України та з нагоди 15-річчя Національного банку України рішенням Правління НБУ відзначено одного з творців нової української грошової системи Віктора Ющенка. Презенту України вручено пам'ятний набір, до складу якого входить одна гривня “Володимир Великий” та п'ятдесят гривень “Михайло Грушевський”.

Під оплески зали до мікрофона підходить Віктор Ющенко. Для багатьох присутніх із цією людиною пов'язана доля і кращі роки життя, віддані банківській системі. П'ятнадцять років — це нелегкий шлях, система (у тому числі й НБУ) перехворіла багатьма хворобами, але сьогодні центральний банк є тією інституцією, котра повністю контролює ситуацію на грошово-кредитному ринку. Президент пишається своїми колегами, однодумцями, з якими в перші роки становлення української державності працював пліч-о-пліч, очолюючи Національний банк. Нині це — історія: створення замкнутого циклу з виготовлення національних грошей — банкнот і монет, проведення грошової реформи, перші кроки на шляху розбудови вітчизняної банківської системи.

Настає урочистий момент — вручення нагород.

Керівник Секретаріату Президента України Олег Рибачук зачитує укази про відзначення високими державними нагородами великої групи банківських працівників. За вагомий особистий вно-

сок у реалізацію грошово-кредитної політики, забезпечення стабільного функціонування банківської системи, багаторічну сумлінну працю та високий професіоналізм орденом князя Ярослава Мудрого III ступеня нагороджується Голова Національного банку Володимир Стельмах, орденом “За заслуги” I ступеня — народний депутат України Федір Шпиг, орденами “За заслуги” II ступеня — генеральний директор Банкнотно-монетного двору НБУ Руслан Арешкович та заступник голови ради Асоціації українських банків Станіслав Аржевітін, орденами “За заслуги” III ступеня — голова правління акціонерного банку “Київська Русь” Віктор Братко та директор акціонерного товариства “Престиж Груп” Сергій Вовченко, орденом княгині Ольги II ступеня — ректор Львівського банківського інституту НБУ Тамара Смовженко.

Почесні звання “Заслужений економіст України” присвоєно начальнику філії “Головне управління Промінвестбанку в Донецькій області” Ігорю Анненкову, раднику Голови НБУ Сергію Брагіну, керівникові Апарату Ради Національного банку України Станіславу Буковинському, ректорові Української академії банківської справи НБУ Анатолію Єпіфанову, голові правління акціонерного товариства “Електронбанк” Ларисі Загородній, директору департаменту персоналу НБУ Ігорю Іванюку, начальнику управління НБУ в Херсонській області Олександрі Мануйленко, начальнику управління товариства “Комерційний банк “Експобанк” Валентині Мірошник, начальнику управління НБУ в Сумській області Ользі Радченко, керуючому філією АТ “Державний експортно-імпорتنний банк України” в Одесі Валентину Челаку.

Почесне звання “Заслужений діяч науки і техніки України” присвоєно головному контролерові — начальнику відділу Банкнотно-монетного двору НБУ, доктору технічних наук Миколі Стародубу.

Присутнім у залі ветеранам Національного банку України молодь вручає букети квітів.

Банкіри й гості зібрання хвилиною мовчання вшановують пам'ять Вадима Гетьмана, Олександра Веселовського, усіх працівників Національного банку, хто пішов із життя...

Вечір завершився святковим концертом.

Світлана Компаніць,
“Вісник НБУ”.

Фото Владислава Негребецького.

Точка зору

 Олександр Петрик

Директор департаменту економічного аналізу, досліджень та прогнозування Національного банку України

У сучасній економічній науці не так багато принципових положень, щодо яких представники різних галузей мають єдину точку зору. Одним із них є те, що пріоритетною ціллю монетарної політики має бути досягнення цінової стабільності. Цю тенденцію підтверджує дедалі більша кількість центральних банків, які проголошують як єдину стратегічну ціль своїх монетарних політик підтримання цінової стабільності та досягнення низької інфляції у довгостроковому періоді.

Авторська точка зору, викладена в статті, не є офіційною позицією Національного банку України.

Цілі та основні режими сучасної монетарної політики

Центральні банки приймають рішення про контроль за рівнем інфляції як основне своє завдання, керуючись цілою низкою факторів.

По-перше, високі її рівні в усіх без винятку країнах призводили до значних економічних та політичних втрат.

По-друге, теоретичні дослідження і практичний досвід переконливо доводять, що наміри досягнути стабільного зниження рівня безробіття за умови стимулювання економічного зростання шляхом пом'якшення монетарної політики не сприяють суттєвому економічному зростанню. І навіть навпаки — прискорюючи темп зростання інфляції, як наслідок, погіршують життєві стандарти населення.

По-третє, останнім часом з'являється дедалі більше аргументів на користь прозорості і зрозумілої монетарної політики, яка викликає довіру всіх макроекономічних агентів й утримує інфляційні очікування на низькому рівні, що, за інших рівних умов, обмежує інфляцію значно більшою мірою, ніж це вважалося раніше.

По-четверте, у середовищі економістів домінуючих позицій набуває переконаність у тому, що найбільший внесок монетарної політики у підтримання стійкого економічного зростання в довгостроковому періоді пов'язаний із підтриманням інфляції на низькому рівні та її передбачуваністю [1].

По-п'яте, нині уже немає сумнівів у тому, що інфляція є формою специфічного — “інфляційного” — податку з усіх, хто отримує та зберігає прибуток у національній валюті. Цей податок найвідчутніше впливає на мало-забезпечені, соціально незахищені верстви населення, які практично не в змозі протидіяти інфляції, оскільки мають порівняно високе співвідношення утримання прибутку у безвідсотковій формі [2].

По-шосте, практичний досвід свідчить, що витрати інфляції зростають відносно її рівня нелінійно, у зв'язку із чим зниження інфляції до прийнятних рівнів виявляється економічно

витратною справою [3].

Проблема антиінфляційної стратегії прямо пов'язана з питанням найприйнятнішого монетарного режиму. І хоча адаптація цінової стабільності як пріоритетної цілі монетарної політики є загальною для центральних банків, це не виключає вибору різних монетарних режимів, котрі якнайкраще слугують справі досягнення проголошеної цілі і які можуть бути предметом для дискусій.

У цьому контексті два основних конкуруючих підходи зводяться до дебатів: що краще — мати свободу вибору у здійсненні монетарної політики чи керуватися чітко визначеними правилами?

Прихильники першого впевнені, що перевага за свободою вибору, адже основою монетарної політики є переважно судження, пов'язані з аналізом великої кількості індикаторів, котрі визначають інфляційний тренд. Політики спостерігають за великою кількістю факторів і, керуючись власною інтерпретацією, вирішують, які дії ефективніше запобігатимуть інфляції.

Прихильники другого підходу, навпаки, рішуче підтримують прийняття чітко визначених цілей (зокрема проміжних) та правил їх досягнення. Така чітко визначена законодавча і технічна процедура допомагає у контролюванні інфляції, підвищує довіру до центрального банку та монетарної політики і ґрунтується на послідовності, виконанні зобов'язань та прозорості, що у свою чергу передбачає підзвітність і впливає із оголошення явних цілей.

ВИБІР РЕЖИМУ МОНЕТАРНОЇ ПОЛІТИКИ

Першим підходом, про який ішлося вище, передбачається запровадження режиму монетарної політики, за якого використовується імпліцитна ціль, що правда — без експліцитного “номінального якоря”. У разі ж застосування стратегії визначення цілей та правил їх досягнення

Додаток 1. Негативні наслідки, пов'язані з інфляцією та її нестабільністю

Чому питання стабільності національних грошей у будь-якій економіці є ключовим у процесі здійснення макроекономічної політики? Передусім тому, що нестабільність грошей, яка фактично пов'язана з нестабільністю цін в економіці даної країни, спричиняє чимало негативних ефектів, а також (і це головне) — підвищує невизначеність у процесі прийняття рішень для всіх суб'єктів економічної діяльності.

Ось лише деякі можливі негативні наслідки слабкості грошової одиниці та пов'язаної із цим цінової нестабільності й інфляції:

- **спотворення цінних сигналів і неефективність розміщення інвестицій.** Ціна на ресурси в ринковій економіці має принаймні дві економічні функції — інформаційну та розподільчу. Спотворена структура цін і цінова нестабільність призводять до кредитування збиткових галузей;
- **зростання нестабільності як цін, так і самої інфляції.** У підсумку це призводить до обмеження кредитної діяльності, передусім у сфері надання довгострокових кредитів (до того ж, що особливо важливо, скорочується обсяг інвестицій в економіку), та до зростання контрактних витрат. Наслідок нестабільності інфляції — невизначеність для всіх учасників ринку. Тобто їм важко зорієнтуватися, що саме є причиною зміни базових цін — інфляція чи зміна загальних попиту і про-

позиції (а це у свою чергу призводить до виробничих шоків);

- **збільшення перетікання ресурсів із виробничої сфери до сфери фінансових послуг із єдиною метою — хеджування ризиків інфляції;**

- **неврівноваженість цін на кредитні ресурси** (відсоткові ставки) призводить як до фінансових труднощів кредиторів і дебіторів на мікрорівні, так і до непропорційного зростання агрегованого внутрішнього кредиту і його неефективного розподілу на макrorівні між макроекономічними агентами;

- **спотворення бухгалтерського обліку, фінансових контрактів, податкової системи та реальної ціни запасів в економіці;**

- **“витрати стоптаних черевиків”.** Так образно називають ще одну статтю інфляційних витрат, викликану потребою частіше звертатися до банку чи спробами вкладення коштів у інші активи, що призводить до “швидкого зношування черевиків” (а якщо серйозно — до марнування часу та коштів суб'єктів господарювання);

- **“витрати меню”** (часта зміна цін теж вельми дорого обходиться для фірм);

- **втрата цінової конкурентоспроможності економіки;**

- **втрата грошима функції міри вартості;**

- **зростання загальної економічної, соціальної та політичної нестабільності.**

(тобто у випадку використання другого підходу) можуть розглядатися три базові варіанти вибору монетарного режиму для контролю рівня інфляції: **монетарне, курсове таргетування і таргетування інфляції** залежно від проміжної цілі монетарної політики.

Режим **монетарного таргетування** є повністю ортодоксальним і базується на кількісній теорії грошей (тобто кількісна проміжна ціль за певним грошовим агрегатом використовується як номінальний ціновий якір). Із цього випливає, що в економіці існує стійка залежність між зміною пропозиції грошей та інфляцією.

Другий монетарний режим ґрунтується на **таргетуванні обмінного курсу** і використовує його як номінальний якір інфляції.

Третій режим базується на дедалі популярнішій та реально ефективній

стратегії — **інфляційному таргетуванню**, де як номінальний якір використовується публічно проголошена інфляційна ціль і зобов'язання центрального банку проводити монетарну політику так, щоб її досягти. **Як проміжна ціль визначається відхилення прогнозу інфляції від цільового показника** із відповідним коригуванням монетарної політики за допомогою інструментів монетарної політики.

З метою успішного функціонування кожного з описаних вище монетарних режимів, за інших рівних умов, необхідно враховувати ступінь відкритості економіки, стабільність співвідношення монетарних агрегатів та інфляції, міру впливу відсоткових ставок центрального банку на економічний процес.

Альтернативний підхід, який не ґрунтується на завчасно визначених

правилах і процедурах здійснення монетарної політики, використовується деякими країнами (зокрема США), але майже в усіх із них тривають серйозні дискусії стосовно доцільності переходу до експліцитного номінального якоря, а саме — до інфляційного таргетування.

МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА З ІМПЛІЦИТНОЮ ЦІЛЛЮ, АЛЕ БЕЗ ЕКСПЛІЦИТНОГО “НОМІНАЛЬНОГО ЯКОРЯ”

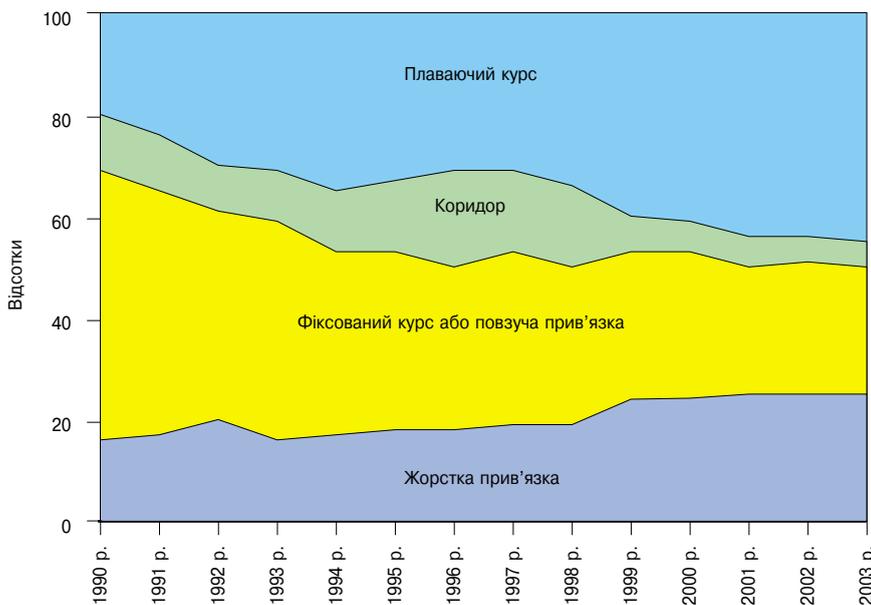
В останні роки окремі країни (насамперед це стосується США) досягли чудових результатів (зокрема низької і стабільної інфляції) у сфері макроекономічної політики, не використовуючи експліцитного “номінального якоря” (обмінного курсу, монетарної чи інфляційної цілі). Уточнимо, що в США досягнення низької та стабільної інфляції постійно проголошувалося, однак сама процедура виконання обраної стратегії публічно не оголошувалася.

Головна особливість монетарної політики полягає в існуванні значних часових лагів між застосуванням інструментів та його впливом на інфляцію. Для економічно розвинутих країн такий лаг може перевищувати два роки. Це потребує превентивних дій центрального банку, який не може чекати, поки інфляція зросте значно й інфляційний процес неможливо буде контролювати. Тому монетарна політика повинна орієнтуватися на майбутнє і мати попереджуючий характер. Тобто залежно від лагу впливу монетарна політика має діяти до того, як в економіці виникне інфляційний тиск.

Така попереджуюча стратегія монетарної політики притаманна режиму з інфляційним таргетуванням, адже монетарні інструменти застосовуються з урахуванням часових лагів та з огляду на потребу досягти цільового показника щодо інфляції у майбутньому. Незважаючи на це, монетарний режим у США не має номінального якоря і є меншою мірою прозорим, ніж режим із визначеною інфляційною ціллю. Головним аргументом на користь застосування такого режиму є просто демонстрація успіху у підтримці низької інфляційного середовища.

Зазначимо, що чимало аналітиків пов'язують подібний успіх із суб'єктивними факторами, зокрема з інтуїцією та знаннями людей, які приймають рішення, а не з ефективністю самої системи. Можливо, залежність

Графік 1. Питома вага різних монетарних режимів, що застосовуються центральними банками

від обізнаності й інтуїції індивідуумів, які приймають рішення у центральному банку, є серйозною проблемою режиму, за якого не застосовується експліцитна ціль. Невипадково попередній голова Федеральної резервної системи США Алан Грінспен та інші керівники постійно нагадують про спрямованість монетарної політики у майбутнє та про контроль за інфляцією.

Останнім часом довіра до Федеральної резервної системи та її престиж перебувають на дуже високому рівні. Але немає надійної гарантії, що після зміни команди нова команда проведить таку ж антиінфляційну політику і матиме такий же авторитет під час відстоювання своєї точки зору в конгресі. Ймовірна зміна політичної або економічної ситуації за відсутності законодавчого мандата (що передбачається, наприклад, режимом інфляційного таргетування) може призвести до тиску на Федеральний резерв з метою більш експансіоністської монетарної політики. Ця ситуація може загострити проблему невідповідності короткострокової цілі підтримання економічного зростання та довгострокової мети підтримання цінової стабільності.

Відсутність законодавчо визначеної експліцитної цілі може стати ще більшою проблемою для центрального банку в перехідних економіках. В умовах політичної нестабільності, слабо збалансованої та значно відкритої економіки відсутність цінового якоря (зокрема інфляційного

таргетування) може бути чинником фінансової та економічної кризи.

ТАРГЕТУВАННЯ ОБМІННОГО КУРСУ

Таргетування обмінного курсу у відкритій економіці надає **ціновий якорь, приводячи в дію прямий ефект контролю за цінами товарів, які торгуються. Таким чином ціни на товари, що торгуються, стають номінальним якорем для всієї економіки.**

Якщо курс прив'язаний до валюти країни з низькою та стабільною інфляцією і де-юре, і де-факто й заслуговує на довіру всіх макроекономічних агентів, то такий монетарний устрій має знижувати інфляційні очікування до рівня (або майже до рівня) країни з низькою інфляцією, до валюти якої прив'язана місцева валюта.

Інша перевага такого підходу полягає в тому, що обмінний курс у ролі номінального якоря є **індикатором, за яким легко спостерігати і який сприяє громадськості як правило монетарної політики.**

Ще однією перевагою є відносна простота застосування зазначеного підходу, адже країна де-факто відмовляється від власної монетарної політики.

Водночас обмінний курс як номінальний якорь має кілька вад.

По-перше, у разі відкритості фінансового рахунку платіжного балансу країна із жорсткою валютною прив'язкою не проводить незалежної монетарної політики, а відтак втрачає й можливість використовувати її з метою

реагування на зовнішні та внутрішні шоки, передусім на шоки, які впливають на агрегований попит.

Та слід визнати, що для перехідних економік переваги незалежної монетарної політики не такі вже й суттєві, адже переважна їх більшість не має розвинутих політичних інститутів і фінансових ринків, що, власне, і надає можливість ефективно використовувати активну монетарну політику. В основному із цієї причини багато країн, що розвиваються, та перехідних економік на початкових етапах реформування здебільшого застосовували ті чи інші варіанти прив'язки до однієї зі світових валют.

По-друге, всезростаючий рух до мобільності капіталу, що є наслідком глобалізації світової економіки і тяжіння окремих країн до світових економічних центрів (зокрема, Євросоюзу та США), дедалі більшою мірою наражатиме їх економіки на спекулятивні атаки. Це стає очевидним після останніх криз у країнах, які розвиваються, та в перехідних економіках. Захист проти зазначених спекулятивних атак полягає зокрема у використанні під час атаки високих відсоткових ставок, проте подібну тактику не можна застосовувати упродовж тривалого часу, до того ж це витратно для економіки.

Особливо небезпечним курсове таргетування може бути для країн із великим рівнем доларизації (до них належить і Україна) та зі значним рівнем зовнішнього боргу із короткостроковими термінами погашення. **Велика кількість іноземної валюти на руках у населення, істотна частка пасивів, денонінованих в іноземній валюті, а також суттєві валютні дисбаланси усіх макроекономічних агентів і зокрема банківської системи є каталізатором банківських та фінансових криз¹, у чому, можливо, і полягає головна вада режиму таргетування обмінного курсу у довгостроковому періоді.**

По-третє, фіксований курс за відносно вільного руху капітального рахунку платіжного балансу стимулює експансію комерційних кредитів. Це спричиняє валютні дисбаланси і також є передумовою фінансових криз. Потенційні проблеми, які можуть виникнути за такого монетарного устрою, найяскравіше проявилися в Чилі у другій половині 1970-х [7], у Мексиці в 1994—1995 роках [8], в азійських країнах у 1997-му та в Росії у 1998 році [9].

¹ Після мексиканської кризи 1994—1995 років та азійської і російської криз 1997—1998 років дебати щодо режиму обмінного курсу стосуються не так його оптимальності, як власне можливості застосування [4—6].

В усіх випадках, коли в умовах експансіоністської фіскальної політики і значного бюджетного дефіциту підтримувався режим фіксованого курсу, початковий спред між внутрішніми і зовнішніми процентними ставками (за відносно неконтрольованого руху спекулятивного капіталу) зростав дуже швидко. На це впливала внутрішня кредитна експансія та зростаючі обсяги припливу короткострокового капіталу. Всі зазначені вище економіки зрештою одержували комбінацію істотного припливу спекулятивного капіталу, кредитної експансії та буму витрат урядів і бізнесу, а також швидкого переоцінювання реального курсу. Раптовий вплив капіталу у зворотному напрямі швидко призводив до валютної та фінансової кризи².

По-четверте, режим фіксованого обмінного курсу за умови стійкого відхилення реального курсу від рівноважного рівня, як правило, призводить до деформації розподілу ресурсів в економіці та гальмування економічного зростання.

На практиці номінальний якір у ролі обмінного курсу розділяється на кілька різних форм. Серед них — завчасно проголошений ступінь та періодичність девальвації національної валюти (це так звана “повзуча прив’язка”³). Курс також може бути зафіксованим щодо валюти іншої держави.

Фіксовані курси поділяються на три основні види: фіксований “де-факто” — без будь-яких інституціональних визначень; фіксований у рамках відповідного законодавства; відмова від національної грошової одиниці на користь спільної валюти групи країн або використання країною як офіційної валюти грошей іншої держави.

Протягом останніх шести років в Україні застосовується фіксований курс першого виду — де-юре діє режим плаваючого керованого обмінного курсу, а де-факто (з невеликими відхиленнями у часі) використовується прив’язка до долара США. Прикладом другого виду є режим “currency board”, запроваджений у Гонконгу, Аргентині (1990 р.), Естонії (1992 р.), Литві (1994 р.), Болгарії (1996 р.) та інших країнах. Переваги і недоліки такого режиму описано в працях [10—12].

Зразками третього виду можна вважати режим, запроваджений у дванадцяти європейських країнах, які 1999

року запровадили спільну валюту — євро, а також у Панамі та Еквадорі, де відмовилися від власних валют і використовують як законний засіб платежу долар США. Як правило, другий і третій види режимів потребують жорсткої фіскальної дисципліни, наявності необхідної кількості валютних резервів, стійкої фінансової системи. Зауважимо, що останні два режими не надають якихось особливих переваг. За наявності надійних макроекономічних підвалин будь-яка економіка, незалежно від монетарного режиму, функціонуватиме нормально.

МОНЕТАРНЕ ТАРГЕТУВАННЯ

Головною перевагою монетарного таргетування над таргетуванням обмінного курсу є можливість узгоджувати монетарну політику із розвитком внутрішньої макроекономічної ситуації. Це дає змогу вибирати інфляційні орієнтири, відмінні від орієнтирів інших країн — головних торговельних партнерів, а також мати більшу свободу дій у випадку флуктуації економічного зростання.

Як і за таргетування обмінного курсу, у разі застосування монетарного таргетування інформація центрального банку про досягнення проміжних цілей щодо змін грошових агрегатів опрацьовується доволі швидко — за кілька тижнів, а то і днів. Отже, монетарні цілі можуть практично негайно подавати громадськості і бізнесу сигнали про дії монетарної влади щодо утримання інфляції під контролем.

Перевагою монетарного таргетування є також практично моментальна підзвітність монетарної політики. Це — суттєвий стримуючий фактор для тих, хто приймає рішення щодо стимулювання економічного зростання у короткостроковій перспективі за рахунок втрати цінової стабільності у майбутньому.

Ефективне використання грошового агрегату як проміжної цілі залежить передусім від спроможності центрального банку проводити незалежну монетарну політику, спрямовану на підтримання низької і стабільної інфляції.

Усі ці переваги таргетування монетарних агрегатів на практиці реалізуються лише за наявності двох передумов.

Перша з них — **стабільність попиту на гроші**. Як відомо, однією з найсерйозніших проблем, які ускладнюють процес вибору так званого “монетарного якоря”, є нестабільність попи-

ту на той чи інший грошовий агрегат (найчастіше — на “широкі” гроші).

Зокрема в економіці, що діє в умовах відносно високої та нестабільної інфляції, попит на гроші теж стає дуже нестабільним. Інакше кажучи, швидкість грошових агрегатів є змінною у часі. За такої умови зростання грошових агрегатів втрачає свою сигнальну функцію: у певних випадках воно не супроводжується надмірним зростанням цін, і навпаки — трапляється, що зростання інфляції (зрозуміло, під впливом третіх факторів) прискорюється і за помірного збільшення грошових агрегатів. З огляду на це довіра до центрального банку зменшується.

Проблема нестабільності попиту на гроші особливо актуальна для перехідних економік, зокрема для України. Основними чинниками такої нестабільності є стан економіки, який можна охарактеризувати як період ремонетизації, коли після дуже низьких рівнів монетизації економіка поступово просувається до дедалі вищих. Нестабільність попиту на гроші спричиняється зокрема частими структурними змінами в економіці та на фінансових ринках, наявністю вільних виробничих потужностей і робочої сили, великого тінювого сектору, значного доларизацією та швидкими технологічними і фінансовими інноваціями, а також у разі раптової зміни рівня інфляції або зміни інфляційних очікувань.

Це призводить до того, що центральний банк не може ефективно впливати на інфляційні очікування за допомогою монетарного якоря. Коли інфляція раптово знижується, ефекти гістерезису порушують старі співвідношення попиту на гроші. У таких випадках спрогнозувати кількість грошей, необхідну для функціонування економіки у цільових межах зміни інфляції, дуже важко, а використання грошового агрегату як номінального якоря є вкрай неефективним.

Співвідношення між монетарними агрегатами і цільовими показниками (інфляцією, номінальним доходом) неодноразово руйнувалися не лише у США чи Великобританії [13—15], а й у країнах, які протягом тривалішого часу ефективно використовували монетарне таргетування, наприклад, у Німеччині та Швейцарії.

Друга передумова успішного застосування таргетування монетарних агрегатів полягає в **ефективному контролі за зміною грошової маси** з боку центрального банку. Монетарні агрегати повинні ним належним чином

² Така ситуація виникла і в Україні перед фінансовою кризою у серпні 1998 року [6].

³ “Повзуча прив’язка” використовувалася у деяких латиноамериканських країнах у 1970-х та у Польщі в 1990-х роках.

Додаток 2. Досвід застосування монетарного таргетування в Німеччині та Швейцарії

У 70-х роках минулого століття монетарне таргетування запровадила низка країн, щоправда у формі, дуже далекій від механістичного розуміння формули Мілтона Фрідмена про постійне співвідношення темпів зростання грошової маси та номінального випуску (з урахуванням передбачуваності зміни у швидкості обертання грошової маси). Як підкреслюється у праці [17], в усіх цих країнах центральні банки ніколи не дотримувалися жорстких правил зростання грошових агрегатів, а в окремих державах навіть після офіційного проголошення монетарних цілей практично не досягали їх.

Зокрема, США, Канада та особливо Великобританія намагалися таргетувати одночасно кілька грошових агрегатів; регулярно не проголошували встановлені цілі; допускали суттєві зміщення у цільових показниках, зокрема у змінах грошової бази; штучно занижували рівень зростання, скажімо, грошової бази у контрольні проміжки часу (для цього центральний банк здійснював короткотермінову операцію на відкритому ринку з метою приведення у відповідність обсягу приросту грошової бази на кінець місяця або кварталу, хоча за економічною суттю така операція жодним чином не впливала на розвиток інфляційних процесів). В інших випадках центральні банки просто значно завищували цільові показники зростання грошових агрегатів і не приводили їх у відповідність із реальністю пізніше, а також жодним чином не пояснювали причини таких відхилень.

А дві країни — Німеччина та Швейцарія, які після розпаду бреттон-вудської системи офіційно проголосили монетарне таргетування, упродовж понад 20 років ретельно дотримувалися вимог обраного підходу. Це дало доволі успішні результати у сфері контролю рівня інфляції. І, до речі, стало одним із ключових чинників, керуючись якими Європейський центральний банк запровадив так звану подвійну систему (two pillars), в

основу якої поряд із ціною стабільністю поклав моніторинг та дотримання зростання грошових агрегатів у певних обставинах.

Як зазначається у праці [18], секретом успіху Бундесбанку у монетарному таргетуванні було те, що він не обмежувався лише ортодоксальною моделлю “Гроші — інфляція”, а й брав до уваги широкий спектр факторів у реальному секторі економіки та на фінансових ринках. Коли Бундесбанк уперше запровадив монетарне таргетування, він проголосив середньострокову ціль на рівні 4%, що було значно вищим показником, ніж прийнятна довгострокова ціль щодо інфляції. Цей банк також офіційно проголосив, що середньострокова ціль є вищою за довгострокову. Причиною тому — неминуче зростання цін (без втрат для економічного зростання), яке не залежить від можливостей монетарної політики. Такий помірний підхід до поступового обмеження інфляції тривав дев’ять років, доки середньострокова ціль не збіглася із довгостроковою, консистентною із кількісним визначенням цінової стабільності для німецької економіки. Бундесбанк реагував і на негативний шок пропозиції, пов’язаний із другим підвищенням світових цін на нафту у 1980 році, підвищенням середньострокової цілі із 3.5 до 4%.

Монетарна політика в Німеччині та Швейцарії розглядалася передусім як ефективний метод стратегії центральних банків у сфері комунікацій із суспільством і фокусувалася здебільшого на проблемах цінової стабільності у довгостроковому періоді. Зростання грошових агрегатів постійно використовувалося як основа для пояснення стратегії монетарної політики шляхом численних публікацій у засобах масової інформації, виступів керівництва обох банків з поясненнями у разі виникнення значних відхилень від основної цілі, для підвищення довіри до монетарної політики та утримання інфляційних очікувань на низькому рівні.

контролюватися. В іншому випадку грошові агрегати не надаватимуть чітких сигналів про дії монетарної влади, спрямовані на досягнення цілей щодо інфляції.

Контролювати “вузькі” грошові агрегати центральним банкам загалом під силу. “Широкі” (M2 і M3) — не завжди. Принаймні повномасштабний контроль за даними агрегатами видається проблематичним.

Ці дві проблеми є основною причиною того, чому нині дуже обмежена кількість країн тією чи іншою мірою застосовує викладений вище підхід. До вже зазначених причин варто додати і третю: непередбачуваність залежності грошових агрегатів та цін робить монетарну політику непрозорою і меншою мірою підзвітною.

Незважаючи на всі ці проблеми, двом країнам, що використовували монетарне таргетування (маємо на увазі Німеччину і Швейцарію) вдалося досягти хороших результатів

(див. додаток 2). Головні уроки цього позитивного досвіду такі:

— *по-перше*, центральний банк повинен обмежувати усіма можливими засобами рівень інфляції у довгостроковому періоді, незважаючи на періодичні відхилення монетарних агрегатів від цільових значень. Дотримання монетарних показників відповідно до встановлених правил будь-якою ціною, швидше за все, даватиме негативний результат у перспективі;

— *по-друге*, важливо впровадити активну комунікаційну стратегію роботи з громадськістю і таким чином підтримувати прозорість монетарної політики, що і вплинуло (незважаючи на часті відхилення у проміжних цілях) на підвищення репутації та ступінь довіри до обох банків, чий досвід тут розглядається.

Ці ключові елементи успішності монетарного режиму — гнучкість, прозорість і підзвітність — є основними елементами і режиму інфляційного тар-

гетування. Як стверджується у праці [16], монетарна політика Бундесбанку та банку Швейцарії, швидше, наближалася до інфляційного таргетування, ніж до класичного таргетування грошей у визначенні М.Фрідмена. Її можна трактувати як “гібридний режим інфляційного таргетування з елементами монетарного таргетування”.

ІНФЛЯЦІЙНЕ ТАРГЕТУВАННЯ

Нині дедалі більша кількість країн, стикаючись із проблемами використання режимів монетарного або курсового таргетування, переходить до третього виду “якоря” — інфляційного таргетування.

Багато джерел дають різні визначення системи інфляційного таргетування⁴. Узагальнивши їх, можна сказати,

⁴ Інфляційне таргетування визначається різними шляхами й у дуже широких термінах. Найвідомішими є: [19]. Альтернативні визначення можна також знайти у працях [20—22].

Таблиця 1. Країни, в яких застосовується інфляційне таргетування

Економічно розвинуті країни	Рік введення	Країни, що розвиваються	Рік введення
Нова Зеландія	1989	Чилі	1990
Канада	1991	Ізраїль	1991
Ісландія	1991	Перу	1994
Великобританія	1992	Чехія	1997
Австралія	1993	Польща	1998
Фінляндія	1993*	Бразилія	1999
Швеція	1993	Мексика	1999
Іспанія	1994*	ПАР	2000
Норвегія	2001	Таїланд	2000
		Колумбія	2000
		Корея	2000
		Швейцарія	2000
		Угорщина	2001
		Перу	2002
		Філіппіни	2002
		Словаччина	2005
		Туреччина	2005
		Румунія	2006

*До приєднання до зони євро.

що *інфляційне таргетування* — це *концептуальна система монетарного устрою, яка характеризується публічним проголошенням офіційної кількісної цілі щодо інфляції (або інтервалу) на середньострокову перспективу (на період або кілька періодів, через які дія основного інструменту монетарної політики — відсоткової ставки — набуває найбільшого впливу на інфляцію) та чітким розумінням і впевненістю в тому, що низька і стабільна інфляція є основною ціллю монетарної політики у довгостроковому періоді.*

Серед інших найважливіших рис інфляційного таргетування — рішучі зусилля, спрямовані на налагодження комунікації з громадськістю щодо планів та цілей монетарної політики, а почасти — і щодо механізмів, які дають змогу центральному банку досягати задекларованої мети.

Такий режим першою застосувала Нова Зеландія. Після неї — певна кількість економічно розвинутих країн. Серед них — Австралія і Канада, Фінляндія й Іспанія (до вступу в зону євро), Швеція і Великобританія. Нині окремі країни, що розвиваються (зокрема Бразилія, Чилі, Ізраїль, Мексика, Філіппіни) прямують у цьому ж напрямі. Серед країн із перехідними еко-

номіками, які перейшли до інфляційного таргетування, слід виділити Чехію, Польщу та Угорщину.

Чому країни обирають режим інфляційного таргетування?

Серед головних економічних мотивів такі:

◆ інфляція є змінною, на яку може впливати монетарна політика у довго-

строковому періоді;

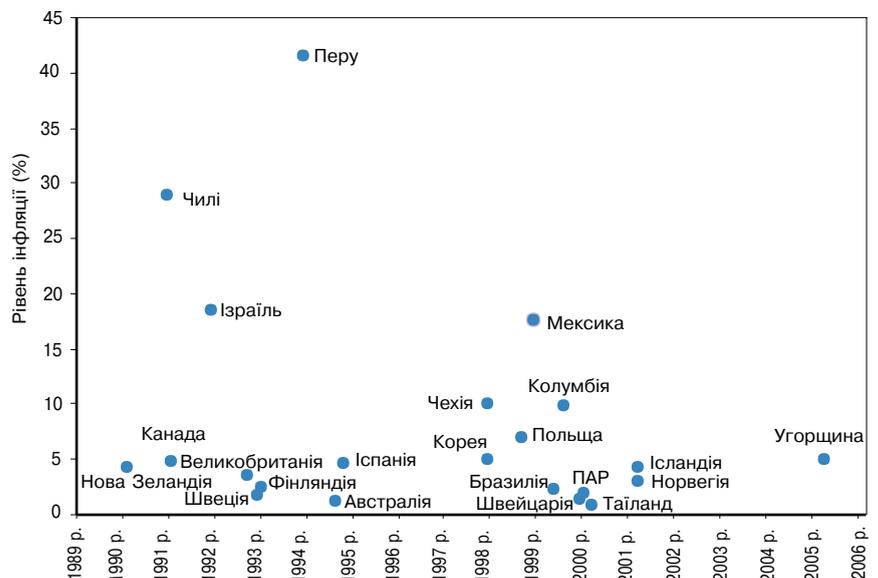
◆ високий рівень інфляції — руйнівний, тож підтримка низького та стабільного її рівня необхідна для досягнення інших цілей макроекономічної політики — суттєвого зростання, низького безробіття, раціонального розподілу реальних доходів;

◆ цінова стабільність є “номінальним якорем” монетарної політики (інфляційні очікування населення та бізнесу, невизначеність і волатильність інфляції).

За інфляційного таргетування рівень інфляції, що таргетується, виступає у ролі монетарного якоря, тому і монетарна, і фінансова політика спрямовані на досягнення цієї цілі. Основною перевагою режиму, про який йдеться, є те, що на його ефективність не впливає стабільна залежність рівня інфляції від зміни грошових агрегатів (як це спостерігається за режиму монетарного таргетування), а також не впливають і проблеми, пов’язані із фіксацією курсу. На відміну від таргетування обмінного курсу, монетарна політика за інфляційного таргетування фокусується більшою мірою на внутрішньому розвитку економіки і має, так би мовити, “вбудований стабілізатор” як внутрішніх, так і зовнішніх шоків.

Додатковою перевагою для країн, які розвиваються, та держав із перехідними економіками є те, що траєкторія обмінного курсу, який визначається на ринкових засадах, надає важливу інформацію щодо оцінки ринком поточної та майбутньої монетарної політики. У зазначених економіках обмінний курс відіграє ту ж роль, що і номінальна дохідність за довгостроко-

Графік 2. Країни, що запровадили режим інфляційного таргетування, та рівень інфляції в них на момент запровадження зазначеного режиму

вими державними цінними паперами у розвинутих країнах [23].

Добре розвинута система інфляційного таргетування передбачає застосування значно ширшого спектра акцій та дій, аніж тільки встановлення інфляційної цілі.

По-перше, уряду спільно із центральним банком необхідне **публічне (як правило, закріплене законодавчо) проголошення стратегії середньострокової цінової стабільності та проміжної цілі щодо інфляції**.

По-друге, передбачається **інституціональне зобов'язання (закон про цінову стабільність) у формі правил та процедур, за якими має діяти центральний банк, а також — повна незалежність у сфері застосування інструментів монетарної політики**.

По-третє, необхідна чітка стратегічна визначеність щодо того, **як саме монетарна політика шляхом зміни відсоткової ставки може доводити рівень інфляції до рівня цільового показника**.

По-четверте, потрібна чітка і комплексна система комунікацій центрального банку з усіма макроекономічними агентами для підтримання довіри до монетарної політики та власне його репутації з метою утримання інфляційних очікувань на низькому рівні.

По-п'яте, має посилюватися **підзвітність центрального банку**.

По-шосте, необхідне створення досконалої системи економічного аналізу та прогнозування з метою прийняття рішень у сфері монетарної політики.

Інфляційне таргетування, як і таргетування обмінного курсу, має суттєву перевагу перед таргетуванням монетарних агрегатів, адже воно більш прозоре та зрозуміле громадськості. Концепція попиту на гроші і, наприклад, роз'яснення змін у монетарній політиці, які відбуваються внаслідок зміни швидкості обертання грошового агрегату, як правило, незрозумілі широкому загалу і викликають недовіру до монетарної політики центрального банку. Співвідношення змін у монетарних агрегатах та інфляції є дуже нестабільним не лише в країнах, що розвиваються, та в перехідних економіках, а навіть у таких стабільних і розвинутих економіках, як Швейцарія, яка тривалий час використовувала монетарне таргетування, але зрештою перейшла до інфляційного.

Оскільки експліцитна кількісна ціль щодо інфляції посилює підзвітність центрального банку, такий режим зменшує ймовірність того, що він опиниться в ситуації, коли плінні обста-

вини вимагатимуть застосування експансіоністської політики з метою стимулювання економічного зростання та зменшення безробіття, тоді як у середньостроковій перспективі для досягнення інфляційної цілі центральному банку слід було б провадити стриманішу політику. Така ситуація, як правило, виникає під політичним тиском, тож **ключовою перевагою інфляційного таргетування є законодавче закріплення пріоритету монетарної політики**. Це дає змогу фокусувати політичні дебати переважно на контролюванні інфляції, а не на прискоренні економічного зростання чи створенні нових робочих місць за рахунок лише ефекту монетарної політики. Останні дві проблеми є в основному сферою відповідальності уряду.

З іншого боку, немає підстав стверджувати, що за умови застосування режиму інфляційного таргетування центральні банки повністю ігнорують проблеми економічного зростання та безробіття. Всі країни, де застосовується інфляційне таргетування, на практиці надають перевагу зваженому підходу, тобто водночас із контролем рівня інфляції у перспективі приділяється певна увага і згладжуванню коливань економічного циклу.

Незважаючи на те, що за загальноприйнятою термінологією ціль, про яку йдеться, називається "ціновою стабільністю", **на практиці всі країни з інфляційним таргетуванням у центрі уваги тримають передусім рівень інфляції, а не рівень цін**. До того ж середнє значення вибраної ними цілі (так звана центральна точка), як правило, значно вище нуля. Наприклад, зараз у Новій Зеландії найнижчий рівень центральної точки — 1.5%, в Канаді та Швеції — 2, Великобританії та Австралії — 2.5, в Ізраїлі — 8.5%⁵. Такий вибір обумовлюється занепокоєнням, що дуже низька (близька до нуля) інфляція може справляти негативний вплив на економічну активність. Може звучуватись і можливість підтримувати економічну активність шляхом змін відсоткової ставки. Існує також значна ймовірність дефляції, яка теж є витратною для економіки й асоціюється із рецесією чи навіть стагнацією. Так, наприклад, у Японії ключовим фактором послаблення фінансової системи та економіки, що спостерігаються в останні роки, вважають саме дефляцію.

Серед інших важливих підвалин режиму інфляційного таргетування,

⁵ Дані наведено на момент проголошення інфляційного таргетування. Нині в Ізраїлі зазначений показник становить 2%.

завдяки яким, зокрема, забезпечується його гнучкість, такі:

♦ можливість відхилення від цільового показника, що дає змогу реагувати на шоки пропозиції. Більшість країн, які таргетують інфляцію, мають законодавчо визначені умови відхилення від цільового показника;

♦ прозорість упроваджуваної політики, яка є простою і зрозумілою для громадськості. Центральні банки постійно контактують з урядами, мають законодавчо обумовлені принципи спільних зусиль, спрямованих на контроль за інфляцією;

♦ дедалі зростаюча підзвітність центрального банку. Показовим критерієм жорсткої підзвітності можна вважати статтю одного із законів Нової Зеландії, згідно з якою уряд має право відправити у відставку керівника центрального банку країни у разі відхилення інфляції від встановлених меж навіть протягом одного кварталу. В інших країнах із інфляційним таргетуванням правила підзвітності центрального банку м'якші, проте всюди ці банки зобов'язані пояснювати громадськості та уряду причини відхилень від цільової траєкторії і вживати відповідних заходів.

Результати монетарної політики країн із інфляційним таргетуванням за 16 років застосування режиму, про який тут іде мова, видаються доволі успішними. У цих країнах відчутно знизилася рівні інфляції, її динаміка набула більшої стабільності. Істотно зменшилися рівні інфляційних очікувань та економічної невизначеності, що суттєво впливає на поліпшення інвестиційного клімату і сприяє стабілізації економічного зростання. Крім того, у країнах, які запровадили інфляційне таргетування, починаючи з високих стартових рівнів інфляції, після періоду дезінфляції інфляція практично не зростала навіть під час циклічних бумів у розвитку економіки.

Як свідчить досвід останніх років, таргетування інфляції істотно пом'якшує й ефект шоків пропозиції, в основному за рахунок низьких інфляційних очікувань і майже цілковитої відсутності вторинних ефектів, пов'язаних із попитом на підвищення заробітної плати і відповідною ціновою політикою фірм.

Побоювання щодо запровадження режиму інфляційного таргетування переважно пов'язані з тим, що це, як вважають, може призвести до гальмування економічного зростання та підвищення рівня безробіття. Однак досвід

усіх країн, які запроваджували цей режим, починаючи з високих рівнів інфляції, засвідчує, що після досягнення стабільно низького цільового рівня ВВП зростає навіть вищими темпами, ніж до початку періоду дезінфляції.

Окремі економісти [24] критикують інфляційне таргетування тому, що, на їх переконання, цей режим диктує жорсткі правила здійснення монетарної політики і не надає певної свободи у прийнятті рішень. Наприклад, у країнах із режимом монетарного таргетування зміна співвідношення між грошовими агрегатами та інфляцією не зобов'язує керівників центрального банку жорстко контролювати зміни у грошовій масі, оскільки це може зашкодити економічному зростанню. На нашу думку, така інтерпретація інфляційного таргетування (як негнучкого правила) є некоректною і зводиться до дискусії про те, якою має бути монетарна політика взагалі — комплексом правил чи ситуативною.

Насправді ж найефективнішою є монетарна політика із прозорими правилами, але спрямована у майбутнє, достатньо гнучка у контексті вирішення дилеми довгострокової цінової стабільності і стабілізації циклічності у процесі зростання.

Якраз інфляційне таргетування найбільшою мірою відповідає завданням щодо вирішення зазначеної вище дилеми. І воно не є набором жорстких правил.

По-перше, інфляційне таргетування не надає простих, "механічних" інструкцій стосовно того, як центральний банк повинен проводити монетарну політику. Навпаки, цей режим потребує, щоб центральний банк використовував усю доступну інформацію для того, аби визначити найприйнятніші дії для досягнення інфляційної цілі. На відміну від простих правил політики, **інфляційне таргетування не вимагає, щоб центральний банк ігнорував усю економічну інформацію й фокусувався винятково на одній змінній, тобто — на інфляції.**

По-друге, на практиці інфляційне таргетування передбачає значний ступінь свободи у прийнятті рішень. Майже в усіх країнах із інфляційним таргетуванням монетарна політика пристосовується до змін економічного середовища. Мало того, центральні банки за режиму інфляційного таргетування одержують значні можливості маневрування з метою стабілізації флуктуацій економічного зростання шляхом застосування спеціальних ме-

ханізмів та виключень.

І все ж, незважаючи на описану вище гнучкість, серцевина стратегії інфляційного таргетування полягає у досягненні стабільної та низької інфляції у довгостроковому періоді. **Такий режим фокусує увагу тих, хто здійснює макроекономічну політику взагалі та монетарну політику зокрема, в першу чергу — на перспективний стабільний розвиток економіки завдяки низькій та передбачуваній інфляції, а вже потім — на поточне вирішення проблем за рахунок майбутнього розвитку.**

Прозорість режиму, з одного боку, підвищує довіру до центрального банку та його монетарної політики, а з іншого — потребує підзвітності центрального банку, що певною мірою обмежує свободу дій у разі політичного тиску чи намагання окремих політиків вирішувати поточні економічні проблеми за рахунок довгострокової цінової стабільності та стійкого економічного зростання. □

Література

1. Fisher, S. "Why Are Central Banks Pursuing Long-Run Price Stability?" In *Achievement of Price Stability: A Symposium Sponsored by the Federal Reserve Bank of Kansas City*. Kansas City.
2. Bulir, A., and Gulde, A. (1995), "Inflation and Income Distribution: Further Evidence on Empirical Links". *IMF Working Paper 95/86*, Washington, IMF.
3. Bruno M., (1991), *High Inflation and the Nominal Anchors of an Open Economy* Princeton Essays in International Finance 183. Princeton, N.J.
4. Obstfeld, M., and Rogoff, K. (1995), "The Mirage of Fixed Exchange Rates". *Journal of Economic Perspectives* 9 (Fall): 73-96.
5. Eichengreen, B. (1999), "Kicking the Habit: Moving for Pegged Rates to a Greater Exchange Rate Flexibility" *Economic Journal* 109 C1-C14.
6. Петрик О. Перехід до більшої гнучкості обмінного курсу в Україні — виклик часу // Вісник Національного банку України. — 2005. — № 6. — С. 4—11.
7. Corbo, V., and Fisher, S. (1994), "Lessons from Chilean Stabilization and Recovery" In *the Chilean Economy: Policy Lessons and Challenges*. Washington *Brookings Institution*.
8. Dornbusch, R., and Werner, A. (1994), "Mexico: Stabilization, Reform and No Growth" *Brookings Papers on Economic Activity* 1: 253-315.
9. IMF, (1997), *World Economic Outlook*. Washington.
10. Hanke, St., and Schuler, K. *Currency Boards for Developing Countries. A Handbook*. San Francisco: International

Center for Economic Growth, 1994.

11. Humpage, O., and Mcintire, J. *An Introduction to Currency Boards. Economic review (Federal Reserve Bank of Cleveland)*. 1995, # 2, vol. 31.

12. Стельмах В., Петрик О. *Модель монетарного устрою "Currency board": "за" чи "проти"?* // Вісник НБУ. — 2000. — № 3. — С. 2—8.

13. Stock, J., and Watson, M., (1989) "Interpreting the Evidence on Money-Income Causality" *Journal of Econometrics* 40: 161—182 p.

14. Friedman, B., and Kuttner, K., (1993) "Another Look at the Evidence on Money-Income Causality" *Journal of Econometrics* 57: 189—203.

15. Friedman, B., and Kuttner, K., (1996), "A Price Target for U.S. Monetary Policy? Lessons from the Experience with Money Growth Target" *Brookings Papers on Economic Activity*, N 1: 77—125.

16. Bernanke, B., and Mishkin, F. (1997), "Inflation targeting: A New Framework for Monetary Policy?" *Journal of Economic Perspectives* 11, N2 : 97—116.

17. Bernanke, B., and Mishkin, F. (1992), "Central Bank Behavior and the Strategy of Monetary Policy: Observations from Six Industrialized Countries" In *Oliver Blanchard and Stanley Fisher, eds., NBER Macroeconomic Annual, 1992, 1983-238*. Cambridge: MIT Press.

18. Issuing, O. (1996) "Is Monetary Targeting in Germany still Adequate?" In *Horst Siebert, ed., Monetary Policy in an Integrated World Economy: Symposium 1995*, Tubingen.

19. Leiderman, L., and Svensson, L., eds. (1995), *Inflation Targets*, CEPR., Mishkin F. *2000 Inflation Targeting for Emerging Market Economics*, *American Economic Review*, 90 p. 105—109.

20. Mishkin, F. (2000), *Inflation Targeting for Emerging Market Economics*, *American Economic Review*, 90 p. 105—109.

21. Mishkin, F., and Schmidt-Hebbel, K. (2001), *One Decade of Inflation Targeting in the World: What do we know and what do we Need to Know?*, NBER, *Working Paper Series*, 8397.

22. Masson, P., Savastano, M., and Sharma, S. (1997), *The Scope for Inflation Targeting in Developing Economies*, *IMF Working Papers*, WP/97/130, IMF.

23. Bernanke, B., Laubach, T., Mishkin, F., and Posen, A., *Inflation Targeting*. Princeton University Press, 1999.

24. Friedman, B., and Kuttner, K., (1996), "A Price Target for U.S. Monetary Policy? Lessons from the Experience with Money Growth Targets." *Brookings Papers on Economic Activity*, N. 1: p. 77—125.

**Станіслав
Буковинський**

Кандидат економічних наук,
доцент

Питання щодо місця і ролі держави в сучасних умовах – центральне у теорії і практиці. З розвитком ринкових відносин держава як представник суспільства встановлює правила функціонування та взаємодії інших економічних агентів і контролює їх дотримання. Необхідність державного регулювання економіки пов'язана з тим, що ринок не завжди у змозі ефективно виконувати функції, які б задовольняли потреби суспільства, та забезпечувати оптимальне використання ресурсів із позиції громадських інтересів. Ринковий розподіл доходів може призводити до небажаної для суспільства нерівності. Оскільки приватні суб'єкти ринку не забезпечують ефективного надання суспільних благ, цим займається держава.

Дослідження

Формування бюджетної політики у ринковому середовищі

Організуючи специфічні вартісні відносини щодо формування, розподілу, перерозподілу й використання валового внутрішнього продукту, держава визначає головні цілі та завдання, які стоять перед суспільством, здійснюючи відповідну фінансову політику. За допомогою цієї політики забезпечується сукупність заходів, спрямованих на мобілізацію фінансових ресурсів для виконання державою своїх функцій та коротко-, середньо- і довгострокових програм. Чим більше у фінансовій політиці враховуються потреби суспільного розвитку, інтереси всіх верств і груп населення, тим вища її результативність. Зміст і основні напрями фінансової політики залежать від рівня розвитку науки про роль держави у розвитку суспільства, визначення ступеня її участі в управлінні економікою та використанні конкретних форм організації фінансових відносин.

Основоположники класичної політекономії А.Сміт, Д.Рікардо виступали за невтручання держави в економіку, збереження вільної конкуренції, головну роль у регулюванні господарського життя відводили ринковим механізмам. Побудована на цих принципах фінансова політика до кінця 20-х років минулого століття спрямовувалася на обмеження державних видатків і податків, на забезпечення збалансованості бюджету держави.

У подальшому запанувала кейнсіанська концепція. Дж.М.Кейнс довів необхідність державного втручання в економічну сферу, запропонував інструменти регулювання економіки, основним із яких були державні видатки, спрямовані на створення нових робочих місць. Це сприяло вирішенню низки економічних і соціальних завдань: підвищенню зайнятості населення та зниженню рівня безробіття, активізації підприємницької діяльності й формуванню додаткового попиту.

Втручання держави призводило до зростання бюджетних видатків. Відмінності між названими вище двома теоретичними концепціями зводилися до

різної оцінки бюджетного дефіциту. Якщо в першому випадку виходили з необхідності формування і виконання бездефіцитного бюджету, то за другою концепцією припускалася можливість бюджетного дефіциту, і йому відводилася активна роль у стимулюванні економічного зростання.

Особливості фінансової політики у 70-х роках минулого століття визначалися неокласичним напрямом економічної теорії. За її концепцією, від регулюючої ролі держави не відмовляються, але ступінь її втручання в економіку та соціальну сферу обмежують. Нині фінансова політика розвинутих капіталістичних держав перебуває під впливом сучасних теорій, які, по суті, є конвергенцією двох систем регулювання. В окремих країнах використовуються елементи як кейнсіанської, так і неокейнсіанської системи державного регулювання.

Для реалізації будь-якого напрямку політики держави в економічній чи соціальній сфері потрібне відповідне ресурсне забезпечення. Таким забезпеченням є бюджет, який, будучи одночасно правовою й економічною категорією, в сучасних умовах залишається основним інструментом державного регулювання економіки, відіграє активну роль у досягненні її стабільності і розвитку. За допомогою бюджету держава здійснює перерозподіл валового внутрішнього продукту між галузями економіки, адміністративно-територіальними утвореннями, між окремими економічними суб'єктами. Метою такого перерозподілу є сприяння розвитку пріоритетних галузей економіки, підтримка тих її секторів, що мають високу соціальну значущість, зміцнення зовнішньої та внутрішньої безпеки, подолання надмірної диференціації доходів населення, вирівнювання соціально-економічного розвитку окремих територій.

Варто зауважити, що перерозподіл через бюджет не може задовольняти інтереси всіх прошарків населення, оскільки за рахунок коштів одних груп здійснюється підтримка інших. У ре-

Таблиця 1. Питома вага доходів та видатків у ВВП різних країн світу у 2002–2004 роках

Країна	Відсотки					
	Доходи			Видатки		
	2002 р.	2003 р.	2004 р.	2002 р.	2003 р.	2004 р.
США	—	31.7	31.6	—	35.2	34.9
Великобританія	39.9	39.9	40.6	41.1	42.5	43.0
Франція	49.9	49.7	50.1	52.5	53.1	52.9
Австралія	34.5	35.4	35.9	34.5	34.0	34.1
Данія	55.5	55.0	56.6	55.4	55.6	55.5
Фінляндія	54.0	53.1	53.0	49.1	50.3	50.5
Нідерланди	44.1	43.7	44.3	45.0	45.9	45.8
Норвегія	56.3	56.4	58.0	46.2	47.9	45.7
Нова Зеландія	—	39.2	39.2	—	35.4	34.4
Люксембург	45.8	45.2	44.6	40.5	41.9	42.5
Таїланд	18.6	21.1	21.2	20.9	15.4	17.0
Словенія	43.6	45.4	46.0	43.9	44.2	44.6
Хорватія	46.0	46.0	46.2	45.1	45.0	45.1
Чехія	38.2	39.1	38.9	42.0	41.6	39.7
Латвія	32.9	33.4	34.4	34.0	33.2	33.0
Литва	31.7	31.2	31.9	31.3	30.4	31.2
Росія	49.7	40.1	40.4	37.0	32.9	32.0
Болгарія	38.4	40.0	41.2	36.1	37.4	36.6
Молдова	32.7	34.1	35.6	—	27.5	31.8
Білорусь	—	45.8	46.4	—	40.6	39.9
Вірменія	—	21.7	19.7	—	17.0	17.6
Казахстан	21.5	22.1	22.7	18.1	18.4	18.3

Джерело: Government Finance Statistics, IMF, 2005; International Financial Statistics, IMF, January 2006.

зультаті майже неможливо досягти однастайності у прийнятті перерозподільних рішень, можуть формуватися групові інтереси за галузевою чи територіальною ознакою, за політичними уподобаннями.

Головне у тому, яким повинен бути обсяг суспільних благ, що надається державою. Якщо застосувати критерії Парето, то надання суто суспільних благ вважається ефективним тоді, коли загальна сума приватних благ, від яких усі люди готові відмовитися на користь суспільних, дорівнює сумі, яку вони вимушені уступити.

Світовий досвід свідчить, що з розвитком ринкових відносин роль держави у розподільчих процесах має зростати. Небагато держав повністю покладаються на ринкові системи розподілу. Один зі способів оцінки полягає в аналізі обсягу доходів і видатків бюджету розширеного уряду у співвідношенні з валовим внутрішнім продуктом. Масштаби державного впливу на економіку за цим показником у різних країнах різні. Якщо у США доходи бюджету менші 32% від ВВП, то в таких країнах, як Норвегія, Данія, Фінляндія, Франція, цей показник перевищує 50%.

Щодо України, то в результаті здій-

снюваної останніми роками економічної політики державні видатки збільшуються: якщо 2002 року вони становили 37.7% від ВВП, 2004-го — 41.5%, то 2006 року плануються на рівні 45.1%. Зростання зумовлюється в основному зобов'язаннями держави у пенсійному та інших видах соціального забезпечення.

Крім прямого впливу на соціально-економічний розвиток країни шляхом зміни розподілу ресурсів у економіці за допомогою бюджету, здійснюється і непрямий вплив. Суть його полягає в тому, що закріплені в бюджетних документах прогнозні значення основних показників економічного розвитку, пріоритети державної фінансової політики, конкретні напрями мобілізації та витрачання бюджетних коштів формують у суспільстві відповідні очікування і враховуються суб'єктами ринку при плануванні своєї господарської діяльності.

Існує відповідний процес формування та втілення у життя бюджетної політики. В умовах типової ринкової економіки цілі суспільства чи економіки визначаються у ході погоджень між органами виконавчої та законодавчої влади відповідно до правил прийняття таких рішень. Після

проголошення мети органи виконавчої влади розробляють плани її досягнення, визначаючи, які необхідні для цього фінансові та інші ресурси.

Важливе економічне та політичне значення має централізація грошових ресурсів. Доходи, що мобілізуються до бюджету, є основним знаряддям зосередження фінансових ресурсів на вирішальних ділянках економіки. Один із головних принципів функціонування бюджетних систем різних країн — збалансованість доходів і видатків. Цей принцип відображено і в Бюджетному кодексі України, яким передбачено, що повноваження на здійснення витрат бюджету повинні відповідати обсягу надходжень до бюджету на відповідний бюджетний період.

Зауважимо, що чинна система формування бюджетних доходів ще не адекватна умовам ринкової економіки. В Україні існують значні деформації та нестабільність у ставках оподаткування, а надмірна кількість податкових пільг і привілеїв зумовлює необґрунтований перерозподіл ВВП, створює неоднакові економічні умови для господарювання. Наслідок цього — утворення неофіційного сектору економіки, ухилення від оподаткування, затримки у перерахуванні належних бюджету платежів.

Основне завдання державної політики — формування справедливої, нейтральної та ефективної системи мобілізації доходів бюджету з метою зниження податкового навантаження на суб'єкти економічної діяльності, формування сприятливих умов розвитку підприємництва. Водночас у ній має бути врахована необхідність забезпечення фінансовими ресурсами виконання державою функцій у галузі економічного та соціального розвитку.

Одним із основних елементів податкової реформи має стати перегляд переважної кількості пільг, наявність яких деформує вартісні показники в економіці, знижує конкурентоспроможність товаровиробників. Передусім необхідно здійснити заходи щодо упорядкування системи пільг, які безпосередньо не пов'язані із соціальним захистом малозабезпечених верств населення, не мають інноваційної та інвестиційної спрямованості або запроваджені з метою часткового вирішення проблем, що мали місце в окремі періоди переходу до ринкових методів господарювання.

Незважаючи на здійснювані в Україні заходи щодо підвищення рівня

адміністрування податків, списання та реструктуризацію значних сум недоїмки, заборгованість перед бюджетом поки що не скорочується. Поліпшення ситуації вбачаємо у розробці та прийнятті таких правових норм, форм і методів мобілізації бюджетних доходів, які, по-перше, спрацьовували б на упередження та запобігання різноманітних порушень податкового законодавства, а, по-друге, сприяли б легалізації тіньових доходів. Робота у цьому напрямі має здійснюватися так, аби всі суб'єкти підприємницької діяльності усвідомили свої обов'язки і відповідальність перед суспільством щодо сплати податків та інших обов'язкових платежів.

Для забезпечення проведення структурних змін в економіці, підтримки пріоритетних напрямів економічного розвитку, розширення і вдосконалення виробничої та соціальної інфраструктури потрібні відповідні фінансові джерела. Зазначимо, що з 30-х років минулого століття світова наука досить важливим в устрої державного бюджету визнає розподіл видатків на поточні та капітальні.

Поточними називають видатки на державне споживання — заробітну плату, закупівлю товарів і послуг для державних потреб. Капітальні видатки — це асигнування на придбання заново створених активів, які є частиною валових інвестицій у поточному періоді. Головна ідея полягає в тому, що фінансування поточних видатків здійснюється за рахунок податків, а капітальних — в основному за рахунок запозичень, тобто виручки від продажу державних облігацій і кредитів держави за прямими договорами з позичальниками.

Останніми роками в Україні інвестиції в основний капітал (капітальні вкладення) зростали вищими темпами порівняно з приростом ВВП. Проте рівень капітальних видатків бюджету вкрай низький. Бюджетна система поступово переорієнтовується на фінансування переважно органів влади й управління при недооцінці вкладення коштів у реальний сектор економіки. Фінансування капітальних вкладень обмежується головним чином на соціальну інфраструктуру. Так, на 2006 рік передбачено на ці цілі 16.4 млрд. грн., із них 6.3 млрд. із загального фонду і 10.1 млрд. грн. — зі спеціального фонду. Частка капітальних видатків у всіх видатках державного бюджету становить 11.7%.

На нинішньому етапі розвитку, як зазначено у доповіді Президента Ук-

раїни “Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2005 році”, ефективність проектування та розподілу бюджетних інвестицій є низькою, вибір об'єкта державного інвестування здійснюється без належного техніко-економічного обґрунтування і часто є прямим результатом політичного лобіювання.

Надійним інструментом, спрямованим на вирішення питання впливу держави на економічний розвиток, буде розробка та прийняття бюджету розвитку, забезпечення його ув'язки з визначеними у програмних документах пріоритетами економічного та соціального розвитку, показниками державних цільових програм. Важливе значення має фінансове забезпечення наукової та науково-технічної діяльності, бюджетні видатки потрібно спрямовувати на досягнення результатів в економічному розвитку, підвищення наукоємності ВВП.

Необхідно передбачити суттєві зміни у структурі витрат на науку в напрямі посилення ролі програмно-цільового фінансування та істотного збільшення його частки у бюджетних видатках на науку. Реалізація цього напрямку потребує правового визначення механізму формування ресурсів бюджету розвитку, якими можуть бути податкові та неподаткові надходження, що відповідно до законодавства спрямовуються на фінансування інвестиційних програм і проектів; частина доходів від власності й підприємницької діяльності; доходи від приватизації державного майна; надходження від суб'єктів господарювання отриманих ними раніше бюджетних інвестиційних коштів на умовах повернення; внутрішні та зовнішні запозичення на інвестиційні цілі та інші джерела.

Активізація інвестиційної ролі держави має проявлятися не лише в прямій участі у фінансуванні проектів, пов'язаних із розвитком наукоємних виробництв і високих технологій, а й у стимулюванні інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання, що передбачає опрацювання оптимальних форм і методів економічного регулювання, сприяння розвитку механізмів акумуляції фінансових ресурсів інвесторів та їх трансформації у виробничі інвестиції.

У довгостроковій стратегії багатьох зарубіжних країн пріоритетною визначено соціальну стратегію держави, яка включає політику доходів, цін, зайнятості, соціального захисту і соціальних гарантій. Основна мета державного впливу — пом'якшення соціальної

нерівності, підтримка балансу інтересів, стимулювання економічної активності різних прошарків і груп населення.

Для України нині одним із надзвичайно важливих завдань у галузі бюджетної політики є недопущення подальшого падіння рівня життя найменш забезпечених і найвразливіших верств населення. Тому держава має гарантувати, що життєвий рівень населення не впаде нижче прожиткового мінімуму.

Із розвитком ринкового середовища політика надання пільг і привілеїв, успадкованих із часів планової економічної системи, підлягає перегляду. Причому питання повинно розглядатися не лише з позиції скорочення бюджетного дефіциту, а насамперед виходячи з необхідності усунення негативних стимулів окремих категорій працівників до праці, сформованих утриманських настроїв, послаблення соціальної нерівності членів суспільства.

Водночас слід зауважити, що далеко не всі діючі нині пільги — спадок планової економіки. Чимало з них є результатом прийняття за роки незалежності популістських рішень, не забезпечених наявними фінансовими ресурсами. Відповідно до вимог чинного законодавства на надання пільг, компенсацій і гарантій нині потрібно понад 35 млрд. грн. за рік, насправді ж бюджетна система забезпечує лише близько 8 млрд. грн., тобто менше чверті від потреби.

У рамках здійснюваної бюджетної реформи особливу увагу необхідно приділити питанням ефективності і результативності використання бюджетних коштів. Аналіз міжнародної практики застосування методів бюджетування, орієнтованого на результат, свідчить, що процес переходу до цього пов'язаний зі значними труднощами, однак переваги його виправдовують понесені витрати. Кількість країн, котрі використовують прийом і методи бюджетування, орієнтованого на результат, постійно розширюється.

Для розв'язання даної проблеми потрібно законодавчо врегулювати правові та організаційно-економічні засади застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі, визначити основи формування, затвердження, організації виконання, контролю за реалізацією бюджетних програм, а також механізму взаємодії органів законодавчої та виконавчої влади. При цьому слід виходити з того, що сформувати весь бюджет на основі зведення окремих програм нереально, і в цьому немає не-

Таблиця 2. Обсяг коштів, необхідний для надання населенню у 2006 році пільг, компенсацій та гарантій відповідно до чинного законодавства

Пільги та компенсації	Сума в млн. грн.			
	Відповідно до законодавства	Враховано у бюджеті	Відхилення	
			В сумі	Відсотки
Звільнення або зменшення оплати за житло, комунальні послуги, електроенергію	3 975	2 915	-1 060	-27.1
Безоплатний капітальний ремонт власних приміщень	43	13	-30	-69.8
Отримання кредитів на пільгових умовах та їх погашення за рахунок бюджету	1 134	30	-1 104	-97.4
Безоплатний або пільговий проїзд у транспорті, пільгове перевезення багажу	8 435	753	-7 682	-91.1
Пільги за користування послугами зв'язку, безоплатне або пільгове встановлення та користування телефоном і сигналізацією	215	181	-35	-16.2
Безоплатне або пільгове придбання ліків	5 303	263	-5 040	-95.0
Безоплатне або пільгове зубопротезування та протезування	777	175	-602	-77.5
Безоплатне або пільгове санаторно-курортне лікування та придбання путівок	8 259	1 246	-7 013	-84.9
Безоплатне або пільгове забезпечення автомобілями	2 914	65	-2 849	-97.8
Пільги на придбання палива та газу	558	558	—	—
Безоплатне або пільгове користування закладами культури, об'єктами фізкультури і спорту	580	—	-580	-100
Безоплатне або пільгове придбання та споживання продуктів харчування	2 932	1 445	-1 487	-50.7
Компенсаційні виплати різним категоріям населення	193	118	-75	-38.9
Інші пільги	56	52	-4	-7.1
Усього	35 375	7 814	-27 561	-77.9

Складено за даними Мінфіну України.

обхідності, проте широке застосування програмно-цільового методу значно підвищить можливості досягнути результативності витрат. Необхідно здійснити низку заходів щодо підвищення ефективності загальнодержавних цільових програм як одного з важливіших інструментів бюджетної політики.

Потребує розробки порядку формування та реалізації відомчих цільових програм, що має забезпечити впровадження програмно-цільових принципів бюджетного планування на рівні міністерств та інших центральних органів виконавчої влади і здійснення ними своїх функцій відповідно до пріоритетів державної політики. Питання удосконалення бюджетного планування слід розглядати у комплексі з удосконаленням державного управління, в ув'язці з реструктуризацією бюджетного сектору, передачею деяких державних функцій у конкурентне середовище.

Перехід на формування та виконання бюджету, орієнтованого на результативність, потребує не лише контролю за правильністю витрачання бюджетних коштів, а й оцінки результатів їх освоєння як у конкретному бюджетному періоді, так і в цілому по завершенні відповідної програми.

Це ставить завдання розширення функцій контролюючих органів у напрямі забезпечення аудиторського підтвердження фінансової звітності головних розпорядників бюджетних коштів, підготовки висновків щодо результативності досягнення поставлених у бюджетних програмах цілей.

Основою впливу держави на економічний розвиток мають бути вкладення в людський капітал у сферах освіти й охорони здоров'я. Без кваліфікованих кадрів, без рівня освіти, який відповідає сучасним вимогам, і здатності працювати в умовах високих технологій у різних галузях господарства неможливо нарощувати ВВП швидкими темпами. Потрібно збільшити частку бюджетних витрат на забезпечення реалізації першочергових завдань, пов'язаних із підвищенням рівня технічного переоснащення загальноосвітніх і медичних закладів.

Хибною є існуюча практика визначення обсягів витрат на утримання соціальної сфери, коли мізерні суми бюджетних асигнувань спрямовуються на придбання обладнання та капітальний ремонт, а решта — на оплату праці та деякі поточні витрати. Так, у 2005 році витрати зведеного бюджету на придбання обладнання та капітальний ремонт приміщень установ

Таблиця 3. Видатки зведеного бюджету на освіту й охорону здоров'я

Видатки	Сума в млн. грн.			
	2002 р.	2003 р.	2004 р.	2005 р.*
Освіта				
Усього видатків	12 269	14 977.7	18 342.6	26 801.8
Із них				
Оплата праці та нарахування на заробітну плату	7 240.3	9 194.3	11 715.8	13 173.4
у відсотках від загальної суми	59	61.4	63.9	49.2
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	1 251	1 520.7	1 544.9	1 423.5
у відсотках від загальної суми	10.2	10.2	8.4	5.3
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	535.9	660.7	765.0	618.4
у відсотках від загальної суми	4.4	4.4	4.2	2.3
Капітальний ремонт, реконструкція та реставрація	501.8	574.2	680.6	338.9
у відсотках від загальної суми	4.1	3.8	3.7	1.3
Охорона здоров'я				
Усього видатків	7 537.9	9 708.2	12 159.4	15 476.5
Із них				
Оплата праці та нарахування на заробітну плату	4 104.6	5 103.2	6 421.8	9 329.9
у відсотках від загальної суми	54.5	52.6	52.8	60.3
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	653.8	795.7	830.6	923.5
у відсотках від загальної суми	8.7	8.2	6.8	6.0
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	347.5	644.1	1 148	750.9
у відсотках від загальної суми	4.6	6.6	5.9	4.9
Капітальний ремонт, реконструкція та реставрація	191.1	261	335.3	300.5
у відсотках до загальної суми	2.5	2.7	2.8	1.9

* Попередні дані.
Розраховано на основі статистичних збірників Мінфіну України.

охорони здоров'я становили 11%, оплата праці з нарахуваннями на неї перевищувала 60%. Аналогічна ситуація з бюджетними видатками, передбаченими на утримання закладів освіти. Проте вирішення проблеми лише за допомогою розширення рамок бюджетного фінансування без проведення структурних перетворень у відповідних секторах неможливе.

Потребує ґрунтовного методичного забезпечення система визначення планових обсягів видатків на утримання соціально-культурних установ, котрі перебувають у державній та комунальній власності, здійснення заходів, пов'язаних із рівнем матеріального добробуту населення. В умовах дефіциту коштів для забезпечення потреб у соціальній сфері необхідне жорстке нормування розподілу наявних у державі фінансових ресурсів. В його основу має бути покладена об'єктивна система показників мінімальних державних соціальних стандартів і соціальних норм, розрахованих з огляду на мінімальні потреби та можливості суспільства на конкретному етапі розвитку.

Система державних мінімальних соціальних стандартів повинна формуватися на єдиній правовій базі та загальних методологічних підходах. Основними об'єктами цього є оплата праці, державні пенсії, допомоги та інші соціальні витрати, пільгові та безоплатні послуги, що надаються державними та комунальними установами й організаціями, та інші гарантії соціального захисту. Фінансування установ і закладів соціальної сфери необхідно здійснювати в тісній залежності від результатів діяльності. Це дасть змогу не лише відмовитися від практики фінансування соціальної сфери тільки залежно від досягнутого рівня бюджетних витрат, а й приймати обґрунтовані рішення щодо вдосконалення діяльності соціально-культурних установ і закладів.

Необхідним є застосування механізму обліку всіх зобов'язань при виконанні покладених на них функцій у соціальній сфері, виробленні критеріїв фінансування зобов'язань, прийнятих у попередні роки, визначення видатків, що втратили свою соціальну значущість в умовах ринкової економіки і підлягають вилученню з бюджетного фінансування.

Орієнтиром для оцінки здійснюваної бюджетної політики має слугувати дефіцит бюджету, за рівнем якого ведеться постійний нагляд. Його зростання завжди сприймають в країні та за

Таблиця 4. Дебіторська та кредиторська заборгованості установ, що утримуються за рахунок бюджету

Видатки	Млн. грн.							
	Дебіторська заборгованість на початок року				Кредиторська заборгованість на початок року			
	2003 р.	2004 р.	2005 р.	2006 р.	2003 р.	2004 р.	2005 р.	2006 р.
Усього	5 475	6 298	8 044	8 188	5 561	4 319	4 429	6 817
Доходи	249	305	354	323	128	198	257	323
Видатки	5 226	5 993	7 690	7 865	5 433	4 121	4 172	6 494
З них								
Видатки на товари і послуги	835	951	986	888	2 548	1 717	1 484	916
Оплата праці працівників бюджетних установ	31	15	11	5	376	289	207	104
Придбання предметів, матеріалів і послуг	416	428	430	403	1 159	840	694	458
Видатки на відрядження	5	9	7	6	56	42	34	18
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	153	136	146	98	503	350	283	193
Дослідження і розробка, видатки державного (регіонального) значення	197	329	356	344	342	108	202	137
Субсидії і поточні трансферти	117	125	128	122	1701	1171	595	2823
Капітальні видатки	932	1257	1647	5178	907	868	763	941
Інша заборгованість	3 342	3 661	4 934	1 677	277	364	1 330	1 813

Складено на основі статистичних збірників Мінфіну України.

кордоном як сигнал тривоги. Тому нерідко виникає спокуса обмежити величину дефіциту не лише шляхом прийняття належних заходів фискальної стабілізації, а й за рахунок невідображення або неповного відображення у бюджеті видатків, що впливають із зобов'язань держави відповідно до прийнятих законодавчих актів.

Аналіз свідчить, що в Україні такий підхід до визначення бюджетного дефіциту став правилом — щороку десятки мільярдів гривень видатків, обрхованих відповідно до законів, не враховуються у бюджеті, а отже, на такі суми занижується розмір дефіциту. Як зазначено вище, у видатках бюджетної системи на 2006 рік не враховано понад 27 млрд. грн., які потрібні для реалізації лише законів із надання пільг, компенсацій і гарантій населенню. На жаль, такі ж приклади можна навести і за іншими видами видатків.

Важливим питанням є координація бюджетної політики з іншими складовими загальноекономічної політики, врахування впливу на бюджетний дефіцит показників, котрі характеризують рівень інфляції, державного боргу, безробіття, валютного курсу. Високі темпи інфляції ускладнюють досягнення економічного прогресу або навіть роблять його неможливим, спричиняють виникнення економічних протиріч, оскільки всі сторони господарських взаємовідносин нама-

гаються захистити рівень власних доходів. У результаті стрімко падає рівень життя найвразливіших верств суспільства. Високий рівень інфляції створює ситуацію, коли суб'єктам господарювання доволі складно прогнозувати відносні ціни, а отже, і приймати економічно обґрунтовані рішення, та перешкоджає припливу прямих інвестицій і сприяє відпливу капіталу, що призводить до девальвації національної валюти.

Зростання номінальної процентної ставки з обслуговування внутрішнього державного боргу відображається на величині бюджетних видатків і дефіциті бюджету. За реальної процентної ставки зростання дефіциту залежатиме від розміру заборгованості і величини процентної ставки, яка, в свою чергу, залежить від рівня інфляції. Взаємозв'язок дефіциту бюджету і безробіття проявляється у зростанні державних видатків на виплату допомоги по безробіттю у випадку, коли підприємства з метою підвищення ефективності своєї діяльності звільняють зайвих працівників.

Щодо дефіциту бюджету і валютного курсу, то зниження офіційного курсу власної валюти призводить до зростання бюджетних видатків на сплату процентів за зовнішнім державним боргом і на придбання імпортованих товарів. З іншого боку, підвищується вартість експорту в національній ва-

люті, що передбачає збільшення надходжень до бюджету від деяких податків і зборів. Проте зростання виручки від експорту не супроводжується пропорційним збільшенням бюджетних доходів, а це впливає на величину дефіциту бюджету.

Одним із важливих завдань має бути забезпечення своєчасних і повних розрахунків у бюджетній сфері. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості установ, котрі утримуються за рахунок бюджету, вказує на слабкість здійснюваної роботи з поліпшення розрахункової дисципліни. Про це свідчать обсяги заборгованостей за останні роки.

Як видно з таблиці 4, дебіторська та кредиторська заборгованість бюджетних установ щороку зростають. За останні чотири роки дебіторська заборгованість збільшилася на 50%, кредиторська — майже на чверть. Якщо за операціями, пов'язаними з придбанням товарів та наданням послуг, обсяг дебіторської заборгованості стабілізувався на рівні 0.9 млрд. грн., а кредиторської — істотно знизився, то цього не можна сказати щодо інших операцій. Минулого року дебіторська заборгованість за операціями капітального характеру зросла у 3.2 раза і досягла 5.2 млрд. грн., що становить 3.7% усіх видатків зведеного бюджету країни. Доволі швидко зростає кредиторська заборгованість, віднесена до категорії "інша": порівняно з 2002 роком вона збільшилася у 6.5 раза.

Серед низки причин виникнення заборгованостей бюджетної сфери слід насамперед зауважити невідображення, як згадувалося вище, у законі про державний бюджет і рішеннях про місцеві бюджети закріплених зобов'язань держави публічно-правового характеру, а також нерівномірність фінансування, віднесення терміну виділення

коштів із бюджету на кінець року. Так, видатки державного бюджету у листопаді — грудні становили у 2003 році 28.6% річної суми, у 2004 і 2005 рр. — відповідно 25.3 і 27.3%.

Із розвитком демократичних принципів у державному управлінні посилюватиметься роль територіальних фінансів і сфера їх застосування. Гострота існуючих нині протиріч обумовлюється значним розривом між потребами у фінансових ресурсах і можливостями бюджетної системи, відсутністю комплексного підходу до вирівнювання соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних утворень, стимулів зацікавленості місцевих органів влади у збільшенні податкового потенціалу та зростанні власних бюджетних доходів. Слабкіші у фінансовому забезпеченні регіональні утворення позбавлені належної податкової бази не з власної вини, а в результаті здійснюваної політики економічного розвитку. Тому вони не в змозі існувати на основі самофінансування, їм необхідна фінансова допомога з державного бюджету.

Замість пошуку шляхів вирішення проблеми економічного розвитку територій сьогодні на перший план виходить проблема перерозподілу доходів між регіонами, що спричиняє політичні суперечки із цього приводу. Вирішити дані питання можна шляхом розробки та реалізації системи заходів, спрямованих на забезпечення управління процесом формування, розподілу, перерозподілу та використання фінансових ресурсів у напрямі поєднання загальнодержавних і регіональних інтересів, розмежування бюджетних повноважень між рівнями влади, розширення дохідної бази місцевих бюджетів. Головною умовою фінансового вирівнювання в Україні має бути забезпечення ресур-

сами вирівнювання територій у соціально-економічному розвитку. Для цього необхідні виділення коштів на фінансування капітальних вкладень, розробка принципів і відповідних формул щодо надання субвенцій на вказані цілі.

Досягнення взаємного розуміння та згоди у питаннях розподілу фінансових ресурсів між рівнями бюджетної системи й адміністративно-територіальними утвореннями, створення належних умов для ефективного використання центральними та місцевими органами виконавчої влади покладених на них функцій можливі на основі подальшого реформування міжбюджетних відносин, система яких повинна базуватися на оцінці мінімально необхідних потреб населення. Цьому мають сприяти гарантовані мінімальні державні стандарти, які, зокрема, визначали б обов'язковий мінімальний рівень бюджетних видатків по відповідних територіях.

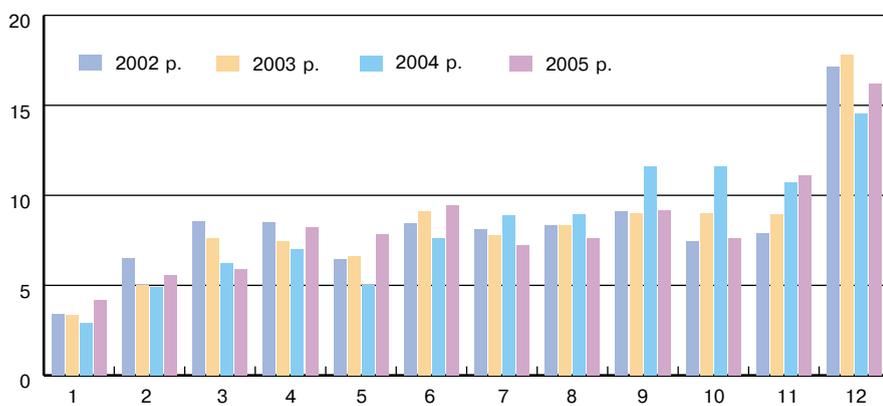
Слід виходити з того, що розрахунок величини бюджетної забезпеченості можна визначити лише на основі вартісних обрахунків послуг, які надаються державою згідно із законами. Це потребує відповідного коригування не лише бюджетного, а й галузевого законодавства, яке регламентує надання послуг за рахунок бюджету в галузях освіти, культури, охорони здоров'я, соціального забезпечення, житлово-комунального господарства тощо.

Серйозні дискусії, особливо під час розгляду проекту бюджету, виникають із приводу встановлення пропорцій в обсязі зведеного бюджету України між державним і місцевими бюджетами. Органи виконавчої влади областей вважають, що частка бюджетів територій є заниженою. Вивчення досвіду ряду країн свідчить, що кожна з них має різну структуру зведеного бюджету, яка залежить від функцій та повноважень, покладених на загальнодержавні (федеральні), регіональні та місцеві органи влади.

У структурі доходів бюджетної системи України проглядається тенденція до зростання питомої ваги державного бюджету. Так, якщо 1998 року вона становила 54.3%, то 2001-го — 67.7, 2002-го — 68.6, 2004-го — 75.1%. Зниження частки доходів місцевих бюджетів у загальному їх обсязі та певна стабільність у питомій вазі бюджетних видатків призводять до необхідності балансування місцевих бюджетів шляхом надання з державного бюджету дотацій та різного роду субвенцій.

Перевищення питомої ваги видатків

Помісячні обсяги видатків державного бюджету України у 2002–2005 рр. (у відсотках до річних сум)

Складено за даними Мінфіну України.

Таблиця 5. Структура консолідованого бюджету за рівнями державного управління

Відсоток від загальної суми

Країна	Бюджети	1995 р.		1998 р.		2000 р.		2002 р.	
		Доходи	Видатки	Доходи	Видатки	Доходи	Видатки	Доходи	Видатки
Росія	Федеральний	53	49	47	50	54	47	63	51
	Регіональний	47	51	53	50	46	53	37	49
Австралія	Федеральний	55	59	57	55	60	60	61	62
	Регіональний	39	36	37	39	34	34	33	33
	Місцеві	6	5	6	6	6	6	6	5
Австрія	Федеральний	68	69	...	...	66	67	67	69
	Регіональний	15	14	...	...	18	17	18	17
	Місцеві	17	17	...	...	16	16	15	14
Бельгія	Федеральний	87	89	87	88	87	88	...	...
	Місцеві	13	11	13	12	13	12	...	...
Бразилія ¹	Федеральний	65	65	59	61	...	...	...	...
	Регіональний	24	25	29	27	...	...	...	...
	Місцеві	11	10	13	12	...	...	...	...
Великобританія	Федеральний	75	78	...	...	78	78	76	78
	Місцеві	25	22	...	...	22	22	24	22
Німеччина	Федеральний	60	59	...	...	59	60	61	60
	Регіональний	23	24	...	...	26	26	25	26
	Місцеві	17	17	...	...	15	14	14	14
Данія	Федеральний	55	56	55	55	54	52	53	52
	Місцеві	45	44	45	45	46	48	47	48
Індія	Федеральний	54	58	...	...	...	...	...	...
	Регіональний	46	42	...	...	...	...	...	...
Канада	Федеральний	39	24	42	41	42	43	42	42
	Регіональний	44	42	43	44	44	43	43	45
	Місцеві	17	16	15	15	14	14	15	14
Нідерланди	Федеральний	74	74	73	72	73	72	72	72
	Місцеві	...	...	27	28	27	28	28	28
США	Федеральний	50	53	50	50	50	50	...	...
	Регіональний	28	26	29	27	29	27	...	...
	Місцеві	22	21	21	23	21	23	...	...
Фінляндія	Федеральний	60	67	69	68	70	67	...	...
	Місцеві	40	33	31	32	30	33	...	...
Франція	Федеральний	81	83	82	84	82	84	81	84
	Місцеві	19	17	18	16	18	16	19	16

¹ 1995 р. — дані за 1994 р.

Джерело: Российский статистический ежегодник. — 2004. — С. 707.

місцевих бюджетів над питомою вагою їх доходів, сформованих за рахунок власних і закріплених податків, зборів та інших обов'язкових платежів, у 1998 році становило 2.4 відсоткового пункту, 2001-му — 8, 2002-му — 9.7, 2004-му — 12.9 відсоткового пункту. Така ситуація спонукає до розробки та здійснення невідкладних заходів із розширення дохідної бази місцевих бюджетів, закріплення за ними окремих загальнодержавних податків і зборів.

ВИСНОВКИ

Головним завданням нині та на перспективу має бути напрацювання механізмів забезпечення високих темпів економічного зростання у таких

напрямах, як удосконалення інституційних умов, активізація ролі держави у господарському житті країни, забезпечення макроекономічної стабільності, недопущення прийняття популістських рішень, не забезпечених фінансовими ресурсами. У досягненні зазначеного важливе місце відводиться питанням удосконалення бюджетної політики, зокрема:

— забезпечення ефективного функціонування податкової системи, мобілізація бюджетних доходів у обсягах, визначених відповідно до вимог податкового законодавства. Податкова система повинна сприяти формуванню ринкового середовища та створенню сприятливих умов для господарювання і водночас забезпечувати

стабільне надходження грошових ресурсів до бюджетів усіх рівнів для виконання функцій, покладених на державні та місцеві органи влади;

— формування бюджетних видатків, орієнтованих на стимулювання економічного зростання, з огляду на необхідність забезпечити реалізацію пріоритетів економічної і соціальної політики; створення умов для інвестиційної та інноваційної діяльності; орієнтації бюджетних видатків на досягнення кінцевих соціально-економічних результатів;

— створення ефективної системи управління та регулювання бюджетними ресурсами, застосування механізму обліку всіх зобов'язань, здійснюваних центральними та місцевими

ми органами влади при виконанні покладених на них функцій, виробленні критеріїв фінансування зобов'язань, прийнятих у попередні роки;

— здійснення структурних реформ у соціальній сфері. При забезпеченні доступності всіх громадян до отримання базових соціальних послуг, насамперед в освіті та охороні здоров'я, слід досягти підвищення ефективності використання бюджетних коштів шляхом скорочення та/або ліквідації малоефективних і неефективних витрат, підвищення рівня оптимізації видатків у бюджетній сфері. Фінансування установ і закладів соціальної сфери необхідно здійснювати у тісній залежності від результатів діяльності, що дасть змогу усунути практику їх фінансування лише залежно від досягнутого рівня бюджетних витрат і приймати обґрунтовані рішення щодо удосконалення діяльності розпорядників бюджетних коштів;

— реформування міжбюджетних відносин з метою досягнення взаємного розуміння і згоди у питаннях розподілу фінансових ресурсів між рівнями бюджетної системи та адміністративно-територіальними утвореннями, створення належних умов для ефективного використання центральними та місцевими органами ви-

конавчої влади покладених на них функцій.

Зауважимо, що окремі із запропонованих заходів проголошувалися раніше, однак із тих чи інших причин (в основному через протидію бюрократичних та окремих популістських сил) залишаються нереалізованими. Усе це не сприяє економічному та соціальному розвитку країни. □

Література

1. Закон України "Про Державний бюджет України на 2006 рік" // *Голос України*. — 2005. — 30 грудня.

2. Постанова Верховної Ради України "Про Основні напрями бюджетної політики на 2006 рік" // *Відомості Верховної Ради України*. — 2005. — № 27. — С. 367.

3. Довідь Президента України "Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2005 році" // *Інформаційно-видавничий центр Держкомстату України*. — 2006.

4. Бюджетний кодекс України // *Відомості Верховної Ради України*. — 2001. — № 37—38. — С. 189.

5. Фінансово-кредитні методи державного регулювання економіки: Монографія / За ред. Даниленка А.І. — К.: Ін-т економіки НАН, 2003. — 415 с.

6. Бюджетна політика у контексті

стратегії соціально-економічного розвитку України: У 6 т./ Редкол.: Азаров М.Я. (голова) та ін. — К.: НДФІ, 2004.

7. Б.І.Алехин. "Золотое правило" государственных финансов // *Финансы*. — 2006. — № 2.

8. Буковинський С.А. Шляхи розвитку бюджетної системи України // *Фінанси України*. — 1998. — № 9.

9. Буковинський С.А. Удосконалення вирівнювання фінансового забезпечення територіальних громад // *Фінанси України*. — 1999. — № 5.

10. Буковинський С.А., Комаров В.А. Бюджет розвитку та пріоритети бюджетних інвестицій // *Фінанси України*. — 2004. — № 9. — С. 3—19.

11. Буковинський С.А. Концептуальні підходи до формування перспективного бюджетного плану // *Фінанси України*. — 2006. — № 3. — С. 21—28.

12. А.Попов. Плановые и рыночные методы: условия сочетания // *Экономист*. — 2005. — № 10.

13. Шарль Бланкарт. Державні фінанси в умовах демократії: Вступ до фінансової науки / Пер. з нім. Терещенко С.І. та Терещенка О.О.; Передмова та наукове редагування Федосова В.М. — К.: Либідь, 2000. — 654 с.

14. Ясин Е. Бремя государства и экономическая политика // *Вопросы экономики*. — 2002. — № 11.

Як скласти іспит та отримати Диплом ACCA з Міжнародної Фінансової Звітності (DipIFR Rus)?

Детальну інформацію можна отримати за телефоном (044) 490-3000/34 чи e-mail: nataliya.kopylenko@ua.ey.com; www.ey.com/cis/training

Центр професійного навчання компанії «Ернст енд Янг» представляє систему підготовки до іспиту ДипІФР (російською мовою):

Цільова аудиторія:

- фінансові директори, директори з економічних питань та стратегічного розвитку
- головні бухгалтери
- начальники департаментів з МСФЗ
- консультанти та аудитори
- всі бажаючі скласти іспит та поглибити знання з МСФЗ

Чому «Ернст енд Янг»?

- акредитація ACCA
- 12-річний досвід роботи Центру навчання у СНД
- високі показники при складанні іспиту
- збалансоване поєднання робочого процесу та навчання
- різні форми навчальних програм
- індивідуальний підхід та інтерактивна підтримка
- досвідчені викладачі (кваліфікація ACCA)
- безкоштовний адміністративний супровід при реєстрації на іспит

ERNST & YOUNG

Quality In Everything We Do

Теорія і практика

Організація управління стійким розвитком банківської установи

**Олег
Васюренко**

Директор Харківського банківського інституту Української академії банківської справи НБУ, завідувач кафедри банківської справи. Доктор економічних наук, професор, академік АЕН України

**Наталія
Погореленко**

Доцент кафедри банківської справи Харківського банківського інституту Української академії банківської справи НБУ. Кандидат економічних наук

Сучасними умовами здійснення економічних перетворень в Україні передбачається принципова зміна оцінки ролі та значення банківської системи в економіці, яка, за своєю суттю, є найважливішою складовою механізму реалізації відтворювальних відносин в економіці. Ступінь її стійкості значною мірою характеризує стан економіки в цілому та здатність відповідати за своїми зобов'язаннями і забезпечувати прибутковість на рівні, достатньому для нормального функціонування у конкурентному середовищі.

У статті розглядається онтологія поняття “стійкий розвиток банківської установи”, запропоновано відповідну систему показників, визначено особливості зміни змісту поняття “стійкість банку”, подано рекомендації щодо вибору стратегічних альтернатив розвитку банку.

Сучасні умови господарювання характеризуються швидкістю перетворень на фінансових ринках, частою зміною тенденцій і періодично повторюваними кризами, що відчутно позначається на стабільності банківської системи країни. І хоча банки є такими ж елементами національної економічної системи, як і інші комерційні та некомерційні структури, саме стійкість їх функціонування істотним чином впливає на можливості розвитку країни в цілому.

На відміну від промислових підприємств, основою функціонування банку є залучення коштів, що потребує передусім розширення клієнтської бази. Проте цей процес ускладнюється наявністю конкуренції, під якою слід розуміти прагнення інших банків використовувати ресурси тих же контрагентів, що функціонують на одному ринковому сегменті.

У зв'язку з цим загострюється проблема формування відповідного механізму управління, зорієнтованого як на підтримку стабільності функціонування банківської системи, так і на досягнення стратегічних цілей розвитку. Необхідність вирішення зазначеної проблеми й обумовила мету написання цієї статті.

Проблемам розгляду й оцінки стійкості підприємства присвячено багато досліджень [1, 6], проте, на відміну від підприємств, стійкість банків має певні особливості. Вони проявляються в джерелах формування фінансових ресурсів, напрямках їх використання, структурі активів тощо. Саме тому в наявній літературі відсутня єдина думка відносно змісту означеної категорії.

Часто стійкість банку розглядають як його спроможність в умовах ринку підтримувати цілеспрямованість руху обраним

шляхом розвитку в поточному періоді й прогнозованій перспективі [7]. Інші дослідники роблять наголос на здатності банку чітко й оперативно виконувати свої функції, користуватися довірою клієнтів і постійно вдосконалювати технологію організації роботи [3]. Однак слід звернути увагу на певні недоліки обох цих тлумачень. Перше більшою мірою стосується категорії загального розвитку банківської установи, друге — її надійності. І хоча викладений вище підхід до визначення поняття стійкості банку доволі поширений [3, 4, 9], вважаємо його не зовсім правильним.

З економічної точки зору поняття стійкості банку слід розглядати в значенні його стійкої рівноваги. Кожна банківська установа може самостійно визначити для себе точку економічної рівноваги. Набувши її, банк перебуває на початковому рівні стійкості, який характеризується певними параметрами. Рухаючись від цього початкового рівня вгору, банк набирає запасу стійкості, рух же в протилежну сторону (униз від стану рівноваги) означає перехід в область нестійкості. До відомої межі втрата рівноваги сполучається із практичною стабільністю, але перехід за критичну лінію сигналізує про об'єктивну необхідність вживання певних заходів.

Отже, під економічною стійкістю банківської установи пропонується розуміти її спроможність досягати рівноважного стану в наявному економічному середовищі й підтримувати його впродовж релевантного періоду часу в умовах впливу мінливих внутрішніх і зовнішніх факторів. Нестійкий банк не повертається до рівноважного стану, з якого вийшов, навпаки — віддаляється від нього або зазнає неприпустимо великих коливань.

Зазначений підхід потребує змін і в технології оцінки рівня стійкості банку. В економічній літературі [3, 4, 7, 9] зазвичай розглядаються лише фінансові аспекти оцінки стійкості, зокрема її залежність від розміру власних коштів банку. Вважається, що у разі збільшення розміру капіталу відповідно має підвищуватися й рівень стійкості. І хоча такий підхід загалом відповідає ринковим законам, він не позбавлений певних недоліків, пов'язаних із маркетинговими аспектами управління банківськими послугами. Навіть якщо у банку достатньо можливостей для розвитку, головним обмеженням буде кількість клієнтів, які присутні на обраному сегменті ринку.

Таким чином, забезпечити достатній рівень стійкості можна лише шляхом активізації діяльності банку у сфері залучення ресурсів. Пропоновані далі методичні рекомендації розроблені з погляду залучення пасивів, хоча у більш загальному випадку необхідно враховувати й активні операції.

Отже, оскільки саме нарощування фінансового потенціалу є основою для активної конкурентної боротьби, можна стверджувати, що основою підтримки достатнього рівня стабільності й ефективності діяльності банку є підтримка про-

цесів розвитку. В літературі наявні різноманітні підходи до визначення поняття розвитку будь-якої економічної системи, проте їх майже неможливо застосувати щодо банків. Так, розвиток розглядається як набуття потенціалу для поліпшення [1]; як процес переходу з одного стану в інший, більш досконалий [8, с. 593]; як необоротна, спрямована, закономірна зміна матеріальних та ідеальних об'єктів [10, с. 561]; як сукупна зміна у взаємозв'язку кількісних, якісних і структурних категорій у системі [6, с. 4].

З точки зору досягнення мети нашого дослідження найпридатнішою концепцією розвитку вважаємо філософію кайзен [5], яка передбачає постійно триваюче поліпшення, що охоплює як процеси, так і якість. У межах цієї концепції під розвитком банку пропонується розуміти саме його еволюцію в умовах обмежених ресурсів і недостатності інформації.

Загалом поняття стійкого розвитку банку (CP_B) можна визначати як функціональну залежність від низки змінних. Серед них: стійкість функціонування ($C\Phi$), наявність ресурсів у i -му сегменті ринку (HP_i), швидкість зростання обсягів наявних ресурсів ($ШP_i$) та активність обраної стратегії (AC_i):

$$CP_B = f(C\Phi, AC_i, ШP_i, HP_i) \rightarrow max. \quad (1)$$

Організація управління стійким розвитком банку повинна забезпечувати оптимальні співвідношення між розглянутими змінними, модифікуючи й удосконалюючи пропорції між якими, можна досягти великої розмаїтості станів і варіантів побудови системи для досягнення поставленої мети. Передумовою для цього є розробка процедури оцінювання станів банку, заснована на ієрархічній системі показників, котрі адекватно відображають його стабільність і розвиток.

З огляду на це розроблено таку схему конструювання дерева показників: на верхньому його рівні розміщуються інтегральні показники стабільності ($Z_1 = f(C\Phi)$) й динамічної активності ($Z_2 = f(AC, ШP, HP)$); середній рівень утворюють комплексні критерії, що консолідуються з вихідних показників нижнього рівня. При цьому вектор Z_1 формується для банку в цілому, а вектор Z_2 — для кожного обраного i -го сегмента.

Другим етапом організації управління розвитком банку є формування множини показників, які дають змогу отримувати кількісну оцінку кожного елемента розглянутої функціональної залежності. Так, для оцінки стійкості функціонування банку пропонується використовувати такі групи показників, обумовлених розробленою класифікацією видів стійкості:

- ♦ $\{C\Phi_{1, 1..X}\}$ — показники фінансової стійкості;
- ♦ $\{C\Phi_{2, 1..X}\}$ — показники капітальної стійкості;
- ♦ $\{C\Phi_{3, 1..Z}\}$ — показники функціональної стійкості;
- ♦ $\{C\Phi_{4, 1..K}\}$ — показники комерційної або ринкової стійкості;
- ♦ $\{C\Phi_{5, 1..L}\}$ — показники організаційно-структурної стійкості.

Зрозуміло, що кожна група показників потребує подальшої деталізації. Так, наприклад, групу критеріїв фінансової стійкості $\{C\Phi_{1, 1..X}\}$ можна розгорнути у вигляді такого ряду: $C\Phi_{11}$ — показники оцінки капіталу, $C\Phi_{12}$ — показники оцінки якості активів, $C\Phi_{13}$ — показники оцінки якості управління, $C\Phi_{14}$ — показники оцінки доходності, $C\Phi_{15}$ — показники оцінки ліквідності.

Критерії оцінки ділової активності (множина $\{AC_{1..M}\}$) слід використовувати тому, що абсолютне значення окремих показників не характеризує достатньою мірою ту роль, яку відіграє банк на ринку. Їх розраховують у вигляді динамічного мультиплікатора ($AC_{mi} = A_{mi} / A_{m1}$), співвідносячи значення показника в початковій точці спостереження (A_{m1}) зі значенням у поточній точці спостереження (A_{mi}), з кількістю спостережень (t)

Схема 1. Матриця "стабільність банку — активність банку"

		Z_2		
Активність діяльності банку	А — висока активність $\Delta AC_i \rightarrow max$ $ШP_i^1 > ШP_i^2$ $HP_i^1 > HP_i^2$	Стратегія підтримки стійкості. Підвищення стійкості дасть змогу покинути небезпечну зону матриці	Стійкість на нейтральному рівні. Необхідна стабільна й динамічна діяльність. Стратегія стійкого зростання	Стратегія утримання наявного режиму функціонування й стійкого зростання. Можливе інтенсивне зростання
	В — середня активність $\Delta AC_i \approx 0$ $ШP_i^1 \approx ШP_i^2$ $HP_i^1 \approx HP_i^2$	Задовільний стан. Необхідно запобігти переходу у квадрати 1С і 2С, досягнувши стабільно зростаючої тенденції розвитку. Стратегії подолання нестійкості, підтримки стійкості	Рівноважний стан. Банк балансує між небезпекою погіршення становища та перспективою підйому у верхні квадрати матриці. Стратегії підтримки стійкості й активізації діяльності	Доволі успішна діяльність, однак не всі можливості розвитку використовуються. Можливість поліпшення становища за умови активізації діяльності. Стратегія стійкого зростання
	С — низька активність $\Delta AC_i \rightarrow max$ $ШP_i^1 < ШP_i^2$ $HP_i^1 < HP_i^2$	Кризове становище. Необхідна комплексна система оздоровлення діяльності. Стратегії подолання нестійкості, скорочення	Рівень стабільності недостатній для забезпечення внутрішніх потреб. Стратегії подолання нестійкості, підтримки стабільності	Неприродне становище. Необхідно підвищити активність і усунути причини, що обумовили її зниження. Стратегія підтримки стабільності
Обраний i -й сегмент ринку		1 — низький $\Sigma \Delta \{C\Phi\} \rightarrow min$	2 — середній $\Sigma \Delta \{C\Phi\} \rightarrow 0$	3 — високий $\Sigma \Delta \{C\Phi\} \rightarrow max$
		Рівень стійкості банку		
		Z_1		

і періодом часу ($t = 1 \dots n$).

Для оцінки активності пропонується такий набір показників:

- ♦ AC_1 — наявність необхідної кількості залучених коштів;
- ♦ AC_2 — рівень дефіциту залучених коштів;
- ♦ AC_3 — чистий прибуток після оподаткування;
- ♦ AC_4 — відношення прибутку до власного капіталу;
- ♦ AC_5 — відношення валюти балансу до власних коштів.

Необхідність застосування множини показників $\{ШР_{1..Q}\}$ та $\{HP_{1..P}\}$ обумовлена тим, що банківський бізнес можна розглядати як функцію від безлічі взаємодіючих із банком ринкових сегментів, кожен із яких перебуває в певній фазі життєвого циклу (зростання, стабільне існування, деградація). Очевидно, якщо доволі велика кількість взаємодіючих із банком сегментів опиняється в завершальній фазі свого життєвого циклу, то банк починає стрімко втрачати ресурси. Розраховуючи внесок кожного i -го сегмента в ресурсну базу, періодичність життєвого циклу сегмента й поточний стан його розвитку, можна з високим ступенем точності не лише спрогнозувати подальший розвиток ресурсної бази банку, а й вчасно побудувати збалансовану ресурсну базу та скоригувати управлінську стратегію (наприклад, вивільнити частину ак-

тивів для покриття відпливу ресурсів або активізувати діяльність на інших ринках).

Наступним етапом управління розвитком банку буде його позиціонування у координатах “стабільність — активність — наявність латентних ресурсів” або, у разі розрахунку кількісних параметрів, у координатах векторів Z_1 та Z_2 (див. схему 1). Відповідно до цього слід визначити й орієнтири розвитку банку.

Отже, можливість еволюції банку визначається його здатністю ефективно діяти в конкурентному середовищі й опановувати ті чи інші обсяги гіперпростору ринкових ніш (PH_j), а також — загальний обсяг N ($j = 1 \dots N$). Зауважимо, що розробленими методичними рекомендаціями передбачено присутність банку на всіх можливих N сегментах ринку. Це стосується більшості вітчизняних банків. Проте у випадку, коли обмеженням для стійкого зростання є не зовнішні фактори, а внутрішні ресурси, виконання вимоги $CP_B \rightarrow max$ передбачає вибір якомога більшої кількості сегментів, що перебувають у стадії зростання. Для практичної реалізації цього положення розроблено відповідний алгоритм, який відображено на схемі 2.

Схему 2 побудовано на основі ітеративного підходу, який полягає в послідовному проходженні всіх етапів алгоритму доки усі варіанти розподілу наявних ресурсів та вибору відповідних сегментів ринку не будуть обчислені. Основою запро-

понованого алгоритму є вирішення питання про пріоритетність тієї або іншої поставленої цілі шляхом вибору найпридатніших ринкових сегментів і розподілу внутрішніх ресурсів між обраними варіантами. Виконати це завдання можливо й шляхом комбінаторної оптимізації, що максимізуватиме “загальні вигоди” за умови обмеження витрат і тим самим забезпечуватиме максимальну ефективність розглянутої комбінації сегментів ринку банківських послуг.

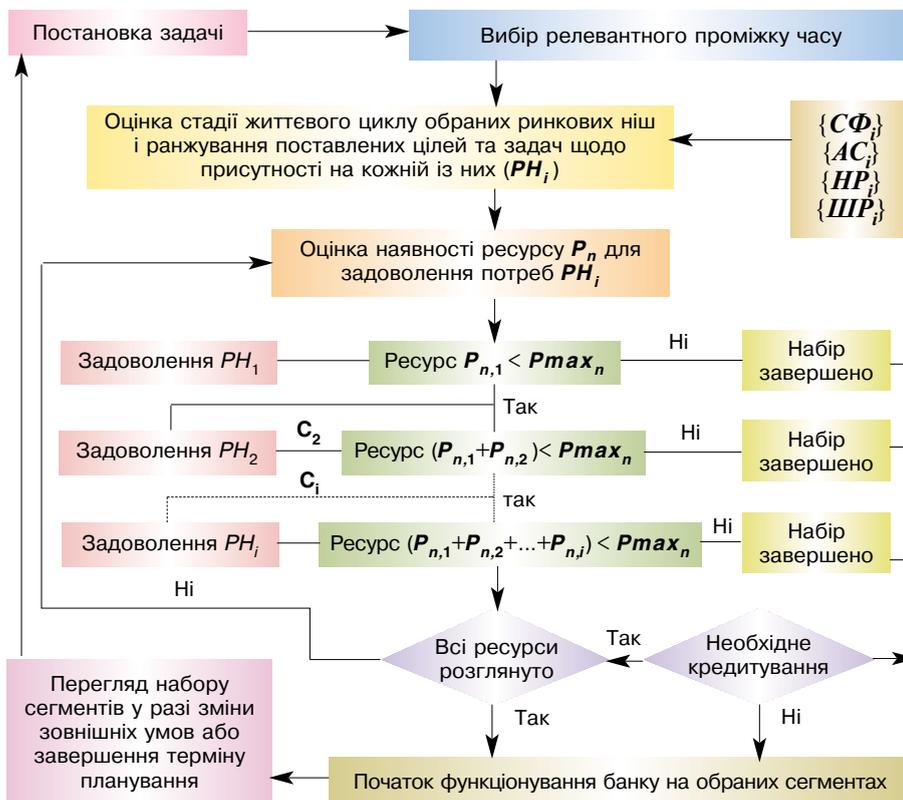
Алгоритм, відображений на схемі 2, може бути використаний і для обґрунтування виходу на нові, шойно винайдені ринкові сегменти. Такий підхід можливий, якщо банк опиниться у квадрантах 1А, 2А, 3А, 2В, 3В, 3С матриці “стабільність — ефективність”, відтвореної на схемі 1.

Отже, розроблені методичні рекомендації можуть дати змогу забезпечити стійкий розвиток банку шляхом підтримки стабільності його функціонування, розширення ресурсної бази, завоювання нових та утримання наявних сегментів ринку за рахунок активізації діяльності. Водночас потребує подальших досліджень процедура кількісного розрахунку запропонованого набору показників. □

Література

1. Акофф Р. Планирование будущего корпорации. — М.: Прогресс, 1985. — 328 с.
2. Большой экономический словарь / Под ред. А.Н.Азрилияна. — 2-е изд., доп. и перераб. — М.: Институт новой экономики, 1997. — С. 348.
3. Живалов В.Н. Повышение устойчивости функционирования коммерческих банков. — М.: РАГС, 1997. — С. 97.
4. Кавзанидзе И.К. Достаточность капитала — ключевой элемент устойчивости коммерческого банка // Банковское дело. — 2001. — № 12. — С. 5—8.
5. Коленко М. Стратегия кайзен для успешных организационных перемен: Пер. с англ. — М.: ИНФРА-М, 2002. — 175 с.
6. Кучин Б.Л., Якушева Е.В. Управление развитием экономических систем: технический прогресс, устойчивость. — М.: Экономика, 1990. — 157 с.
7. Масленченков Ю.С. Финансовый менеджмент в коммерческом банке: Фундаментальный анализ. — М.: Перспектива, 1996. — С. 151.
8. Словарь русского языка. Под ред. А.П.Евгеньевой. — 2-е изд., испр. и доп. — М., Русский язык, 1981—1984, Т. 3. — 752 с.
9. Тарханова Е.А. Устойчивость коммерческих банков. — Тюмень: Вектор Бук, 2003. — 186 с.
10. Философский энциклопедический словарь / Гл. редакция Л.Ф.Ильичев, П.Н.Федосеев, С.М.Ковалев, В.Г.Панов. — М.: Сов. энциклопедия, 1983. — 840 с.

Схема 2. Алгоритм формування набору сегментів ринку для банку

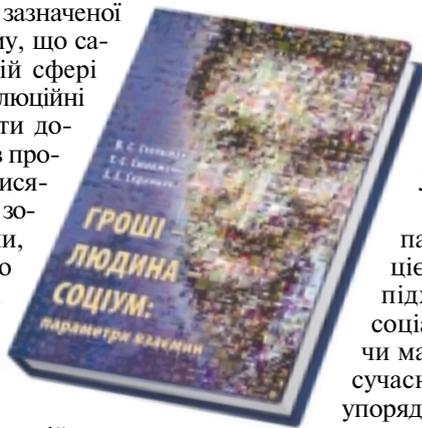
Морально-етичний погляд на економічну проблему

Стельмах В.С., Смовженко Т.С., Скринник З.Е. *Гроші — людина — соціум: параметри взаємин*. Навчальний посібник / Національний банк України. — Львів: ЛБІ НБУ, 2006. — 188 с.: іл.

Наукова праця “Гроші — людина — соціум: параметри взаємин” присвячена актуальній економічній проблемі. Цікава вона тим, що ця проблема розглянута з філософського погляду, на основі філософського осмислення. Це не лише збагачує грошову проблематику, а й надає їй широкого соціального і морально-етичного звучання.

Теорія грошей, напевно, невичерпна. Це засвідчує й застосований у книжці підхід до грошей з погляду їх соціальної значущості. Складність зазначеної галузі наукових знань полягає в тому, що саме в цій порівняно консервативній сфері відбулися і відбуваються глибокі революційні зміни. Авторам вдалося відобразити докорінні трансформації, що сталися в процесі історичної еволюції грошей. Тисячоліттями вони мали форму товару — золота. Теорія золотогрошової системи, розроблена класичною економічною теорією, стала основою численних підручників, глибоко увійшла у свідомість людей. І коли у другій половині ХХ століття золото перестало бути грошима, це викликало занепокоєння в економічній теорії, у всій економічній науці. Перед науковцями з новою гостротою постало питання: що ж являють собою сучасні гроші? Виникли розмови про те, що вони неповноцінні. Якщо раніше гроші мали надійну матеріальну основу у вигляді золота, то сучасні гроші її втратили. Склалося враження, ніби відбулася їх “дестафация”, тобто дематеріалізація. Дослідження показали, що гроші як економічна категорія завжди мали і зараз мають матеріальну основу. Якщо раніше нею було золото-товар, то основою сучасних грошей є позичковий капітал. Отже, відбувся перехід від грошей-товару до грошей-капіта-

лу. Тому всілякі розмови про те, що сучасні гроші неповноцінні, що це паперові гроші, що вони не мають вартості, безпідставні. Розробка теорії і використання на практиці грошових агрегатів наочно засвідчує, що в розвинутих країнах частка готівкових грошей доволі незначна. У США вона становить лише 5%, а решта 95% — це чеки, сертифікати, різного роду платіжні та кредитні документи. До того ж, зазначені 5% готівкових грошей — це банкноти, тобто векселі на банк, боргові зобов'язання, які лише за формою (художньо оформлені папери) нагадують паперові гроші. А за своєю сутністю це кредитні гроші, тобто гроші-капітал. Таку концепцію сучасних грошей викладено автором цих рядків у книзі “Постіндустріальна економіка: теорія, практика та їх значення для України” (Київ, Логос, 2003).

Автори книги “Гроші — людина — соціум: параметри взаємин” торкаються низки питань цієї концепції і водночас застосовують власний підхід, який впливає із використаної ними соціально-філософської методології. Осмислюючи матеріальну природу грошей, вони розглядають сучасні гроші крізь призму поняття інформації як упорядковану знакову систему. Це підштовхує до висновку про те, що сутність грошей проявляється в їх ролі як соціальної субстанції, що упорядковує економічне життя суспільства. Книга ще раз засвідчує, що сучасні гроші дають широкий простір для роздумів, для подальших наукових пошуків і висвітлення теорії грошей взагалі, а особливо — їх способів буття у постіндустріальному суспільстві.

Анатолій Чухно,

доктор економічних наук, професор, академік Національної академії наук України.

Хроніка

На порядку денному — гроші

Понад двадцять п'ять століть поспіль люди користуються грошима. Гроші то розвивалися, то занепадали, від них відмовлялися і знову їх відроджували. Їхня вартість то зростала, то падала, вони спричиняли то інфляцію, то дефляцію...

Протягом століть учені, вивчаючи природу грошей, намагалися дати відповідь на таке просте і водночас складне запитання: **що таке гроші?** А шукаючи відповідь на одне запитання, науковці наражалися на безліч інших: як і для чого виникли гроші, які функції вони вико-

нують, як впливають на життя людини зокрема і на суспільство в цілому? І хоча гроші вважають одним із найдавніших господарських явищ, що привернули увагу людини, вони й досі перебувають у центрі досліджень, і не існує бодай відносної згоди про те, що визначається словом “гроші”.

Ще один вагомий крок у науці, яка має вирівняти суперечності в суспільстві щодо грошей і розкрити їх таємницю, зробили Володимир Стельмах, Тамара Смовженко і Зоя Скринник, які написали навчальний посіб-

ник “Гроші — людина — соціум: параметри взаємин”. У книзі, рекомендованій Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, розглянуто проблеми історичної еволюції грошей, їх соціальну природу у ХХІ столітті, зміни соціальної ролі грошей та їх місця у системі цінностей ук-

раїнського суспільства.

У Навчальному центрі Національного банку України відбулася презентація цієї книги. У вступному слові ректор Львівського банківського інституту Тамара Смовженко підкреслила, що головна мета, яку автори ставили перед собою, — це визначення місця грошей у системі загальнолюдських цінностей. Гроші мають, підкреслила вона, два рівні мети: перший рівень, що має приватну ознаку і на якому ставиться ціль отримати якомога більше грошей (що і скільки я заробляю, скільки витрачаю?), і другий, що має суспільні ознаки, бо тоді ставиться питання про те, який внесок може зробити людина в розвиток суспільного багатства. Отже, як акцентувала автор, маємо навчитися жити у світі, в якому між цінностями громадянського суспільства і грошима в гаманцях рядових громадян існує безпосередній зв'язок.

Якомога швидше захотілося прочитати цю книгу після виступу під час презентації ще одного автора — Зої Скринник. “Ми розглянули життєвий світ сучасної людини як смислове поле, в якому соціальна значущість переважної більшості речей опосередкована саме їх грошовими значеннями, — відзначила вона. — І показали, що мова грошей програмує поведінку людей за принципами грошових угод не лише в ринкових операціях, а й у всіх сферах життєвого світу, бо це звичні, перевірені досвідом людей поведінки”.

Рецензент підручника доктор еко-

номічних наук, професор, академік Національної академії наук України Анатолій Чухно, схвально відгукуючись про велику працю науковців, підкреслив, що в ній авторський колектив велику увагу приділив проблемам еволюції грошей, їх ролі у системі сучасної комунікації, розглянув інтегративну функцію грошей, значення грошових відносин у регуляції соціальної поведінки.

Завідувач кафедри економічної теорії Львівського банківського інституту НБУ Галина Стеблій відзначила, що цей посібник адресований насамперед представникам сучасної та майбутньої економічної еліти України, яким доведеться розпоряджатися величезною силою сучасних грошей. Він написаний цікаво, дохідливо, проілюстрований різними формами грошей — від домонетних, найдавніших, до сучасних. Головна думка, яку прагнули донести до читача автори цієї книги, підкреслила вона, така: тільки легітимізація державної влади організованою волею громадянського суспільства забезпечує реалізацію соціальної природи грошей, якими

розпоряджається держава від імені суспільства, у протилежному випадку гроші можуть перетворитися на деструктивну силу, яка підриває основи соціальної солідарності.

Із виходом у світ сучасної наукової праці усіх присутніх привітав Президент Асоціації українських банків Олександр Сугоняко.

Автор книги “Філософія грошей” Володимир Ільїн, також вітаючи присутніх із святом виходу у світ підручника, підкреслив, що це — ще один крок на шляху розуміння смислу грошей.

До всього хочемо додати, що навчальний посібник “Гроші — людина — соціум: параметри взаємин” — це 84-та книга, видана Львівським банківським інститутом за останні шість років, із них 56 — із грифом Міністерства освіти і науки України, 8 — перевидавалися два і більше разів, серія підручників отримала відзнаки X і XII форумів видавців у Львові як кращі підручники для вищої школи. Розпочата з легкої руки тодішнього Голови НБУ, а нині Президента України Віктора Ющенка робота з написання підручників українською мовою успішно продовжується. Ректор ЛБІ Тамара Смовженко на закінчення презентації під оплески присутніх повідомила ще одну цікаву новину: незабаром почнеться другий етап роботи, розрахований на два роки, — дослідження економічної природи грошей.

Людмила Патріца,
“Вісник НБУ”.

Пам'ять/

Ніхто не забутий, ніщо не забуте!

Ось уже 61-ша весна, як приходиться до нас свято Перемоги. Кожна її річниця — це завжди світлі почуття і невмовкаючі дзвони пам'яті, що б'ють відлунням у людських душах, повертаючи в спогадах до подвигу, рівного якому не знає світ.

Мільйони людей із вдячністю вшановують сивочолих ветеранів — героїв фронту і тилу. Перемога — це день честі і слави наших батьків, дідів і праділів — мужніх захисників Вітчизни.

З кожним роком очевидців вікомпних подій Другої світової війни дедалі меншає, тож маємо повсякчас пам'ятати і дбати про них — передавати нащадкам правду про воєнне лихоліття, про відвагу і мужність нашої народи.

Вшанування ветеранів у Національному банку України — давня традиція. Щороку під малиновий дзвін бойових нагород, орденів і медалей збираються ветерани, колишні працівники НБУ, в стінах рідної установи, щоб згадати далеку воєнну минувшину, погомоніти про справи сьогоденні, послухати запрошених на зустріч співаків та музикантів.

Як і завжди, цього року День Перемоги в НБУ відзначали в атмосфері родинного свята, уваги й поваги до колишніх фронтників. На традиційну зустріч прийшли двадцять вісім ветеранів. Час невмолимо звучує коло бойових побратимів...

Тепло привітав дорогих гостей заступник Голови Національного банку

На згадку про зустріч.

України П.М.Сениш, щиросердо подякувавши ветеранам за їх ратний подвиг, мужність і відвагу в боротьбі з фашистськими загарбниками, а також за плідну багаторічну працю в НБУ, активну участь у розбудові банківської системи незалежної Української держави.

Закінчилося це хвилююче свято концертом артистів Державної музичної академії ім. П.І.Чайковського. Звучали улюблені пісні ветеранів — пісні незабутніх воєнних років.

Дослідження

Розвиток інституційної основи грошово-кредитної політики в Україні

У літературі сформульовано ключові складові інституційної основи грошово-кредитного регулювання: банківська система та грошовий ринок [1, с. 30].

Формування грошово-кредитної політики ставить ряд вимог перед цими складовими. Зокрема до банківської системи вони такі:

- ◆ наявність дворівневої (або більше) банківської системи, в якій на першому рівні функціонує центральний банк із монополічним правом емісії баннот і монет, а також правом самостійно розробляти й реалізовувати грошово-кредитну політику;

- ◆ забезпечення юридичної та фактичної незалежності центрального банку від органів виконавчої і законодавчої влади, достатньої для проведення ним самостійної грошово-кредитної політики;

- ◆ законодавче закріплення за центральним банком статусу резервної структури банківської системи в цілому з наданням йому права регулювати резервні фонди банків другого рівня та законодавче надання центральному банку статусу кредитора в останній інстанції для банків другого рівня і статусу фінансового агента уряду;

- ◆ формування широко розгалуженої мережі банківських установ, яка б задовольняла попит усіх суб'єктів господарювання на кредитні кошти;

- ◆ наявність системи державного регулювання банківської діяльності та пруденційного нагляду за банками, яка б забезпечувала виконання ними всіх вимог центрального банку щодо реалізації грошово-кредитної політики;

- ◆ забезпечення високого рівня довіри всіх верств населення до банківської системи в цілому і кожного банку зокрема.

До другої складової інституційної основи грошово-кредитної політики — грошового ринку — теж ставляться певні вимоги, а саме:

- ◆ забезпечення високого рівня структуризації грошового ринку й успішного функціонування всіх його складових, у тому числі кредитного ринку із сегментами ринку грошей та

ринку капіталу, міжбанківського ринку, ринку державних і корпоративних цінних паперів, валютного ринку;

- ◆ забезпечення вільного переміщення грошей, рівного доступу в будь-який сектор грошового ринку всіх суб'єктів господарювання (у тому числі й банківських установ), формування реального співвідношення між попитом і пропозицією в кожному із секторів грошового ринку та реального зв'язку між відповідними ціновими індикаторами — ставкою банківського процента, доходу від цінних паперів, обмінного курсу валют;

- ◆ забезпечення активної зовнішньоекономічної діяльності, вільного конвертування національної грошової одиниці, реальної політики курсотворення [1, с. 30—31].

Інституційна основа грошово-кредитної політики в Україні ще не в усьому відповідає вимогам європейських та світових стандартів — вона перебуває в стані перманентного формування. В науковій літературі періодично аналізується розвиток її окремих складових, проте комплексному вивченню цієї важливої проблеми, на наш погляд, не приділяється належної уваги.

Так, щодо першої складової інституційної основи грошово-кредитної політики — банківської системи, — більшість наукових пошуків стосується вивчення тієї чи іншої сфери діяльності банків, їх активних і пасивних операцій, розвитку нових банківських послуг і значно рідше предметом досліджень є банківська система в цілому.

У країнах із розвинутою економікою проблеми функціонування центрального банку, вдосконалення його структури, статусу, функцій, операцій, форм і методів роботи повсякчас перебувають у полі зору економістів, фінансистів, банкірів. Над цими питаннями працюють спеціально створені науково-дослідні установи, які проводять постійний моніторинг ефективності механізмів та інструментів грошово-кредитного регулювання економіки центральним банком.

Періодично також вносяться певні корективи у банківське законодавст-

Ярослав Грудзевич

Професор кафедри банківської справи Львівського банківського інституту Національного банку України. Кандидат економічних наук

В умовах і перехідної, і ринкової економіки величезне значення надається її грошово-кредитному регулюванню. Успіх проведення грошово-кредитної політики центральним банком держави залежить від багатьох чинників. Зокрема — від стану і розвитку інституційної основи грошово-кредитного регулювання.

Автор аналізує стан вітчизняної банківської системи та грошового ринку й окреслює основні проблеми їх розвитку.

во. Наприклад, у Німеччині з 1957 року — часу прийняття першого Закону Німеччини “Про федеральний банк” — до 2002 року було прийнято сім таких законів, що давало змогу центральному банку Німеччини постійно вдосконалювати як свою роботу, так і вплив на банківську систему загалом.

Дещо інша ситуація в нашій країні. На момент здобуття незалежності України спеціального закону про Національний банк узагалі не було, а статус НБУ, його мета, завдання, функції визначалися загальним Законом “Про банки і банківську діяльність”. У вітчизняній науковій літературі порівняно небагато досліджень, присвячених проблемам становлення і розвитку Національного банку України як центрального банку держави. А проте саме від його юридичного статусу, спроможності забезпечити ефективне регулювання банківської діяльності, законодавчої та фактичної незалежності від органів влади при виробленні та реалізації грошово-кредитної політики великою мірою залежить успішність економічного розвитку України.

Окремі аспекти розвитку Національного банку України досліджуються у статтях О.Петрика та Ю.Половнєва (розглядаються питання таргетування інфляції, застосування якої в перспективі, на думку авторів, може сприяти вдосконаленню розробки та проведення грошово-кредитної політики в Україні) [2]; О.Дзюблюка і Б.Сас (аналізуються проблеми чіткої регламентації повноважень НБУ та його незалежності від виконавчої і законодавчої влади у проведенні грошово-кредитної політики [3, 5], необхідності розвитку в динаміці функцій центрального банку) [4]; В.Козюка (висвітлюються теоретичні підходи до верифікації незалежності центральних банків) [6]; а також у монографіях І.Лютого, В.Мищенко та В.Кротюка [7, 8], інших авторів.

Аналіз свідчить: назріла необхідність у внесенні деяких змін до Закону України “Про Національний банк України”. Змін, котрі б забезпечили НБУ як юридичну, так і фактичну незалежність від органів виконавчої і законодавчої влади, на зразок тієї, що мають центральні банки країн Європейського Союзу. Йдеться передусім про упорядкування терміну повноважень членів Ради НБУ. Слід, зокрема, доповнити законодавство нормою, яка б унеможливила відкликання їх до закінчення терміну повноважень. Ця норма повинна поширюватись також на Голову НБУ та його заступників.

Не менш важливим є питання щодо удосконалення організаційної структури Національного банку України та його територіальних управлінь, а також вивчення таких сфер його діяльності, як визначення попиту на гроші, пошук шляхів підвищення ефективності регулювання ставок за кредитами, наданими реальному сектору економіки, управління золотовалютними резервами, встановлення цільових орієнтирів грошово-кредитної політики тощо.

Як зазначалося, для успішної реалізації грошово-кредитної політики на другому рівні банківської системи повинна функціонувати широка мережа банківських установ, котрі б охоплювали всі регіони країни і надавали максимально широкий спектр банківських послуг як юридичним, так і фізичним особам. Саме за існування такої мережі центральний банк спроможний досягати найвищої ефективності у грошово-кредитному регулюванні економіки країни.

Порівняно з дослідженнями щодо Національного банку України другий рівень банківської системи, на наш погляд, вивчається значно глибше. Наукові пошуки свідчать: попри те, що вітчизняна банківська система розвивається досить динамічно й адекватно розвитку національної економіки, однак є низка серйозних проблем, які із часом не лише не вирішуються, а навіть загострюються. Вони постійно перебувають у полі зору банкірів-практиків, науковців, економістів і фінансистів, аналізуються й обговорюються на науково-практичних конференціях, у наукових статтях, засобах масової інформації.

Ці питання останніми роками розглядалися на науково-практичних конференціях “Проблеми та перспективи розвитку банківської системи України” в Українській академії банківської справи НБУ в Сумах [9, 10], “Актуальні проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України” у Харківській філії Української академії банківської справи НБУ [11], “Економічні проблеми ринкової трансформації України — банківництво в Україні: вектори розвитку” у Львівському банківському інституті НБУ [12] та інших.

Серед найважливіших проблем розвитку банківської системи банкіри та науковці вбачають недостатню спеціалізацію банків [13], концентрацію та монополізм у банківській системі [14], її неготовність забезпечити реальне економічне зростання необхідними

ресурсами, прийнятними за ціною і термінами, низький (порівняно зі стандартами економічно розвинутих країн) рівень капіталізації банків, недостатню прозорість банківської діяльності [15] тощо.

На наш погляд, однією з найсерйозніших проблем розвитку вітчизняної банківської системи є також її нераціональна територіальна структура. Це проявляється, скажімо, в тому, що в десяти областях України немає жодного банку — юридичної особи. Нерівномірно розподілені й філії та безбалансові відділення. Так, філії банків у Києві, Київській, Донецькій та Дніпропетровській областях налічується по 100 і більше, а у Волинській, Рівненській, Тернопільській і Чернівецькій — у середньому по 30 і навіть менше [16]. Аналіз свідчить: територіальна нерівномірність розміщення банків може істотно впливати на економічний розвиток регіону, вимивати з нього акумульовані фінансові ресурси, перетворювати його у депресивний, не забезпечувати вільного доступу всіх суб'єктів господарювання до кредитних коштів і в результаті негативно позначатися на реалізації грошово-кредитної політики Національного банку України.

Потребує комплексного й глибокого вивчення стан і розвиток другої складової інституційної основи грошово-кредитної політики — грошового ринку. Аналіз вимог, які висувуються до цього ринку, дає підстави для висновку, що в Україні він ще не повною мірою відповідає світовим стандартам.

Зокрема, вітчизняний грошовий ринок недостатньо структурований. Нині не всі його сегменти функціонують успішно. Вкрай слабо розвинутий ринок державних і корпоративних цінних паперів, практично відсутній вторинний фондовий ринок. Досі не знято деякі обмеження щодо функціонування валютного ринку, запроваджені під час азіатської та російської фінансових криз 1998 року. В Україні немає спеціального законодавства, яке регулює капітальні операції резидентів за кордоном. Досить серйозною проблемою залишається також відсутність вільного доступу в будь-який сектор грошового ринку всіх суб'єктів господарювання, у тому числі й банківських установ. Не скасовано деякі завишені вимоги до торговельних систем щодо їх допуску до роботи і діяльності на ринку облігацій внутрішньої державної позики тощо.

Усі ці проблеми потребують нових

теоретичних досліджень, пошуку шляхів їх практичного вирішення і, головне, — комплексного підходу до забезпечення такого розвитку інституційної основи грошово-кредитної політики, який давав би змогу Національному банку України на кожному етапі грошово-кредитного регулювання економіки досягати ще кращих результатів.

Література

1. Національний банк і грошово-кредитна політика: Підручник / За редакцією Мороза А.М. та Пуховкіної М.Ф. — К., КНЕУ, 1999. — 368 с.
 2. Петрик О., Половньов Ю. Проблеми вибору цільового показника монетарної політики Національного банку України // Вісник Національного банку України. — 2003. — № 7. — С. 8—14.
 3. Дзюблюк О. “Банкір уряду” повинен бути незалежним // Вісник Національного банку України. — 1997. — № 2. — С. 42—45.
 4. Дзюблюк О. Генезис функцій центрального банку в ринкових умовах госпо-

дарювання // Вісник Національного банку України. — 2002. — № 7. — С. 18—23.
 5. Сас Б. Незалежність центрального банку // Банківська справа. — 2001. — № 6. — С. 21—24.
 6. Козюк В. Проблеми емпіричної верифікації незалежності центральних банків // Вісник Національного банку України. — 2003. — № 5. — С. 48—51.
 7. Лютій І.О. Грошово-кредитна політика в умовах перехідної економіки: Монографія. — К.: Атіка, 2000. — 240 с.
 8. Міщенко В.І., Кротюк В.Л. Центральні банки: організаційно-правові засади. — К.: Т-во “Знання”, КОО. — 2004. — 372 с.
 9. Патрікац Л., Крохмалюк Д. Свято банківської науки у Сумах // Вісник Національного банку України. — 2002. — № 11. — С. 8—12.
 10. Патрікац Л., Крохмалюк Д. Проблеми та перспективи розвитку банківської системи України // Вісник Національного банку України. — 2004. — № 1. — С. 38—43.
 11. Патрікац Л., Бойчук М. Актуальні проблеми та перспективи розвит-

ку фінансово-кредитної системи України // Вісник Національного банку України. — 2003. — № 1. — С. 46—49.
 12. Економічні проблеми ринкової трансформації України: Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції 3—4 грудня 2002 року — Львів: ЛБІ НБУ, 2002. — 285 с.
 13. Івасів І. Яка банківська система потрібна Україні? // Вісник Національного банку України. — 1997. — № 4. — С. 50—52.
 14. Прозоров Ю. Концентрація банківської системи України: подальші перспективи // Вісник Національного банку України. — 2003. — № 1. — С. 54—56.
 15. Тігірко С. Сучасна Україна: шляхи, форми, проблеми реформування банківської системи // Вісник Національного банку України. — 2003. — № 4. — С. 2—6.
 16. Шлапак О., Пушкарьов В., Карчева Г. Основні тенденції і проблеми в діяльності банків України. Регіональний аспект розвитку банківської системи // Вісник Національного банку України. — 2003. — № 6. — С. 2—5.

**ОФІЦІЙНИЙ КУРС ГРИВНІ ЩОДО ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТ,
 ЯКИЙ ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ ОДИН РАЗ НА МІСЯЦЬ
 (за квітень 2006 року)***

№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс	№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс
1	100 BGL	100 левів (Болгарія)	312.3264	18	470 MTL	100 мальтійських лір	1422.8931
2	986 BRL	100 бразильських реалів	234.0455	19	484 MXN	100 мексиканських нових песо	46.4748
3	051 AMD	10000 вірменських драмів	111.9535	20	496 MNT	10000 монгольських тугриків	43.0520
4	410 KRW	1000 вонів Республіки Корея	5.1737	21	554 NZD	100 новозеландських доларів	307.8871
5	704 VND	10000 в'єтнамських донгів	3.1719	22	586 PKR	100 пакистанських рупій	8.4146
6	981 GEL	100 грузинських ларі	276.4094	23	604 PEN	100 перуанських нових сол	149.6518
7	344 HKD	100 доларів Гонконгу	65.0738	24	642 ROL	100 румунських леїв	173.5314
8	818 EGP	100 єгипетських фунтів	87.9530	25	705 SIT	100 словенських толарів	2.5493
9	376 ILS	100 ізраїльських нових шекелів	107.8599	26	682 SAR	100 саудівських ріялів	134.6451
10	356 INR	1000 індійських рупій	113.4831	27	760 SYP	100 сирійських фунтів	9.6725
11	364 IRR	1000 іранських ріалів	0.5532	28	901 TWD	100 нових тайванських доларів	15.4595
12	368 IQD	100 іракських динарів	0.3436	29	972 TJS	100 таджицьких сомоні	157.1642
13	196 CYP	100 кіпрських фунтів	1060.5000	30	952 XOF	1000 франків КФА	9.2489
14	417 KGS	100 киргизьких сомів	12.2087	31	152 CLP	1000 чилійських песо	9.4773
15	414 KWD	100 кувейтських динарів	1729.4521	32	191 HRK	100 хорватських кун	82.6609
16	422 LBP	1000 ліванських фунтів	3.3555	33	255	100 доларів США за розр. із Індією	404.0000
17	434 LYD	100 лівійських динарів	379.6992				

* Курс встановлено з 01.04.2006 року.

На замовлення “Вісника НБУ” матеріал підготовлено співробітниками департаменту валютного регулювання Національного банку України.

Офіційний курс гривні який встановлюється Національним банком

№ п/п	Код валюти	Назва валюти					
			01.04.2006 р.	02.04.2006 р.	03.04.2006 р.	04.04.2006 р.	05.04.2006 р.
1	036 AUD	100 австралійських доларів	360.1273	360.1273	359.6235	362.0047	363.9658
2	826 GBP	100 англійських фунтів стерлінгів	879.4241	879.4241	877.7312	873.1281	883.4517
3	031 AZM	100 азербайджанських манатів	555.3723	555.3723	555.5556	555.5556	555.7390
4	974 BYR	10 білоруських рублів	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235
5	208 DKK	100 датських крон	81.8634	81.8634	81.9109	81.6345	82.6712
6	840 USD	100 доларів США	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
7	233 EEK	100 естонських крон	39.0403	39.0403	39.0661	38.9338	39.4308
8	352 ISK	100 ісландських крон	7.1746	7.1746	7.1026	6.9438	7.0077
9	124 CAD	100 канадських доларів	432.9799	432.9799	434.0045	429.8486	432.0135
10	398 KZT	100 казахстанських тенге	3.9315	3.9315	3.9330	3.9330	3.9239
11	428 LVL	100 латвійських латів	867.6976	867.6976	873.7024	866.2093	873.7024
12	440 LTL	100 литовських літів	176.3207	176.3207	177.4919	176.1915	176.1915
13	498 MDL	100 молдовських леїв	38.8351	38.8351	38.8023	38.7957	38.7915
14	578 NOK	100 норвезьких крон	76.5762	76.5762	76.7182	76.9509	78.2545
15	985 PLN	100 польських злотих	155.5825	155.5825	155.0417	155.6297	156.2593
16	643 RUB	10 російських рублів	1.8190	1.8190	1.8231	1.8183	1.8236
17	702 SGD	100 сингапурських доларів	311.8322	311.8322	312.1499	312.4168	313.3200
18	703 SKK	100 словацьких крон	16.2158	16.2158	16.2437	16.2492	16.4456
19	792 TRL	100 турецьких лір	375.0986	375.0986	374.4728	374.9963	378.0383
20	795 TMM	10000 туркменських манатів	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115
21	348 HUF	1000 угорських форинтів	23.0161	23.0161	23.0019	23.1426	23.3158
22	860 UZS	100 узбецьких сумів	0.4174	0.4174	0.4174	0.4165	0.4165
23	203 CZK	100 чеських крон	21.3471	21.3471	21.3762	21.4282	21.6378
24	752 SEK	100 шведських крон	64.8713	64.8713	64.8096	64.6724	65.7598
25	756 CHF	100 швейцарських франків	387.9385	387.9385	386.8439	385.5091	390.3812
26	156 CNY	100 юанів женьмінбі (Китай)	62.9127	62.9127	62.9911	62.9597	62.9723
27	392 JPY	1000 японських єн	43.0478	43.0478	42.9190	42.6687	42.9368
28	978 EUR	100 євро	610.8480	610.8480	611.2520	609.1815	616.9585
29	960 XDR	100 СПЗ	727.6269	727.6269	727.6269	726.1893	729.5253
			16.04.2006 р.	17.04.2006 р.	18.04.2006 р.	19.04.2006 р.	20.04.2006 р.
1	036 AUD	100 австралійських доларів	367.1678	367.1678	367.1678	372.7265	375.6767
2	826 GBP	100 англійських фунтів стерлінгів	884.7559	884.7559	884.7559	894.7592	901.8196
3	031 AZM	100 азербайджанських манатів	556.8420	557.5182	558.0110	558.0110	558.1344
4	974 BYR	10 білоруських рублів	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235
5	208 DKK	100 датських крон	81.8432	81.8432	81.8432	82.9158	83.5654
6	840 USD	100 доларів США	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
7	233 EEK	100 естонських крон	39.0338	39.0338	39.0338	39.5438	39.8472
8	352 ISK	100 ісландських крон	6.6206	6.6206	6.6206	6.6423	6.4979
9	124 CAD	100 канадських доларів	439.8610	439.8610	439.8610	441.0336	443.3428
10	398 KZT	100 казахстанських тенге	3.9315	3.9453	3.9571	3.9808	4.0124
11	428 LVL	100 латвійських латів	877.3840	877.3840	877.3840	888.9741	895.7945
12	440 LTL	100 литовських літів	176.8846	176.8846	176.8846	179.1954	180.5703
13	498 MDL	100 молдовських леїв	38.8038	38.7960	38.7889	38.7850	38.7862
14	578 NOK	100 норвезьких крон	77.7408	77.7408	77.7408	78.7785	79.8250
15	985 PLN	100 польських злотих	154.7135	154.7135	154.7135	157.5649	159.9592
16	643 RUB	10 російських рублів	1.8232	1.8231	1.8275	1.8320	1.8387
17	702 SGD	100 сингапурських доларів	314.1056	314.1056	314.1056	315.2583	316.1307
18	703 SKK	100 словацьких крон	16.2909	16.2909	16.2909	16.5082	16.6793
19	792 TRL	100 турецьких лір	373.5456	373.5456	373.5456	375.8054	379.4723
20	795 TMM	10000 туркменських манатів	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115
21	348 HUF	1000 угорських форинтів	22.8120	22.8120	22.8120	23.2019	23.5673
22	860 UZS	100 узбецьких сумів	0.4156	0.4156	0.4146	0.4146	0.4146
23	203 CZK	100 чеських крон	21.3212	21.3212	21.3212	21.6603	21.8571
24	752 SEK	100 шведських крон	65.4886	65.4886	65.4886	66.4811	66.8819
25	756 CHF	100 швейцарських франків	388.8870	388.8870	388.8870	395.4784	397.4203
26	156 CNY	100 юанів женьмінбі (Китай)	62.9299	62.9299	62.9299	63.0144	63.0242
27	392 JPY	1000 японських єн	42.5667	42.5667	42.5667	42.8095	43.1171
28	978 EUR	100 євро	610.7470	610.7470	610.7470	618.7260	623.4730
29	960 XDR	100 СПЗ	727.9164	727.9164	727.9510	732.5763	735.5362

Щодо іноземних валют, України щоденно (за квітень 2006 року)

Офіційний курс

06.04.2006 р.	07.04.2006 р.	08.04.2006 р.	09.04.2006 р.	10.04.2006 р.	11.04.2006 р.	12.04.2006 р.	13.04.2006 р.	14.04.2006 р.	15.04.2006 р.
365.9541	370.1149	370.1149	370.1149	369.3265	367.7176	369.1440	369.2634	367.1678	367.1678
883.8581	887.5255	887.5255	887.5255	883.1065	880.6565	880.9663	885.2924	884.7559	884.7559
555.8613	555.8001	555.8001	555.8001	555.9837	556.0449	556.1674	556.2899	556.8420	556.8420
0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235
82.9746	83.3107	83.3107	83.3107	82.4085	81.8826	81.9144	82.0530	81.8432	81.8432
505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
39.5761	39.7375	39.7375	39.7375	39.3082	39.0500	39.0694	39.1339	39.0338	39.0338
6.9655	6.9447	6.9447	6.9447	6.9535	6.8706	6.8119	6.6289	6.6206	6.6206
434.8532	437.0868	437.0868	437.0868	440.0998	440.2648	440.9279	441.0520	439.8610	439.8610
3.9217	3.9208	3.9208	3.9208	3.9162	3.9184	3.9232	3.9239	3.9315	3.9315
882.8671	882.8671	882.8671	882.8671	876.7361	877.7467	878.3082	879.6330	877.3840	877.3840
179.5364	179.7409	179.7409	179.7409	178.2689	176.9577	177.0454	177.3380	176.8846	176.8846
38.7981	38.7993	38.7993	38.7993	38.7918	38.7972	38.7999	38.7987	38.8038	38.8038
78.5178	78.7831	78.7831	78.7831	78.0903	77.7600	78.1467	78.2378	77.7408	77.7408
155.8480	156.5505	156.5505	156.5505	155.2346	153.7492	155.3896	155.9873	154.7135	154.7135
1.8324	1.8341	1.8341	1.8341	1.8292	1.8225	1.8244	1.8256	1.8232	1.8232
313.9798	314.8769	314.8769	314.8769	314.5982	314.3648	312.6227	313.2193	314.1056	314.1056
16.5045	16.5890	16.5890	16.5890	16.4405	16.2716	16.3603	16.3786	16.2909	16.2909
378.0871	377.0732	377.0732	377.0732	378.2531	375.4221	377.1144	376.2289	373.5456	373.5456
9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115
23.2592	23.1981	23.1981	23.1981	23.0291	22.8599	23.0715	23.0878	22.8120	22.8120
0.4165	0.4165	0.4165	0.4165	0.4165	0.4156	0.4156	0.4156	0.4156	0.4156
21.6757	21.7778	21.7778	21.7778	21.5728	21.3465	21.4116	21.4305	21.3212	21.3212
66.1685	66.6977	66.6977	66.6977	65.8395	65.2296	65.4885	65.6389	65.4886	65.4886
392.1417	393.6909	393.6909	393.6909	390.3278	387.7885	387.4889	389.3384	388.8870	388.8870
63.0336	63.0478	63.0478	63.0478	63.0226	63.0937	63.0384	63.0301	62.9299	62.9299
42.9544	42.9360	42.9360	42.9360	42.8390	42.6616	42.5313	42.7533	42.5667	42.5667
619.2310	621.7560	621.7560	621.7560	615.0395	610.9995	611.3025	612.3125	610.7470	610.7470
731.8968	733.2198	733.2198	733.2198	730.0568	727.9961	727.6259	729.2608	727.9164	727.9164
21.04.2006 р.	22.04.2006 р.	23.04.2006 р.	24.04.2006 р.	25.04.2006 р.	26.04.2006 р.	27.04.2006 р.	28.04.2006 р.	29.04.2006 р.	30.04.2006 р.
375.7219	375.7219	375.7219	375.7219	374.1247	377.1715	377.4665	378.8873	378.8873	378.8873
900.4521	900.4521	900.4521	900.4521	898.1262	903.6038	901.5266	900.9874	900.9874	900.9874
558.4430	558.4430	558.4430	558.4430	558.3812	558.7519	558.6283	558.8756	558.8756	558.8756
0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235
83.5687	83.5687	83.5687	83.5687	83.3489	84.0990	84.1091	84.0335	84.0335	84.0335
505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
39.8472	39.8472	39.8472	39.8472	39.7471	40.1022	40.1022	40.0667	40.0667	40.0667
6.3939	6.3939	6.3939	6.3939	6.4897	6.8202	6.7564	6.7388	6.7388	6.7388
444.1007	444.1007	444.1007	444.1007	443.9659	444.0640	446.3384	446.4196	446.4196	446.4196
4.0406	4.0406	4.0406	4.0406	4.1084	4.0663	4.0719	4.0690	4.0690	4.0690
895.7945	895.7945	895.7945	895.7945	893.4169	901.3971	901.5266	900.5991	900.5991	900.5991
180.5703	180.5703	180.5703	180.5703	180.1169	181.7257	181.7257	181.5648	181.5648	181.5648
38.7829	38.7829	38.7829	38.7829	38.7847	38.7921	38.7930	38.7981	38.7981	38.7981
80.0350	80.0350	80.0350	80.0350	79.2946	79.9570	80.4749	80.4139	80.4139	80.4139
160.0906	160.0906	160.0906	160.0906	160.1080	162.1392	161.4134	161.8367	161.8367	161.8367
1.8386	1.8386	1.8386	1.8386	1.8350	1.8414	1.8436	1.8456	1.8456	1.8456
316.1307	316.1307	316.1307	316.1307	315.9939	318.1536	317.8635	318.1946	318.1946	318.1946
16.7443	16.7443	16.7443	16.7443	16.7314	16.9127	16.8401	16.7645	16.7645	16.7645
379.8191	379.8191	379.8191	379.8191	380.6043	381.7378	380.1651	380.4047	380.4047	380.4047
9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115
23.4186	23.4186	23.4186	23.4186	23.4178	23.8171	23.6083	23.6230	23.6230	23.6230
0.4146	0.4146	0.4146	0.4146	0.4146	0.4136	0.4136	0.4136	0.4136	0.4136
21.9070	21.9070	21.9070	21.9070	21.8650	22.0976	22.0805	22.0393	22.0393	22.0393
67.1253	67.1253	67.1253	67.1253	66.8143	67.2334	67.3713	67.1724	67.1724	67.1724
396.5356	396.5356	396.5356	396.5356	394.7366	398.8194	397.7323	396.4253	396.4253	396.4253
63.0255	63.0255	63.0255	63.0255	62.9595	62.9989	62.9521	62.9640	62.9640	62.9640
42.9182	42.9182	42.9182	42.9182	43.0803	44.1533	43.9184	43.9287	43.9287	43.9287
623.4730	623.4730	623.4730	623.4730	621.9075	627.4625	627.4625	626.9070	626.9070	626.9070
734.5412	734.5412	734.5412	734.5412	734.5348	738.1196	738.0020	742.8863	742.8863	742.8863

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено співробітниками департаменту валютного регулювання Національного банку України.

Менеджмент/

Врахування чинників зовнішнього середовища в процесі управління кредитним портфелем комерційного банку

**Ігор
Дугін**

Начальник управління кредитних ризиків департаменту ризиків Ощадного банку України

Для більшості комерційних банків кредитна діяльність — один із основних напрямів бізнесу. На початок 2006 року по банківській системі України в цілому частка кредитного портфеля в сукупних активах банків становила 70.1% і в подальшому мала позитивну динаміку. Це дає підстави для висновку, що саме результати роботи банків у сфері кредитування найістотніше впливають на їх фінансовий стан і стабільність.

Результати кредитної діяльності, у свою чергу, залежать від великої кількості внутрішніх і зовнішніх чинників. У статті аналізується зарубіжний досвід мінімізації негативного впливу факторів зовнішнього середовища на стан кредитного портфеля комерційних банків у період економічних криз.

На відміну від внутрішніх, зовнішні фактори за своєю природою є об'єктивними і майже не піддаються впливу з боку окремого банку. Він може лише приймати управлінські рішення, спрямовані на уникнення або мінімізацію негативного впливу чинників зовнішнього середовища на свою діяльність.

Усю сукупність зовнішніх факторів умовно можна поділити на дві групи: економічні чинники і ті, що мають не-економічний характер. Факторів не-економічного характеру безліч. Це і чинники, пов'язані з політичною ситуацією в країні або регіоні, погоднокліматичними умовами, техногенними катастрофами тощо. Не розглядатимемо їх, оскільки вони є темою для окремого дослідження. Зупинимось на факторах економічного походження.

До складу економічних включають макроекономічні фактори та чинники, пов'язані з результатами діяльності банківської системи.

Альтман і Бреді (Altman and Brady)¹ виявили залежність між вірогідністю дефолту і макроекономічними умовами, що складаються у відповідний період часу.

На необхідності врахування чинників зовнішнього середовища в процесі кредитування наголошується і в документах Базельського комітету із банківського нагляду. Міжнародна конвергенція вимірювання капіталу та його стандартів², яка в найближчому майбутньому має стати одним із міжнародних стандартів банківської діяльності, вимагає від кредитних установ проводити тестування своїх внутрішніх моделей з оцінки кредитного ризику з урахуванням негативної зміни чинників зовнішнього середовища.

Зважаючи на той факт, що функціонування економіки будь-якої держави має циклічний характер, тобто періоди економічного зростання чер-

гуються з періодами економічного спаду, вивчення питань, пов'язаних з оцінкою впливу змін в економіці на кредитну діяльність банків, для вітчизняної банківської системи є об'єктивною необхідністю.

Досвід роботи закордонних банківських установ свідчить про те, що мінімізація втрат від кредитної діяльності в періоди економічних спадів можлива за умови вирішення такого кола питань:

- ♦ визначення умов, за яких настання кризи є найбільш імовірним. Зокрема, банки повинні формувати набір показників і визначати індикативні значення, в разі порушення яких необхідно впроваджувати комплекс попереджувальних заходів у сфері кредитування та управління ліквідністю;

- ♦ розроблення критеріїв, за якими можна визначити банківські установи, найбільш схильні до впливу негативних змін в економіці.

Зауважимо, що порівняно невеликий період роботи вітчизняної економіки в умовах ринку не дає змоги зробити однозначні висновки щодо характеру і тривалості макроекономічних циклів в Україні, а також чітко визначити набір чинників зовнішнього середовища, негативна зміна у яких свідчить про наближення кризи в країні.

Однак наявне прагнення України максимально інтегруватися у світовий економічний простір, зокрема шляхом приведення вітчизняних правил ведення бізнесу у відповідність із критеріями економічно розвинутих країн, дає підстави стверджувати, що закономірності і взаємозалежності між окремими показниками зовнішнього середовища та кредитними портфелями банків, які притаманні іншим країнам світу, можуть спостерігатися і в нашій країні.

Більшість дослідників, які вивчали відповідний зарубіжний досвід, виділяє три групи показників, що дають змогу оцінювати вплив чинників зовнішнього середовища на кредитну діяльність банків, а саме:

1. Макроекономічні показники;
2. Показники роботи банківської

¹ Altman E. and Brady B. Explaining aggregate recovery rates on corporate bond defaults. Salomon center working paper. 2001.

² International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards. Basel committee.

системи;

3. Показники, які є комбінацією перших двох груп.

Цікаву, на наш погляд, оцінку перших двох груп показників зроблено у праці Данієла Ц.Харді і Цейла Пазарбасиоглу (Daniel C.Hardy and Ceyla Pazarbasioglu)³. Так, показникам роботи банківської системи ці автори відводять роль індикаторів, за допомогою яких можна передбачити вірогідність настання банківської кризи, тоді як макроекономічним чинникам — роль індикаторів, здатних спрогнозувати час настання кризи.

Проаналізувавши досвід країн, які пережили економічні кризи, можемо в загальних рисах охарактеризувати стан і динаміку основних макроекономічних показників перед їх виникненням⁴:

1. Високі темпи зростання ВВП (Фінляндія, Мексика, Китай, Гонконг, Індонезія, Корея, Малайзія, Філіппіни, Сінгапур, Тайланд і Тайвань);

2. Зниження сальдо платіжного балансу за рахунок зростання витрат на обслуговування зовнішнього боргу (Фінляндія);

3. Зростання цін на землю і нерухомість (Фінляндія, країни азійського регіону);

4. Зниження рівня безробіття (Фінляндія);

5. Ревальвация місцевої валюти (Фінляндія);

6. Зростання експорту (країни азійського регіону);

7. Низький рівень зовнішнього боргу відносно ВВП (країни азійського регіону);

8. Зниження цін на цінні папери.

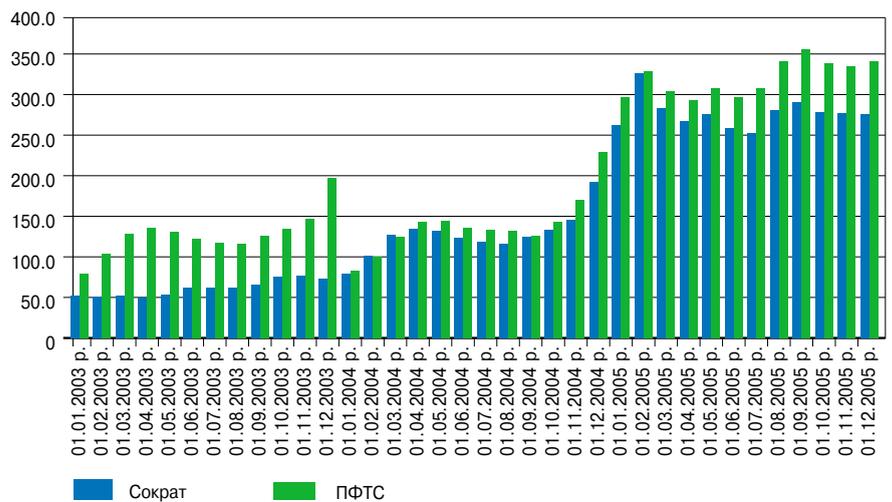
В умовах позитивної динаміки багатьох макроекономічних показників фінансова криза виникає за такою схемою: економіка, перебуваючи у фазі зростання, що підтримується зокрема і банками, демонструє позитивну динаміку основних макроекономічних показників. Надалі, досягнувши пікового значення і вичерпавши ресурси для подальшого просування вперед, темпи економічного зростання починають поступово знижуватися, після чого настає фаза спаду.

Банки, які проводили агресивну кредитну політику в період економічного зростання, виявляються меншою мірою захищеними в період еко-

³ Daniel C. Hardy and Ceyla Pazarbasioglu. Leading indicators of banking crises: Was Asia different? IMF working paper. 1998.

⁴ В основу аналізу покладено дані про фінансову кризу у Фінляндії кінця 1980-х — початку 1990-х років, кризу в Мексиці в 1994 році, азійську кризу 1997 року.

Графік 1. Динаміка індексів Сократ і ПФТС⁵

номічного спаду, а після втрати ліквідності перетворюються на додатковий каталізатор розвитку кризи. Особлива роль банківської системи як додаткового джерела розвитку кризи полягає в тому, що за перших ознак економічного спаду банківські установи починають активно переглядати власну кредитну політику у бік посилення вимог до позичальників і максимального обмеження кредитних операцій, зменшуючи таким чином пропозицію грошей економіці і посилюючи кризові процеси, що вже почалися.

Стан і динаміка ключових макроекономічних показників України за період із 1998-го по 2006 рік були такими:

1. Середньорічне зростання ВВП у порівнянних цінах становило близько 5.3% й коливалося в межах від -0.2% в 1998-му до 12.1% в 2004 році;

2. Середньорічний темп зростання промислової продукції дорівнював 7.86%;

3. Сальдо платіжного балансу, починаючи з 1999 року, мало позитивне значення і за період із 1998-го по 2004 рік збільшилося з 3.0 до 10.5% ВВП, у подальшому — зменшилося до 2.8% у 2005 році;

4. Рівень інфляції до 2003 року мав тенденцію до зниження, а в 2002 році була зафіксована дефляція на рівні 1%;

5. Рівень безробіття за період із 1999-го по 2005 рік скоротився із 4.3 до 3.1%;

6. Курс національної валюти відносно долара США до 2000 року включно (а також у 2003 році) мав тенденцію до послаблення; в 2001, 2002, 2004 і 2005 роках він зміцнювався;

7. Середньорічний темп зростання експорту випереджав аналогічний показник зростання ВВП і становив 10.7% (за період із 2000-го по 2004 рік середньорічне зростання експорту

дорівнювало 19.86%);

8. Рівень витрат на обслуговування довгострокового зовнішнього боргу в 2004 році досяг 11.1% від обсягу експорту товарів і послуг і був мінімальним за період із 1998-го по 2004 рік.

Окремо слід зауважити істотне зростання в нашій країні починаючи з 2000 року цін на нерухомість. На жаль, в Україні не існує загальноновизнаних індикаторів, які б відображали їх динаміку. За оцінками ж експертів, середньорічне зростання цін, про які йдеться, становило близько 50—70 %.

Щодо українських фондових індексів. Динаміка двох із них — Сократ і ПФТС — упродовж останніх років була позитивною (див. графік 1). Проте через нерозвинутість нашого фондового ринку поки що немає підстав розглядати ці індекси як значущий індикатор, за допомогою якого можна передбачити банківську кризу.

Показники роботи банківської системи напередодні настання криз у більшості досліджених країн мали такі характерні ознаки:

1. Високі темпи зростання обсягів кредитування населення і суб'єктів підприємницької діяльності;

2. Збільшення питомої ваги портфельних (спекулятивних) інвестицій у кредитно-інвестиційному портфелі банків;

3. Активне кредитування галузей, які, на думку уряду, мають стратегічне значення;

4. Висока концентрація кредитних портфельів в експортно-орієнтованих галузях;

5. Значна концентрація банківських інвестицій на окремих сегментах ринку, наприклад, на ринку нерухомості або на ринку цінних паперів;

⁵ За даними інформаційної бази Ліра.

6. Збільшення питомої ваги кредитного портфеля у депозитному портфелі фізичних осіб;

7. Зниження рівня процентних ставок за короткостроковими кредитами й депозитами;

8. Збільшення норм обов'язкових резервів за депозитами та іншими джерелами фінансування.

Аналіз окремих показників роботи банківської системи України протягом останніх років дає підстави зробити ряд висновків⁶.

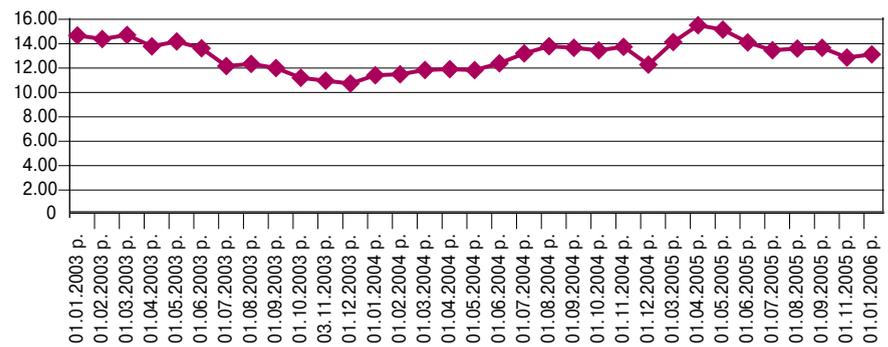
За період із 01.01.2000 р. по 01.01.2006 р. середньорічні темпи зростання чистих активів українських банків становили понад 40%, що забезпечувалося в основному за рахунок зростання кредитного портфеля юридичних і фізичних осіб (середньорічний темп його зростання становив понад 50%), а також збільшення обсягів депозитів юридичних і фізичних осіб (середньорічні темпи зростання — відповідно понад 40 і 60%). Унаслідок питомої ваги кредитного портфеля в чистих активах банків за вищезгаданий період збільшилася на 14 в. п. і за станом на 01.01.2006 р. становила понад 70%.

Слід зазначити, що починаючи з 2000 року щорічне зростання кредитного портфеля банків перевищувало 40%. У світовій практиці темпи зростання цього показника понад 17% за рік прийнято вважати "кредитним бумом". У країнах, що розвиваються і які пережили фінансову кризу, цей "бум" зазвичай розпочинався за 2—5 років до настання кризи. На думку Ейчгенгріна і Ертета (Eichengreen and Arteta)⁷, збільшення обсягу кредитного портфеля на 1 в. п. протягом року без урахування значень інших економічних показників автоматично підвищує вірогідність настання банківської кризи на 0.056%.

За станом на 01.01.2006 р. основна маса кредитних вкладень українських банків була сконцентрована в портфелі кредитів, наданих суб'єктам господарювання. Частка кредитів, наданих фізичним особам, за останні 5 років зросла більш як у 4 рази.

Портфель кредитів, наданих суб'єктам господарювання, мав високу концентрацію в трьох видах економічної діяльності — оптовій і роздрібній торгівлі, торгівлі транспортними засобами, послугах ремонту; в обробній про-

Графік 2. Динаміка середнього показника адекватності регулятивного капіталу I групи банків

мисловості; сільському і лісовому господарстві. Структура кредитного портфеля залишилася практично незмінною і протягом 2005-го та першого кварталу 2006 року. В країнах же, які пережили кризу, найбільшою в кредитному портфелі була питома вага позичок, наданих будівельним, поліграфічним, туристичним, транспортним, комунальним і торговельним підприємствам.

Незважаючи на динамічний розвиток ринку іпотечного кредитування в Україні, нині бракує точної інформації про обсяги цих позичок у портфелі вітчизняних банків. За заявами окремих експертів, портфель іпотечних кредитів на придбання житла, наданих українськими банками, на кінець 2005 року становив приблизно 10.6 млрд грн.⁸ і зріс протягом минулого року більш ніж удвічі. Проте, взявши до уваги поширеність такого виду забезпечення, як нерухомість, можна стверджувати, що частка іпотечних кредитів (яка включає кредити, надані суб'єктам господарювання) може становити 50 і більше відсотків кредитного портфеля банківської системи.

Отже, значне падіння цін на нерухомість може мати негативний вплив на якість кредитних портфелів українських банків. У країнах азійського регіону частка іпотечних кредитів у активах банків напередодні настання кризи коливалася в інтервалі від 15 (Корея) до 55% (Гонконг).

Середньорічний темп приросту неякісної заборгованості⁹ за кредитами протягом останніх п'яти років становив понад 6%, що водночас із вищими темпами зростання кредитного портфеля привело до зменшення питомої ваги такої заборгованості в кредитному портфелі (з 11.33% за станом на 01.01.2001 р. до 2.16% за станом на 01.01.2006 р.). Для порівняння, в країнах азійського

регіону частка непрацюючих кредитів у активах банків у періоди, що передували банківським кризам, коливалася в інтервалі від 3.5 (Сінгапур) до 25% (Таїланд)¹⁰.

Значення показника адекватності регулятивного капіталу (H2) за період із 01.01.2001 р. по 01.01.2006 р. зменшилося з 15.53 до 14.95%, а за період із 01.01.2002 р. по 01.01.2006 р. — з 20.69 до 14.95% (нагадаємо, що нині мінімально допустиме значення цього показника в Україні становить 10%). По групі найбільших банків, які є ключовими гравцями на кредитному ринку, за станом на 01.01.2006 р. середнє значення показника H2 перебувало на рівні 12.2% і протягом останніх місяців мало тенденцію до зменшення (див. графік 2). У трьох банках цієї групи адекватність регулятивного капіталу знаходилася в інтервалі від 10 до 11.5%.

На думку дослідників¹¹, досягнення мінімальної межі нормативу достатності капіталу, встановленої центральним банком, є однією з істотних передумов для настання кризи. В таких умовах подальше проведення активних операцій, у тому числі у сфері кредитування, стає неможливим і може призвести до появи дефіциту коштів на ринку, зростання процентних ставок, згорання раніше розпочатих проектів, взаємних неплатежів та до інших негативних наслідків.

Крім аналізу загальних макроекономічних показників, а також критеріїв роботи банківської системи, що використовуються для прогнозування банківських криз, дослідниками пропонується ряд специфічних показників, а саме:

◆ спред між ставкою кредитування та умовно безризиковою процентною ставкою на ринку;

⁶ Бюлетень Національного банку України. — 2005. — № 6.

⁷ Eichengreen B. and Arteta C. Banking crises in emerging markets: presumption and evidence. Center of International and Development Economics Research Working paper. 2000.

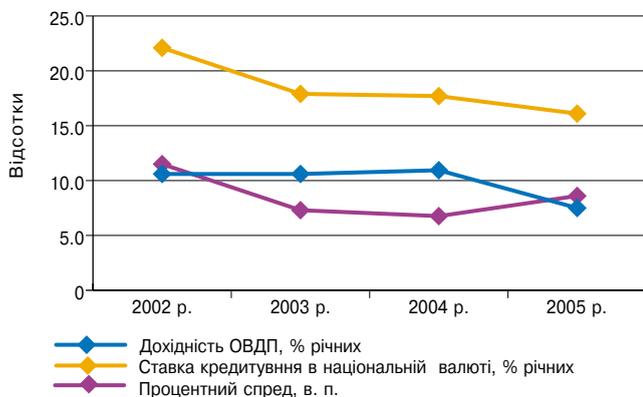
⁸ За інформацією Української національної іпотечної асоціації / <http://www.unia.com.ua/>.

⁹ До складу неякісної заборгованості включено залишок заборгованості за простроченими і сумнівними до повернення кредитами.

¹⁰ Collyns C., Senhadji A. Lending boom, real estate bubbles, and Asian crisis. IMF working paper. 2002.

¹¹ Cortavarria L., Dziobek C., Kanaya A., Song I. Loan Review, Provisioning, and Macroeconomic Linkages. IMF working paper. 2000.

Графік 3. Значення процентного спреду між середніми ставками кредитування (без урахування ставок за кредитами "овердрафт") і середньою дохідністю ОВДП, розміщуваних у відповідному періоді

- ◆ співвідношення ставок міжбанківського ринку "овернайт" і облікової ставки центрального банку;
- ◆ кредитний, інвестиційний і ціновий гепи.

Спред між ставкою кредитування та умовно безризиковою процентною ставкою визначається як різниця між усередненими ставками кредитування, що пропонуються більшості клієнтів, і ставками кредитування першокласних клієнтів, так званими "прайм-рейт". Напередодні настання банківської кризи в більшості країн спостерігалось значне зниження процентного спреду. Тож застосування цього показника доцільне для прогнозування настання банківської кризи в коротко- і середньостроковій перспективі.

В умовах української економіки обчислення зазначеного вище критерію дещо ускладнене у зв'язку з відсутністю інформації про ставки кредитування першокласних клієнтів. Для аналізу можливою альтернативою цього показника може бути дохідність внутрішніх державних облігацій (ОВДП), які традиційно вважаються умовно безризиковими фінансовими інструментами.

Значення процентного спреду, розрахованого на підставі середніх ставок кредитування в національній валюті (без урахування ставок за кредитами "овердрафт"), котрі публікуються НБУ, і середнього рівня дохідності облігацій внутрішньої державної позики з терміном погашення від 1 до 3 років, що були емітовані у відповідному періоді, мало тенденцію до зменшення аж до початку 2005 року (див. графік 3).

Наявні дані щодо динаміки спреду (до 2004 року включно) свідчать про вірогідність настання кризи. Починаючи з лютого 2005 року в Україні спостерігалось зростання рівня спреду, що

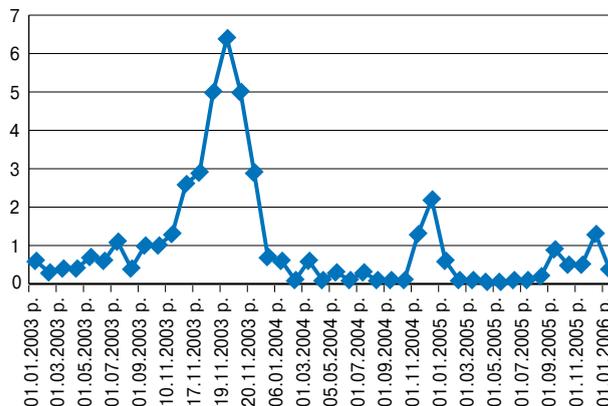
було обумовлено різким зниженням прибутковості первинного розміщення ОВДП. Незважаючи на високу популярність цього індикатора за кордоном, його застосування і оцінка в Україні повинні здійснюватися з урахуванням певних застережень. Зокрема слід мати на увазі, що прибутковість первинного розміщення вітчизняних ОВДП можна лише умовно вважати ринковою.

Одним із індикаторів, за допомогою якого можна передбачити настання банківської кризи в короткостроковому періоді, є співвідношення ставок міжбанківського ринку "овернайт" і облікової ставки центрального банку. Якщо ставки міжбанківського ринку більш як утричі перевищують облікову, це може свідчити про високу вірогідність настання кризи. В періоди кризи ліквідності кінця 2003 року та політичної кризи кінця 2004 року ставка МБК перевищувала облікову ставку НБУ відповідно в 6.4 та понад 2 рази (див. графік 4).

Індикатори прогнозування банківської кризи, запропоновані К.Боріо та П.Лов (С. Borio and P. Lowe)¹² ґрунтуються на тому, що головними попередниками кризи є кредитний або інвестиційний бум. Так, показник кредитного буму (кредитного гепу) визначається як відхилення показника питомої ваги кредитного портфеля у ВВП від власного тренда на певну величину; інвестиційного буму (інвестиційного гепу) – відхилення показника питомої ваги інвестицій у ВВП від власного тренда. Додатково авторами пропонується показник цінового буму (цінового гепу) – відхилення

¹² Borio C. and Lowe P. Asset prices, financial and monetary stability: exploring the nexus. BIS working paper. 2002.

Графік 4. Співвідношення ставки міжбанківського кредитування "овернайт" і облікової ставки НБУ

цін на активи від власного тренда.

За наслідками аналізу, авторами було зроблено висновок про те, що значення кредитного гепу, яке перевищує 4–5 в. п. і цінового гепу, яке перевищує 40–50%, свідчить про високу чутливість фінансової системи до проблем у зовнішньому середовищі. Водночас збільшення періоду, який аналізується, призводить до підвищення точності прогнозів – точність прогнозу на одній дворічній інтервалі виявилася нижчою, ніж на трирічному інтервалі, що виражалось в зменшенні числа точних прогнозів або збільшенні рівня шуму.

Значення гепів, розрахованих за період із 01.01.1997 р. по 01.01.2006 р. на підставі даних про динаміку кредитного портфеля комерційних банків (кредитний геп), динаміку інвестицій в основний капітал (інвестиційний геп) та індекс цін виробників промислової продукції (ціновий геп) в Україні дають змогу зробити ряд висновків.

Значення кредитного гепу в часовому інтервалі з 01.01.1997 р. по 01.01.2006 р., залежно від виду тренду¹³, що використовується, становило від 4.82 в. п. до 13.07 в. п. Значення кредитного гепу у часовому інтервалі з 01.01.2002 р. по 01.01.2006 р. становило від 1.90 в. п. до 8.50 в. п., у часовому інтервалі з 01.01.2004 р. по 01.01.2006 р. від 1.39 до 4.70 в. п. (графік 5).

Базуючись на припущенні про те, що збільшення періоду, який аналізується, сприяє підвищенню точності прогнозу, можна зробити висновок про наявність передумов для виникнення кризи в Україні, викликаного підвищеною активністю банків на ринку кредитування.

¹³ Визначення гепів відбувалося на підставі побудови лінійного, ступеневого та експоненціального трендів.

Значення цінового й інвестиційно-го гепів не зафіксували великих відхилень від трендів, що може свідчити (виходячи зі значень цих індикаторів) про відсутність передумов для настання кризи в Україні. Варто зазначити, що розраховані по Україні ціновий та інвестиційний гепи дещо відрізняються від тих, які використовуються за кордоном. Базою для розрахунку цінового гепу в зарубіжних країнах є, як правило, індекс цін на нерухомість, інвестиційного гепу — залучені іноземні інвестиції у ВВП країни. Відсутність в Україні загально визнаного індексу цін на нерухомість не дає змоги оцінити динаміку цін на цьому сегменті ринку.

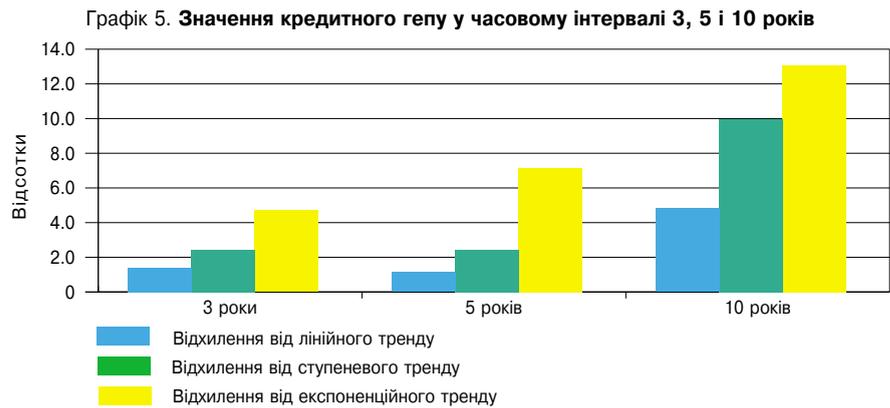
Щодо іноземних інвестицій, то їх обсяги залишаються незначними — за станом на 01.01.2006 р. загальна сума прямих іноземних інвестицій дорівнювала 16.38 млрд. грн. Крім того, обсяг кредитів, отриманих підприємствами України від прямих інвесторів, становив близько 926.7 млн. дол. США¹⁴. Інакше кажучи, на сьогодні говорити про інвестиційний бум в Україні та його можливий вплив на стабільність роботи банківської системи передчасно.

Вплив на окремі банки негативних змін у зовнішньому середовищі в період кризи неоднорідний. Досвід багатьох країн засвідчує, що найуразливішими виявляються банківські установи, котрі не приділяють належної уваги управлінню ліквідністю й структурою кредитного портфеля. Зокрема, з позиції управління ліквідністю найуразливішими стають банки, які:

- здійснюють фінансування середньо- й довгострокових активних операцій переважно за рахунок поточних і короткострокових ресурсів;
- у пасивах яких домінують кошти небагатьох великих вкладників;
- зі значною часткою у пасивах іноземних (як правило, спекулятивних) інвестицій;

— в активах яких відсутній (або сформований у недостатніх обсягах) вторинний резерв ліквідних коштів.

Із позиції управління кредитним портфелем під час настання кризи найбільше потерпають банки, кредитна діяльність яких має низку особливостей. Передусім це банківські установи із незадовільною диверсифікацією кредитного портфеля. Герсбах і Ліппонер (Gersbach and Lipponer) знайшли пряму залежність між кореляцією ак-

тивів, кореляцією дефолтів і їх вірогідністю. Зазначені автори встановили, що кореляція дефолтів збільшується зі зростанням кореляції активів. При цьому темпи зростання кореляції дефолтів перевищують темпи зростання кореляції активів.

Як свідчить зарубіжний досвід, серед банків, що починають зазнавати труднощів під час кризи, переважають установи, які в період економічного зростання істотно збільшили портфелі довгострокових кредитів. Це пояснюється тим, що значна кількість довгострокових позичок у фазі економічного спаду переходить до категорії проблемних (непрацюючих активів).

За станом на 01.01.2006 р. портфель довгострокових кредитів по банківській системі України в цілому (без урахування міжбанківських кредитів) становив 88.6 млрд. грн., або 61.8% від загального кредитного портфеля. За останні 6 років середньорічні темпи зростання портфеля довгострокових кредитів становили понад 80%, тоді як середньорічні темпи збільшення загального кредитного портфеля — близько 50%. Навіть якщо припустити, що основна маса довгострокових позичок — це кредити з терміном погашення від 1 до 3 років та відкличні кредитні лінії, вірогідність того, що сума позичок, якість яких може істотно погіршитися в період економічного спаду і перетворитися на критичну масу (понад 10% від чистих активів банківської системи), є високою.

Стан і динаміка основних макроекономічних показників свідчать про те, що економіка України перебуває у стадії зростання, за якою неминуче настане спад. Динаміка багатьох макроекономічних показників повторює динаміку аналогічних показників у країнах, що пережили кризу. Беручи до уваги тривалість періодів економічного зростання за кордоном — близько 3—5 років, — можна припустити, що в Україні стадія економічного спаду може поча-

тися у найближчі один—два роки.

Показники роботи вітчизняної банківської системи дають змогу виділити низку аспектів, які свідчать про високу сприйнятливість українських кредитних установ до негативних змін чинників зовнішнього середовища. Серед них:

1. Висока питома вага довгострокових кредитів у кредитних портфелях;
2. Лібералізація умов кредитування, що зокрема припускає пом'якшення вимог до забезпечення кредитів і збільшення термінів кредитування;
3. Висока концентрація кредитних портфелів лише в трьох видах економічної діяльності.

На думку автора, в ситуації, що склалася, мінімізація втрат банків від проведення кредитних операцій можлива у разі дотримання таких передумов:

1. Проводячи кредитні операції, слід ретельніше враховувати структуру й обсяги ресурсної бази банку;
2. Приділяти більшу увагу формуванню і підтриманню на певному рівні обсягу вторинного резерву ліквідних коштів, який може бути використаний як джерело для поповнення ліквідності в період економічного спаду;
3. Підвищувати рівень капіталізації банків;
4. Зменшувати навантаження на капітал банку шляхом розподілу бізнесу, обтяженого кредитними ризиками, серед спеціалізованих компаній (лізингових, факторингових та інших);
5. Забезпечувати належний рівень диверсифікації кредитного портфеля і портфеля забезпечення за кредитами;
6. Ширше застосовувати процедури стрес-тестингу в процесі оцінки кредитних проектів, а також у процесі визначення і встановлення умов надання кредитів за стандартизованими продуктами банку;
7. Встановлювати ліміти й обмеження у сфері кредитування з урахуванням допустимого рівня втрат банку від кредитних операцій (кредитний VAR).

¹⁴ За даними Державного комітету статистики України. Експрес-доповідь № 45 від 20 лютого 2006 року. Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності у 2005 році. <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Монети України

Про введення в обіг ювілейної монети “750 років м. Львів”

Національний банк України, продовжуючи серію “Стародавні міста України”, 26 квітня 2006 року ввів в обіг ювілейну монету номіналом 5 гривень “750 років м. Львів”, присвячену одному з провідних економічних, наукових, освітніх та культурних центрів держави — місту Львову, перша писемна згадка про яке датується 1256 роком. Місто засноване королем Данилом Романовичем Галицьким і назване на честь його сина Лева. З 1272 року Львів — столиця Галицько-Волинського князівства.

Монету виготовлено з нейзильберу. Категорія якості карбування — спеціальний анциркулейтед, маса монети — 16.54 г, діаметр — 35.0 мм, тираж — 60 000 штук. Гурт монети — рифлений.

На аверсі зображено елемент декоративного оздоблення каплиці Боїмів — голову лева, ліворуч від якого — малий Державний герб України, праворуч — рік карбування монети: **2006**, а та-

кож розміщено стилізовані написи: **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ** (угорі півколом), **5 ГРИВЕНЬ** та логотип Монетного двору Національного банку України.

На реверсі зображено панораму міста Львова початку XVII ст. з малюнка А.Пассаротті (1613 р.), над якою — фрагмент печатки ради міста Львова, унизу розміщено напис: **ЛЬВІВ / 750**.

Художники — Володимир Таран, Олександр Харук, Сергій Харук. Скульптор — Володимир Дем’яненко.

Ювілейна монета номіналом 5 гривень “750 років м. Львів” є дійсним платіжним засобом України та обов’язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів та для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви і для переказів. □

Про введення в обіг ювілейної монети “Микола Стражеско”

Національний банк України, продовжуючи серію “Видатні особистості України”, 28 квітня 2006 року ввів в обіг ювілейну монету номіналом 2 гривні, присвячену 130-річчю від дня народження Миколи Дмитровича Стражеска — ученого-медика, який був основоположником вітчизняної кардіології. Микола Стражеско — один із засновників нинішнього Інституту кардіології АМН України, для діяльності якого характерний клініко-експериментальний напрям досліджень. Неоціненним внеском ученого і його сподвижників у справу лікування захворювань кровотворних органів є атлас і посібник з гематології.

Монету виготовлено з нейзильберу. Категорія якості карбування — спеціальний анциркулейтед, маса монети — 12.8 г, діаметр — 31.0 мм, тираж — 45 000 штук. Гурт монети — рифлений.

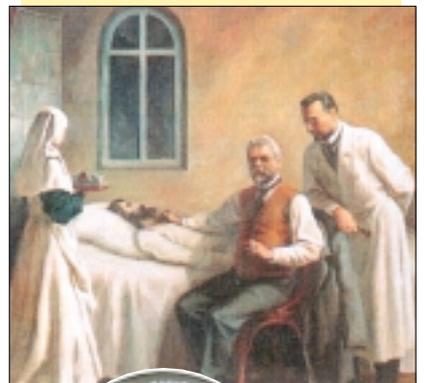
На аверсі на фоні кола зображено стилізоване серце із судинами, по колу напис — **ІНСТИТУТ КАРДІОЛОГІЇ**

ІМЕНІ М.Д.СТРАЖЕСКА, над ним — малий Державний герб України, праворуч півколом розміщено напис — **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ**; унизу — **2 ГРИВНІ 2006**, а також логотип Монетного двору Національного банку України; ліворуч — вертикальна композиція, яка складається з краплин і назв розділів медицини.

На реверсі зображено портрет М.Д.Стражеска, ліворуч вертикально розташовані написи: **1876—1952 / АКАДЕМІК / М.Д.СТРАЖЕСКО**.

Художники — Наталія Домовицьких, Оксана Терьохіна. Скульптори — Володимир Дем’яненко, Володимир Атаманчук.

Ювілейна монета номіналом 2 гривні “Микола Стражеско” є дійсним платіжним засобом України та обов’язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів. □

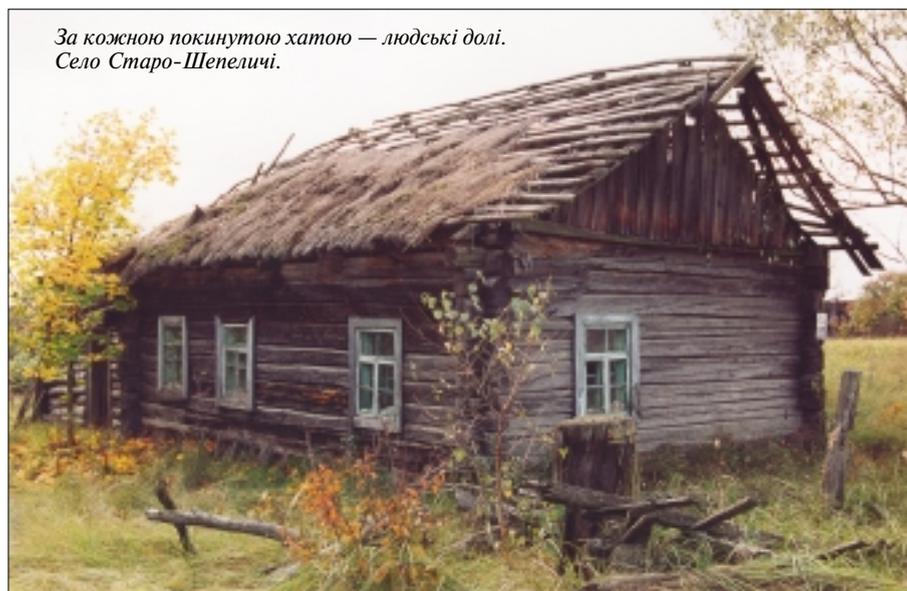
Фоторепортаж

“Наші долі чорнобильське горе колише”

У столичній галереї “Мистець” Національної спілки художників України відбулася посмертна виставка робіт колишнього голови правління Українського професійного банку, талановитого фотохудожника Леоніда Мілевського “Наші долі чорнобильське горе колише”, присвячена 20-річчю Чорнобильської аварії.

Покинута земля.

За кожною покинутою хатою — людські долі.
Село Старо-Шепеличі.

*А буває, ідеш по світу,
І проходить повз тебе людина —
Так, неначе проносить квіти
І тобі віддає половину.*

*Ще і стебла від рук гарячі,
Озирнешся на неї здала
І збагнеш — на промінь багатша
Стала раптом твоя земля.*

Ліна Костенко

Цю виставку задумував ще сам Леонід Мілевський. Незадовго до своєї передчасної смерті (у серпні минулого року) він приходив до галереї “Мистець” уточнювати деякі деталі щодо майбутньої експозиції, добрав для неї роботи чорнобильської тематики, при-

думував до них підписи. За словами сина Анатолія, батько підготував її відсотків на сімдесят. Решту тридцять відсотків роботи вже по смерті Леоніда Анатолійовича виконала його дружина і муза Валентина Федорівна.

Леонід Мілевський встиг зробити чотири творчі поїздки до Чорнобильської зони, що охопили чотири пори року. Їздив туди Мілевський аж ніяк не з прагнення до показного героїства. Просто тема Чорнобиля давно боліла йому. Він народився на Поліссі серед його мальовничих озер і лісів, із дитячих років полюбив свою малу батьківщину. І прагнув через об’єктив фотокамери передати нам запах полин-трави, привернути увагу людей до кра-

си і трагедії цієї древньої землі. Землі, яка майже два десятиліття не знала плуга, не відчувала любові своїх дітей. Одні з них вважали її чумною матір’ю, інші — злою мачухою, ще інші — звичайною територією, таким собі клондайком, звідки можна роками через дірки в колючому дроті, а чи й відкрито вивозити на продаж покинуте відселенцями під час евакуації добро і багатіти на чужому горі. І те, що таке мародерство стало можливе, що смертоносні рентгени через нищість і жадібність купки покидьків розповзлися і досі розповзаються країною, — тяжкий злочин влади, якому ніколи не буде прощення.

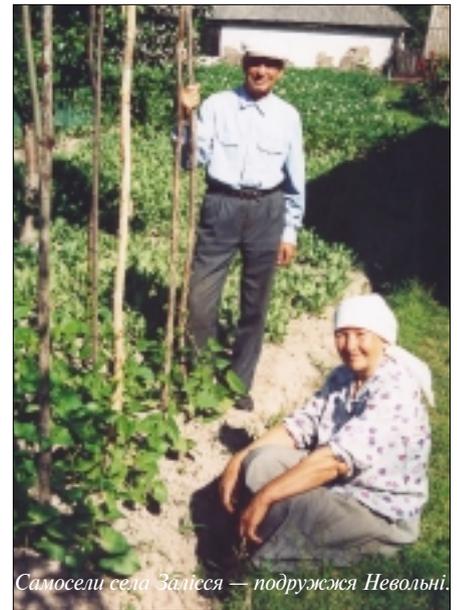
За результатами своїх чорнобильських експедицій Леонід Мілевський

Чорнобильський хрест.

На згарищі чорнобильського лісу.

Самосели села Залісся — подружжя Невольні.

Заклякли музики акорди.

Але найкращі і найглибші роботи Мілевський зробив в Україні, його синівська любов до неї була чиста і щира.

*З ім'ям казковим Тетерів-ріка,
Над нею весни тчуть барвисті кросна
Для когось ти, мабуть, негомінка,
Для мене ж з юних літ повноголосна.*

*Зріднили нас вербові береги,
Мій незабутній майстре і земляче,
Земля вділила щедро нам снаги —
Ми ж, Леоніде, зроду роботящі.*

*Тож разом, брате, линею до Дніпра,
Не обминаймо ні лісів, ні луків,
А краю отчому сказати пора:
Ми з ним не знали у житті розлуки.*

Ці поетичні рядки присвятив Леоніду Мілевському і зачитав на відкритті виставки відомий поет Микола Сингаївський, теж поліщук, теж залюблений у річку Тетерів, як і Мілевський.

Є люди, про яких не можна говорити в минулому часі. Передусім це стосується митців Божою милістю, яким, безперечно, був Леонід Мілевський. Як світло погаслих зір, його роботи ще довго приходитимуть до нас, радуватимуть своєю довершеністю, людяністю, любов'ю до світу.

Катерина Гриценко.
Фото **Леоніда Мілевського.**

мріяв видати книгу. Не встиг. Тому всі виступаючи на відкритті виставки 21 квітня в один голос говорили, що справа честі і друзів, і колег Мілевського по банківському цеху — видати фотоальбом кращих його робіт. Причому не лише чорнобильської тематики. Адже Леонід Анатолійович залишив для нас цикли високохудожніх фотополотен також про красу природи і поліського краю зокрема, життя українського села, світові релігії тощо. З його світлин дивляться на нас горді смереки Карпат, льодовики Кавказу, сопки Камчатки, пустелі Синаю, коралові острови в бірюзових водах Індійського океану, благодатний вогонь у Єрусалимі, шторм у Тихому океані...

Жителі Чорнобильської зони.

ЕКСКЛЮЗИВ

Основні показники діяльності банків України на 1 травня 2006 року

№ п/п	Назва показника	01.01. 2001 р.	01.01. 2002 р.	01.01. 2003 р.	01.01. 2004 р.	01.01. 2005 р.	01.01. 2006 р.	01.05. 2006 р.
1	Кількість зареєстрованих банків	195	189	182	179	182	181	187
2	Вилучено з Державного реєстру банків (з початку року)	9	9	12	8	4	1	3
3	Кількість банків, що перебувають у стадії ліквідації	38	35	24	20	20	20	20
4	Кількість діючих банків	153	152	157	158	160	165	166
4.1	із них: з іноземним капіталом;	22	21	20	19	19	23	28
4.1.1	у тому числі зі 100-відсотковим іноземним капіталом	7	6	7	7	7	9	11
5	Частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків, %	13.3	12.5	13.7	11.3	9.6	19.5	21.5
Активи, млн. грн.								
1	Загальні активи (не скориговані на резерви за активними операціями)	39 866	50 785	67 774	105 539	141 497	223 024	243 272
1.1	Чисті активи (скориговані на резерви за активними операціями)	37 129	47 591	63 896	100 234	134 348	213 878	233 317
2	Високоліквідні активи	8 270	7 744	9 043	16 043	23 595	36 482	33 214
3	Кредитний портфель	23 637	32 097	46 736	73 442	97 197	156 385	180 504
3.1	У тому числі:							
	кредити, надані суб'єктам господарювання;	18 216	26 564	38 189	57 957	72 875	109 020	120 311
3.2	кредити, надані фізичним особам	941	1 373	3 255	8 879	14 599	33 156	41 537
4	Довгострокові кредити	3 309	5 683	10 690	28 136	45 531	86 227	99 162
4.1	У тому числі довгострокові кредити, надані суб'єктам господарювання	2 761	5 125	9 698	23 239	34 693	58 528	64 412
5	Проблемні кредити (прострочені та сумнівні)	2 679	1 863	2 113	2 500	3 145	3 379	3 979
6	Вкладення в цінні папери	2 175	4 390	4 402	6 534	8 157	14 338	12 874
7	Резерви за активними операціями банків	2 737	3 194	3 905	5 355	7 250	9 370	10 276
	Відсоток виконання формування резерву	61.5	85.4	93.3	98.2	99.7	100.05	100.1
7.1	У тому числі резерв на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями	2 336	2 963	3 575	4 631	6 367	8 328	9 241
Пасиви, млн. грн.								
1	Пасиви, всього	37 129	47 591	63 896	100 234	134 348	213 878	233 317
2	Балансовий капітал	6 507	7 915	9 983	12 882	18 421	25 451	27 576
2.1	У тому числі:							
	статутний капітал	3 671	4 573	5 998	8 116	11 605	16 111	17 607
2.2	частка капіталу в пасивах	17.5	16.6	15.6	12.9	13.7	11.9	11.8
3	Зобов'язання банків	30 622	39 676	53 913	87 352	115 927	188 427	205 741
3.1	У тому числі кошти суб'єктів господарювання;	13 071	15 653	19 703	27 987	40 128	61 214	60 629
3.1.1	із них строкові кошти суб'єктів господарювання	2 867	4 698	6 161	10 391	15 377	26 807	28 556
3.2	Кошти фізичних осіб;	6 649	11 165	19 092	32 113	41 207	72 542	79 460
3.2.1	із них строкові кошти фізичних осіб	4 569	8 060	14 128	24 861	33 204	55 257	60 902
Довідково								
1	Регулятивний капітал, млн. грн.	5 148	8 025	10 099	13 274	18 188	26 373	28 881
2	Адекватність регулятивного капіталу (H2)	15.53	20.69	18.01	15.11	16.81	14.95	14.59
3	Доходи, млн. грн.	7 446	8 583	10 470	13 949	20 072	27 537	11 398
4	Витрати, млн. грн.	7 476	8 051	9 785	13 122	18 809	25 367	10 377
5	Результат діяльності, млн. грн.	-30	532	685	827	1 263	2 170	1 021
6	Рентабельність активів, %	-0.09	1.27	1.27	1.04	1.07	1.31	1.4
7	Рентабельність капіталу, %	-0.45	7.50	7.97	7.61	8.43	10.39	11.68
8	Чиста процентна маржа, %	6.31	6.94	6.00	5.78	4.90	4.90	4.79
9	Чистий спред, %	7.10	8.45	7.20	6.97	5.72	5.78	5.53

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено працівниками управління аналізу діяльності системи банків департаменту методології банківського регулювання та нагляду Національного банку України.

Спеціально для "Вісника НБУ"

Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у квітні 2006 року

Обсяги кредитів, наданих Національним банком для підтримання ліквідності банків України у квітні 2006 р. (в розрізі інструментів)

Показники	Відсотки	
	2006 р.	У тому числі за квітень
Обсяги рефінансування банків, усього	100.00	100.00
У тому числі через:		
— кредити "овернайт", надані через постійно діючу лінію рефінансування	82.40	83.63
— кредити рефінансування, надані шляхом проведення тендера	7.52	4.73
— операції прямого РЕПО	10.08	11.64
— стабілізаційний кредит	—	—

Середньозважена процентна ставка за кредитами, наданими Національним банком для підтримання ліквідності банків України у квітні 2006 р.

Показники	Відсотки	
	2006 р.	У тому числі за квітень
Середньозважена процентна ставка за кредитами рефінансування, всього	12.47	12.45
У тому числі за:		
— кредитами "овернайт", наданими через постійно діючу лінію рефінансування	12.74	12.70
— кредитами, наданими шляхом проведення тендера	11.51	11.48
— операціями прямого РЕПО (розрахунково)	11.00	11.00
— стабілізаційним кредитом	—	—

Процентні ставки банків за кредитами та депозитами у національній валюті у квітні 2006 р.*

Показники	Відсотки річні	
	Квітень 2006 р.	
На міжбанківському ринку:		
за кредитами, наданими іншим банкам	6.3	
за кредитами, отриманими від інших банків	6.3	
за депозитами, розміщеними в інших банках	5.1	
за депозитами, залученими від інших банків	5.2	
На небанківському ринку:		
за кредитами**	15.7	
за депозитами	7.8	

* За щоденною звітністю банків; з урахуванням вартості пролонгованих кредитів (депозитів).

** Без урахування ставок за кредитами "овердрафт".

Темпи зростання грошової маси у квітні 2006 р.

Агрегати грошової маси	01.01.2006 р.	01.02.2006 р.	01.03.2006 р.	01.04.2006 р.	01.05.2006 р.
Готівка. Гроші поза банками					
M0, % до початку року	100.0	94.3	94.6	97.4	101.3
M0 + переказані кошти в національній валюті					
M1, % до початку року	100.0	93.5	95.0	97.6	98.9
M1 + переказані кошти в іноземній валюті та інші кошти					
M2, % до початку року	100.0	97.3	98.5	100.7	103.7
M2 + цінні папери власного боргу банків					
M3, % до початку року	100.0	97.3	98.6	100.6	103.7

Примітка. Облікова ставка Національного банку України у квітні 2006 р. не змінювалася і починаючи з 10 серпня 2005 року становить 9.5% річних.

Норми формування банками обов'язкових резервів у квітні 2006 р. не змінювалися і за станом на 01.05.2006. (починаючи з 01.09.2005 р.) становили: за строковими коштами і вкладками (депозитами) юридичних і фізичних осіб у національній та іноземній валюті — 6; за коштами вкладів (депозитів) юридичних і фізичних осіб у національній та іноземній валюті на вимогу і коштами на поточних рахунках — 8. Починаючи з 10.05.2006 р. встановлено такі нормативи обов'язкового резервування для формування банками обов'язкових резервів: за строковими коштами і вкладками (депозитами) юридичних і фізичних осіб у національній та іноземній валюті — 4; за коштами вкладів (депозитів) юридичних і фізичних осіб у національній та іноземній валюті на вимогу і коштами на поточних рахунках — 6.

Із 01.03.2006 р. встановлено обсяг обов'язкових резервів, який має зберігатися щоденно на початок операційного дня на кореспондентському рахунку банку в Національному банку України в розмірі не менше ніж 70% від суми визначеного та сформованого обсягу обов'язкових резервів за попередній звітний період резервування.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками департаменту монетарної політики Національного банку України.

Структура активів банків України

№ п/п	Назва банку	Кошти в НБУ та готівкові кошти банку	Цінні папери, що рефінансуються НБУ	Резерви під знецінення боргових цінних паперів, що рефінансуються НБУ	Резерви у відсотках до активу	Кошти в інших банках	Резерви під заборгованість інших банків	Резерви у відсотках до активу
1		2	3	4	5	6	7	8
Група I (кількість банків у групі – 12)								
1	ПРИВАТБАНК	2 440 386	26 606	0	0.00	4 071 844	36 705	0.90
2	“АВАЛЬ”	1 597 396	400 000	0	0.00	1 747 415	2 714	0.16
3	ПРОМІНВЕСТБАНК	1 731 356	0	0	0.00	513 967	41 658	8.11
4	УКРСИББАНК	759 295	139 004	0	0.00	857 668	4 383	0.51
5	УКРСОЦБАНК	931 617	132 539	0	0.00	1 350 448	1 836	0.14
6	УКРЕКСІМБАНК	469 334	255 076	0	0.00	1 367 461	20 171	1.48
7	ОЩАДБАНК	1 745 598	3 391 497	0	0.00	1 838 469	57 746	3.14
8	РАЙФФАЙЗЕНБАНК УКРАЇНА	378 027	26 274	165	0.63	564 564	922	0.16
9	“НАДРА”	258 004	46 961	0	0.00	1 066 856	5 892	0.55
10	“ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ”	330 086	141	0	0.00	559 921	4 289	0.77
11	БРОКБІЗНЕСБАНК	340 012	342 747	0	0.00	445 189	1 664	0.37
12	УКРПРОМБАНК	368 371	0	0	0.00	56 112	171	0.30
Усього по групі		11 349 483	4 760 845	165	0.00	14 439 913	178 153	1.23
Група II (кількість банків у групі – 15)								
13	“ФОРУМ”	473 153	0	0	0.00	858 503	9 496	1.11
14	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	193 559	195 075	248	0.13	741 048	4 760	0.64
15	КРЕДИТПРОМБАНК	241 370	10 964	0	0.00	787 094	4 635	0.59
16	“ХРЕЩАТИК”	278 893	75 586	0	0.00	1 046 393	471	0.04
17	АЛЬФА-БАНК	180 970	7 082	0	0.00	415 395	1 676	0.40
18	ДОНГОРБАНК	236 124	41 617	0	0.00	1 071 196	6 557	0.61
19	УКРГАЗБАНК	289 960	3 429	0	0.00	622 054	4 628	0.74
20	“ПІВДЕННИЙ”	210 750	0	0	0.00	218 435	740	0.34
21	ВАБАНК	194 167	5 259	0	0.00	586 211	3 851	0.66
22	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	167 058	1	0	0.00	128 955	189	0.15
23	ІНГ БАНК УКРАЇНА	173 040	93 596	0	0.00	323 627	3 061	0.95
24	ТАС-КОМЕРЦБАНК	145 416	0	0	0.00	222 548	1 379	0.62
25	КРЕДОБАНК	193 148	12 178	0	0.00	144 888	4 701	3.24
26	ПРАВЕКС-БАНК	267 189	0	0	0.00	136 150	386	0.28
27	“МРІЯ”	160 149	9 997	0	0.00	142 030	182	0.13
Усього по групі		3 404 947	454 785	248	0.05	7 444 527	46 712	0.63
Група III (кількість банків у групі – 28)								
28	ІНДУСТРІАЛБАНК	136 934	2 835	0	0.00	503 657	7 334	1.46
29	РОДОВІД БАНК	153 452	152	0	0.00	160 602	585	0.36
30	ІМЕКСБАНК	156 899	0	0	0.00	331 319	2 114	0.64
31	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	120 941	168 255	0	0.00	301 134	804	0.27
32	“КИЇВ”	91 040	0	0	0.00	70 626	329	0.47
33	ХФБ БАНК УКРАЇНА	55 192	29 965	0	0.00	267 786	3 234	1.21
34	ЕКСПРЕС-БАНК	170 760	0	0	0.00	235 616	863	0.37
35	ТАС-ІНВЕСТБАНК	47 470	0	0	0.00	315 900	8 120	2.57
36	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	49 833	0	0	0.00	196 022	294	0.15
37	ПРОКРЕДИТ БАНК	55 026	0	0	0.00	46 711	47	0.10
38	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	159 653	11 414	0	0.00	196 100	8 758	4.47
39	“КРЕДИТ-ДНІПРО”	78 252	0	0	0.00	148 372	5 975	4.03
40	“БІГ ЕНЕРГІЯ”	58 155	8 816	0	0.00	159 437	1 323	0.83
41	“НРБ-УКРАЇНА”	38 251	0	0	0.00	239 178	7 169	3.00
42	МЕГАБАНК	98 898	1 093	0	0.00	142 419	1 174	0.82
43	“ТАВРИКА”	48 995	0	0	0.00	91 390	2 672	2.92
44	“КИЇВСЬКА РУСЬ”	42 934	0	0	0.00	157 115	296	0.19
45	ЗАХІДНКОМБАНК	81 594	0	0	0.00	45 944	4 084	8.89

*Продовження таблиці на стор. 48.

за станом на 01.04.2006 р.*

Тис. грн.

	Цінні папери у торговому портфелі банку	Цінні папери в портфелі банку на продаж	Резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	Резерви у відсотках до активу	Кредити, що надані	У тому числі		Резерви під заборгованість за кредитами	Резерви у відсотках до активу
						юридичним особам	фізичним особам		
	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	1 066 413	18 284	10 435	57.07	17 276 419	9 784 456	7 491 963	1 782 014	10.31
	2 171	157 021	2 687	1.71	14 141 963	8 867 379	5 274 584	640 052	4.53
	18 067	80 124	2 680	3.35	11 805 207	11 231 714	573 492	691 445	5.86
	0	442 377	31	0.01	8 846 191	5 290 665	3 555 526	368 429	4.16
	352 464	106 445	77 182	72.51	7 810 788	4 213 550	3 597 238	203 953	2.61
	0	356 442	76 663	21.51	8 970 424	8 823 535	146 889	388 823	4.33
	0	49 716	23 392	47.05	2 295 322	796 493	1 498 830	353 839	15.42
	0	159 723	1 818	1.14	6 310 241	4 127 204	2 183 038	324 932	5.15
	364 741	51 380	415	0.81	4 592 089	2 644 264	1 947 825	208 258	4.54
	91 899	130 110	6 244	4.80	3 631 358	2 809 881	821 477	109 665	3.02
	73 952	127 393	1 366	1.07	2 884 855	2 509 101	375 754	73 454	2.55
	0	0	0	46.88	3 855 805	3 487 762	368 043	259 988	6.74
	1 969 708	1 679 014	202 913	12.09	92 420 663	64 586 003	27 834 659	5 404 851	5.85
	12 907	6 339	1 692	26.69	2 893 407	2 454 218	439 189	100 644	3.48
	0	23 040	7 818	33.93	2 279 366	2 180 772	98 594	63 064	2.77
	35 697	122 694	250	0.20	2 282 619	1 733 372	549 246	115 060	5.04
	0	140 734	25	0.02	1 483 227	1 338 120	145 107	15 315	1.03
	0	25 765	31	0.12	2 296 792	2 157 896	138 896	54 491	2.37
	0	143 057	49	0.03	1 217 689	1 111 565	106 125	53 152	4.37
	58 430	124 794	344	0.28	1 411 325	1 190 375	220 950	61 387	4.35
	0	138 129	14	0.01	1 927 906	1 773 955	153 951	125 529	6.51
	0	114 199	0	0.00	1 459 546	1 280 032	179 514	13 503	0.93
	0	213 628	496	0.23	1 617 098	1 383 831	233 267	56 381	3.49
	176 206	26	0	0.00	1 520 499	1 507 781	12 719	938	0.06
	0	38 148	1 251	3.28	1 689 638	1 244 013	445 625	106 613	6.31
	0	20 934	64	0.31	1 743 678	1 433 206	310 472	79 768	4.57
	0	1 058	0	0.00	1 489 722	245 449	1 244 274	31 524	2.12
	0	20 454	53	0.26	1 692 349	1 549 248	143 100	33 086	1.96
	283 240	1 132 999	12 088	1.07	27 004 861	22 583 833	4 421 028	910 454	3.37
	0	108 361	5 203	4.80	1 076 953	1 015 512	61 441	68 203	6.33
	0	66 975	0	0.00	1 384 808	1 113 630	271 179	32 230	2.33
	8 161	25	0	0.00	1 066 142	960 202	105 940	11 535	1.08
	0	0	0	0.00	1 031 888	1 025 554	6 334	25 866	2.51
	6 519	6 474	1 018	15.72	1 253 203	1 124 697	128 506	41 778	3.33
	0	26	26	100.00	1 123 323	1 075 259	48 063	12 878	1.15
	25 507	1 011	10	1.02	902 667	638 086	264 581	27 219	3.02
	0	20 203	6 426	31.81	907 353	674 485	232 868	84 811	9.35
	0	935	0	0.00	958 864	953 675	5 189	11 653	1.22
	0	0	0	0.00	1 010 054	396 060	613 994	30 729	3.04
	0	18 109	0	0.00	709 340	611 804	97 536	80 550	11.36
	0	46 260	3 165	6.84	795 415	713 440	81 975	78 118	9.82
	0	92 756	4 794	5.17	526 562	442 815	83 747	14 146	2.69
	0	53 481	0	0.00	616 501	499 955	116 546	57 173	9.27
	0	76 024	532	0.70	516 529	444 021	72 509	8 983	1.74
	0	27 135	53	0.19	645 773	560 342	85 430	57 142	8.85
	0	8 481	560	6.60	556 135	496 648	59 487	34 591	6.22
	0	16 978	0	0.00	662 533	510 056	152 477	62 003	9.36

1	2	3	4	5	6	7	8	
46	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	50 173	10 835	0	0.00	177 340	20 579	11.60
47	ЕКСПОБАНК	39 681	0	0	0.00	56 988	62	0.11
48	УКРНБАНК	77 208	761	0	0.00	39 831	195	0.49
49	ФАКТОРІАЛ-БАНК	28 223	0	0	0.00	41 703	107	0.26
50	"ДІАМАНТ"	37 059	0	0	0.00	198 863	54	0.03
51	"ДНІСТЕР"	37 740	0	0	0.00	58 733	257	0.44
52	"АЖІО"	96 918	30 098	0	0.00	35 859	383	1.07
53	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	131 989	0	0	0.00	64 562	2 637	4.08
54	АГРОБАНК	47 241	0	0	0.00	38 984	254	0.65
55	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	23 560	0	0	0.00	33 593	136	0.40
Усього по групі		2 214 073	264 224	0	0.00	4 355 783	79 839	1.83
Група IV (кількість банків у групі – 109)								
56	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	96 104	9 998	0	0.00	427 915	8 703	2.03
57	АКТИВ БАНК	106 674	18 369	15	0.08	438 132	111	0.03
58	"АРКАДА"	67 284	0	0	0.00	2 351	0	0.00
59	ВНЄШТОРГБАНК	39 680	0	0	0.00	86 211	261	0.30
60	ЕЛЕКТРОН БАНК	33 106	0	0	0.00	52 509	300	0.57
61	ТРАНСБАНК	40 679	47 666	0	0.00	26 012	262	1.01
62	"БАЗИС"	68 123	0	0	0.00	31 478	566	1.80
63	МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	34 319	15 821	0	0.00	6 966	3	0.04
64	АВТОАЗБАНК	34 309	0	0	0.00	15 475	43	0.28
65	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	25 125	0	0	0.00	74 716	158	0.21
66	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	42 732	0	0	0.00	8 863	40	0.46
67	ПОЛТАВА БАНК	40 968	0	0	0.00	5 710	3	0.06
68	УКРГАЗПРОМБАНК	22 687	0	0	0.00	212 807	7 061	3.32
69	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	31 357	0	0	0.00	39 010	1 373	3.52
70	ЕНЕРГОБАНК	72 740	0	0	0.00	44 051	21	0.05
71	ІНПРОМБАНК	27 408	0	0	0.00	26 274	3	0.01
72	"ПРЕСТИЖ"	32 895	66 086	0	0.00	289 316	627	0.22
73	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	49 436	0	0	0.00	13 594	445	3.27
74	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	19 316	0	0	0.00	90 081	1 185	1.32
75	МІСТО-БАНК	12 646	0	0	0.00	102 376	79	0.08
76	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	24 606	0	0	0.00	82 800	2 788	3.37
77	"УНІВЕРСАЛЬНИЙ"	24 445	7 933	0	0.00	17 510	12	0.07
78	УКРКОМУНБАНК	111 917	0	0	0.00	23 275	0	0.00
79	ФОРТУНА БАНК	18 542	0	0	0.00	15 284	314	2.06
80	"МЕРКУРІЙ"	33 872	0	0	0.00	22 304	66	0.30
81	"КАПІТАЛ"	24 049	6 853	0	0.00	76 744	62	0.08
82	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	36 288	0	0	0.00	34 333	1	0.00
83	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	15 653	0	0	0.00	16 773	0	0.00
84	"НОВИЙ"	23 343	0	0	0.00	61 230	75	0.12
85	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	32 506	0	0	0.00	12 329	1	0.00
86	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	18 635	0	0	0.00	19 901	22	0.11
87	АРТЕМ БАНК	38 449	0	0	0.00	216 775	7 198	3.32
88	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	20 813	0	0	0.00	145 669	317	0.22
89	"СИНТЕЗ"	59 114	0	0	0.00	15 174	2 050	13.51
90	"КАМБІО"	15 790	0	0	0.00	54 952	70	0.13
91	"МЕТАЛУРГ"	42 212	0	0	0.00	14 108	104	0.74
92	ПРОМЕКОНОМБАНК	17 096	0	0	0.00	42 685	263	0.62
93	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	16 147	0	0	0.00	42 050	365	0.87
94	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	11 128	408	0	0.00	36 898	36	0.10
95	"ДЕМАРК"	43 316	0	0	0.00	23 850	1 122	4.70
96	ЛЕГБАНК	30 957	0	0	0.00	12 949	1 008	7.79
97	УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНИЙ БАНК	1 998	0	0	0.00	1 285	12	0.91
98	"ПІВДЕНКОМБАНК"	19 329	2 315	0	0.00	27 328	14	0.05
99	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	63 207	0	0	0.00	22 776	47	0.21
100	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	58 835	0	0	0.00	64 525	1 165	1.81
101	"АВТОКРАЗБАНК"	14 744	0	0	0.00	5 885	4 014	68.21
102	ФІНБАНК	12 130	0	0	0.00	14 679	0	0.00
103	"ДАНІЕЛЬ"	9 372	0	0	0.00	19 041	2	0.01
104	ІНТЕРБАНК	11 479	0	0	0.00	43 678	1 962	4.49
105	"ІНТЕГРАЛ"	12 878	0	0	0.00	33 892	690	2.04

	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	0	27 777	4	0.02	496 698	365 429	131 269	37 061	7.46
	0	1 149	135	11.77	506 341	472 237	34 104	25 476	5.03
	0	2 568	208	8.10	490 681	409 238	81 444	22 605	4.61
	0	174 187	241	0.14	377 290	300 141	77 148	13 282	3.52
	0	17 610	3 682	20.91	352 861	321 066	31 795	38 448	10.90
	0	29 634	23	0.08	468 949	406 401	62 548	17 697	3.77
	0	1 189	8	0.67	360 559	319 703	40 856	7 477	2.07
	0	11 161	0	0.00	396 956	366 550	30 406	7 694	1.94
	0	4 350	4 000	91.95	478 828	280 205	198 623	8 737	1.82
	0	72 671	1 956	2.69	330 206	299 122	31 084	44 328	13.42
	40 187	885 530	32 044	3.62	20 003 412	16 796 334	3 207 077	962 414	4.81
	97 015	0	0	0.00	584 076	582 664	1 413	11 679	2.00
	12 135	0	0	0.00	317 018	270 613	46 405	12 218	3.85
	0	34 800	482	1.39	384 033	155 903	228 130	16 298	4.24
	0	32 115	4 181	13.02	386 525	338 254	48 272	5 856	1.52
	0	3 096	6	0.19	366 019	219 382	146 638	8 346	2.28
	0	7 261	362	4.98	396 906	347 619	49 287	14 636	3.69
	0	2	2	100.00	361 141	305 299	55 842	1 352	0.37
	0	33	2	5.42	378 266	325 893	52 373	4 719	1.25
	9 600	12 193	671	5.51	375 884	308 994	66 890	10 130	2.69
	0	42 131	244	0.58	316 738	263 503	53 235	8 033	2.54
	0	19 781	0	0.00	364 552	260 367	104 184	5 972	1.64
	0	14 155	1 796	12.69	365 884	323 598	42 286	15 816	4.32
	0	358	6	1.75	210 872	209 988	884	25 805	12.24
	0	32 904	325	0.99	332 176	267 802	64 374	11 390	3.43
	0	73 517	520	0.71	204 731	179 425	25 305	11 955	5.84
	0	7 984	5	0.06	323 972	246 110	77 861	9 306	2.87
	0	0	0	0.00	22 947	7 430	15 517	715	3.12
	0	39 285	10 151	25.84	323 505	319 921	3 585	18 564	5.74
	0	34 715	1 487	4.28	257 049	248 150	8 900	26 894	10.46
	0	9 749	2 864	29.37	235 794	211 262	24 532	18 275	7.75
	0	9 959	59	0.60	275 720	258 517	17 203	10 798	3.92
	8 313	12	0	0.00	297 888	170 376	127 511	20 683	6.94
	7 170	0	0	0.00	177 395	124 373	53 022	10 618	5.99
	114	0	0	0.00	313 525	254 377	59 148	8 535	2.72
	11 288	52	52	100.00	244 869	176 288	68 580	2 191	0.89
	13 926	928	924	99.66	207 282	145 341	61 941	11 840	5.71
	0	17 555	233	1.33	239 218	208 067	31 150	5 739	2.40
	0	1	1	100.00	310 887	292 449	18 438	5 280	1.70
	31 508	1 116	14	1.30	214 189	187 679	26 510	15 068	7.04
	0	0	0	0.00	289 507	270 630	18 877	7 941	2.74
	0	50 259	0	0.00	201 251	164 506	36 745	11 765	5.85
	0	11 530	603	5.23	59 150	36 987	22 163	3 903	6.60
	25 228	6 256	1	0.02	118 239	111 931	6 308	3 888	3.29
	0	112	112	100.00	240 309	114 600	125 709	10 026	4.17
	0	0	0	0.00	223 221	155 207	68 013	1 529	0.69
	7 173	2 106	2 184	103.71	229 225	170 449	58 776	23 326	10.18
	0	17 425	0	0.00	228 697	160 821	67 876	8 519	3.73
	11 616	29 273	0	0.00	165 013	87 684	77 329	7 283	4.41
	0	10 977	195	1.78	209 973	189 829	20 144	9 761	4.65
	0	7 930	297	3.75	217 081	188 755	28 326	30 780	14.18
	0	22 539	5	0.02	204 018	157 543	46 475	13 425	6.58
	0	10 126	9 000	88.88	260 794	259 228	1 567	30 511	11.70
	0	23 511	0	0.00	175 900	151 382	24 518	8 716	4.96
	0	1 088	1 073	98.62	140 573	120 458	20 115	29 956	21.31
	0	6 893	0	0.00	99 874	94 262	5 612	9 671	9.68
	29 547	11 028	914	8.28	174 159	155 750	18 409	12 165	6.98
	0	22 792	1 969	8.64	147 627	141 527	6 101	7 782	5.27
	15 849	10 933	0	0.00	129 835	82 588	47 247	1 195	0.92
	24 269	10 832	78	0.72	89 731	65 804	23 928	2 863	3.19
	0	28 278	86	0.31	137 767	110 701	27 066	14 712	10.68

1	2	3	4	5	6	7	8	
106	“ГРАНТ”	17 870	0	0	0.00	11 189	95	0.85
107	“ПРИВАТІНВЕСТ”	1 332	0	0	0.00	152 431	0	0.00
108	“ПРИКАРПАТТЯ”	20 384	0	0	100.00	16 970	16	0.10
109	КООПІНВЕСТБАНК	18 602	0	0	0.00	55 410	29	0.05
110	“ПРИЧОРНОМОР’Я”	14 710	0	0	0.00	3 374	3	0.09
111	“ТК КРЕДИТ”	21 155	0	0	0.00	35 785	18	0.05
112	РЕАЛ БАНК	8 013	0	0	0.00	57 232	681	1.19
113	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	12 255	0	0	0.00	60 772	2 523	4.15
114	“КОНТРАКТ”	11 600	0	0	0.00	26 059	1 505	5.77
115	СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	25 702	0	0	0.00	10 733	6	0.06
116	“ПОРТО-ФРАНКО”	18 217	0	0	0.00	25 862	0	0.00
117	“ВОЛОДИМИРСЬКИЙ”	15 744	0	0	0.00	30 909	64	0.21
118	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	11 878	0	0	0.00	23 415	203	0.87
119	БАНК ПЕКАО (УКРАЇНА)	19 896	0	0	0.00	27 019	973	3.60
120	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	19 231	0	0	0.00	22 884	3 153	13.78
121	ОБ’ЄДНАНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	8 050	0	0	0.00	32 230	1 715	5.32
122	ІКАР-БАНК	11 875	0	0	0.00	6 316	6	0.09
123	УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНО-ТОРГОВИЙ БАНК	9 779	0	0	0.00	23 416	6	0.02
124	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	7 857	1 541	0	0.00	29 082	153	0.53
125	ТАС-БІЗНЕСБАНК	10 522	492	0	0.00	34 943	2	0.00
126	ПОЛКОМБАНК	11 459	0	0	0.00	6 971	38	0.55
127	“ЮНЕКС”	12 304	1 692	0	0.00	2 373	0	0.00
128	“СТОЛИЦЯ”	10 052	0	0	0.00	10 934	51	0.46
129	ІНВЕСТБАНК	8 072	0	0	0.00	30 485	3	0.01
130	КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК	3 654	0	0	0.00	36	0	0.00
131	“СЛАВУТИЧ”	3 005	0	0	0.00	13 274	7	0.05
132	ОДЕСА-БАНК	7 907	0	0	0.00	12 971	26	0.20
133	ФІНЕКСБАНК	51 963	0	0	0.00	15 223	0	0.00
134	БАНК “ПЕРСПЕКТИВА”	58 574	0	0	0.00	18 307	1 895	10.35
135	СОЦКОМБАНК	17 851	0	0	0.00	18 399	2	0.01
136	РЕГІОН БАНК	15 261	0	0	100.00	10 779	830	7.70
137	“АРМА”	5 672	0	0	0.00	13 961	1	0.01
138	“ФАМІЛЬНИЙ”	5 110	9 039	0	0.00	20 071	53	0.26
139	“МОРСЬКИЙ”	8 457	0	0	0.00	47 986	537	1.12
140	“ТРАСТ-КАПІТАЛ”	4 034	0	0	0.00	25 613	971	3.79
141	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	5 865	0	0	0.00	19 764	11	0.06
142	“УКООПСПІЛКА”	8 462	0	0	0.00	7 224	50	0.69
143	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	2 890	0	0	0.00	46 363	1 047	2.26
144	ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	3 829	0	0	0.00	14 607	37	0.26
145	“ЛЬВІВ”	13 823	0	0	0.00	1 878	0	0.00
146	ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА	2 136	0	0	0.00	11 589	182	1.57
147	ДІАЛОГБАНК	6 814	0	0	0.00	7 438	5	0.07
148	ПРАЙМ-БАНК	13 314	0	0	0.00	41 493	831	2.00
149	“ВЕЛЕС”	8 813	498	0	0.00	11 358	94	0.83
150	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	6 815	0	0	0.00	9 348	62	0.67
151	БМ БАНК	4 070	0	0	0.00	43 174	195	0.45
152	ТММ-БАНК	8 503	18	0	0.00	4 140	0	0.00
153	“ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ”	5 289	0	0	0.00	12 121	27	0.22
154	ФІНРОСТБАНК	1 067	0	0	0.00	9 962	38	0.38
155	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	7 741	0	0	0.00	46 650	0	0.00
156	РАДАБАНК	2 088	0	0	0.00	17 802	160	0.90
157	“АЛЬЯНС”	6 663	0	0	0.00	14 630	425	2.90
158	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	48 622	0	0	0.00	0	0	0.00
159	УКРБУДІНВЕСТБАНК	3 516	0	0	0.00	84	0	0.00
160	ФЕРМЕРСЬКИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	1 111	0	0	0.00	9 366	0	0.00
161	КЛАСИКБАНК	1 460	0	0	0.00	529	0	0.00
162	ЄВРОБАНК	1 980	0	0	0.00	2 640	0	0.00
163	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	475	0	0	0.00	16 750	83	0.49
164	“СТОЛИЧНИЙ”	519	0	0	0.00	7 000	317	4.53
Усього по групі		2 434 350	188 729	15	0.01	4 503 853	64 153	1.42
Усього по банках¹		19 402 853	5 668 583	428	0.01	30 744 076	368 857	1.20

¹ Без урахування даних Інтерконтинентбанку.

	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	0	4 520	217	4.81	154 426	120 557	33 869	1 830	1.19
	29 366	9	0	0.00	23 204	17 983	5 221	15 759	67.92
	0	374	27	7.35	133 118	103 183	29 934	1 337	1.00
	0	116	16	13.64	110 130	97 794	12 336	7 688	6.98
	15 140	3 459	880	25.43	163 291	158 515	4 776	14 318	8.77
	21 561	0	0	0.00	105 210	97 133	8 077	12 321	11.71
	0	40 594	66	0.16	75 939	74 323	1 616	284	0.37
	1 342	1 151	49	4.23	106 863	101 478	5 385	4 576	4.28
	0	11 144	0	0.00	106 546	74 936	31 610	5 779	5.42
	0	540	25	4.63	122 427	101 204	21 223	2 405	1.96
	4 873	770	770	100.00	126 522	76 404	50 119	2 159	1.71
	13 880	0	0	0.00	97 667	84 988	12 679	4 590	4.70
	0	25 663	198	0.77	110 177	107 877	2 301	2 656	2.41
	0	0	0	0.00	110 151	109 147	1 004	391	0.35
	0	4 322	1 231	28.48	118 189	93 140	25 049	7 328	6.20
	0	38 077	1 466	3.85	71 269	60 701	10 568	13 062	18.33
	0	26	0	0.00	126 828	40 080	86 747	1 765	1.39
	0	16 474	0	0.00	105 030	94 735	10 295	5 184	4.94
	0	8 206	0	0.00	95 947	91 973	3 974	538	0.56
	0	9 241	4 250	45.99	115 226	99 941	15 285	30 564	26.53
	0	2 290	239	10.42	128 150	121 535	6 615	13 586	10.60
	0	10 000	0	0.00	105 932	104 284	1 648	299	0.28
	0	2 386	398	16.68	106 363	93 747	12 615	3 177	2.99
	0	0	0	0.00	91 709	79 330	12 379	6 425	7.01
	0	0	0	0.00	172 077	171 869	208	54 516	31.68
	10 077	0	0	100.00	90 182	68 959	21 223	3 715	4.12
	0	13 509	2 460	18.21	88 065	77 436	10 629	3 352	3.81
	0	4 013	0	0.00	45 573	44 590	983	346	0.76
	0	1 000	0	0.00	47 855	46 482	1 373	8 253	17.25
	427	0	0	0.00	74 423	52 124	22 299	4 024	5.41
	0	27	27	99.32	85 024	72 722	12 302	3 366	3.96
	13 335	0	0	0.00	79 585	63 016	16 568	374	0.47
	0	1 406	792	56.30	47 351	14 876	32 474	1 284	2.71
	0	6 366	0	0.00	47 850	42 986	4 863	5 766	12.05
	0	0	0	0.00	78 458	63 669	14 789	8 852	11.28
	0	250	0	0.00	78 807	0	78 807	577	0.73
	0	25	1	2.41	63 458	52 230	11 228	3 175	5.00
	0	0	0	0.00	57 337	55 743	1 593	177	0.31
	10 509	6 450	0	0.00	64 171	47 745	16 426	1 385	2.16
	310	0	0	0.00	71 396	62 583	8 814	2 318	3.25
	0	10 389	544	5.24	66 372	54 292	12 080	6 977	10.51
	0	5 049	377	7.47	91 253	86 740	4 513	13 834	15.16
	0	3 644	0	0.00	38 815	33 187	5 627	6 452	16.62
	0	10	10	100.00	69 420	63 110	6 311	3 790	5.46
	0	5 832	0	0.00	62 565	49 003	13 562	554	0.89
	0	500	0	0.00	29 001	28 996	5	177	0.61
	0	0	0	0.00	48 851	33 986	14 866	5 002	10.24
	0	3 804	956	25.15	50 936	49 911	1 025	1 800	3.53
	0	11 428	0	0.00	47 649	45 065	2 585	4 926	10.34
	0	9 154	0	0.00	5 970	5 970	0	0	0.00
	0	2 403	2 403	100.00	42 038	40 990	1 048	3 846	9.15
	0	0	0	100.00	42 654	29 223	13 431	4 452	10.44
	0	0	0	0.00	2 790	2 500	290	132	4.72
	0	0	0	0.00	45 297	39 468	5 829	25	0.05
	0	0	0	0.00	46 941	46 613	328	5 524	11.77
	0	8	0	0.00	37 428	35 470	1 958	1 741	4.65
	12 923	0	0	0.00	25 255	11 186	14 069	202	0.80
	100	2 310	0	0.00	18 030	16 000	2 030	480	2.66
	0	5 510	524	9.52	21 198	21 146	52	1 292	6.09
	438 594	950 039	58 830	6.19	17 125 394	14 035 160	3 090 233	899 135	5.25
	2 731 729	4 647 582	305 875	6.58	156 554 330	118 001 330	38 552 997	8 176 854	5.22

Структура активів банків України

№ п/п	Назва банку	Цінні папери, що утримуються до погашення	Резерви під знецінення цінних паперів, що утримуються до погашення	Резерви у відсотках до активу	Інвестиції в асоційовані й дочірні компанії	Основні засоби	Нематеріальні активи	Нараховані доходи до отримання
1		18	19	20	21	22	23	24
Група I (кількість банків у групі – 12)								
1	ПРИВАТБАНК	2	2	100.00	118 147	1 144 705	2 904	334 526
2	“АВАЛЬ”	5 618	1 695	30.17	25 621	934 364	1 717	77 863
3	ПРОМІНВЕСТБАНК	768	640	83.37	15 892	750 045	12 811	34 991
4	УКРСИББАНК	0	0	0.00	38 275	876 283	44 801	131 017
5	УКРСОЦБАНК	1 651	1 651	100.00	1 709	972 016	13 628	120 261
6	УКРЕКСІМБАНК	0	0	0.00	6 584	424 191	10 596	52 271
7	ОЩАДБАНК	8 753	753	8.60	537	487 354	8 166	103 561
8	РАЙФАЙЗЕНБАНК УКРАЇНА	86 576	3 560	4.11	0	84 651	5 192	35 037
9	“НАДРА”	0	0	0.00	0	236 950	1 381	138 819
10	“ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ”	0	0	0.00	0	85 656	2 839	100 958
11	БРОКБІЗНЕСБАНК	0	0	0.00	43	399 001	4 154	71 007
12	УКРПРОМБАНК	0	0	0.00	11 290	84 061	886	53 766
Усього по групі		103 367	8 300	8.03	218 098	6 479 277	109 074	1 254 078
Група II (кількість банків у групі – 15)								
13	“ФОРУМ”	7 029	0	0.00	0	148 058	1 467	45 053
14	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	0	0	0.00	0	269 693	15 915	12 511
15	КРЕДИТПРОМБАНК	0	0	0.00	0	89 599	66	19 500
16	“ХРЕЩАТИК”	0	0	0.00	0	110 388	1 016	23 299
17	АЛЬФА-БАНК	0	0	0.00	0	138 677	2 384	13 190
18	ДОНГОРБАНК	40 925	4 277	10.45	0	81 522	437	16 572
19	УКРГАЗБАНК	0	0	0.00	0	151 742	501	24 200
20	“ПІВДЕННИЙ”	0	0	0.00	22 178	171 980	1 484	10 999
21	ВАБАНК	0	0	0.00	0	88 828	3 701	14 351
22	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	20	20	100.00	0	281 106	2 537	18 033
23	ІНГ БАНК УКРАЇНА	0	0	0.00	0	8 268	101	18 332
24	ТАС-КОМЕРЦБАНК	30 199	0	0.00	72 010	100 761	4 082	31 360
25	КРЕДОБАНК	6 947	444	6.39	0	114 640	795	16 306
26	ПРАВЕКС-БАНК	0	0	0.00	0	169 733	2 872	23 019
27	“МРІЯ”	0	0	0.00	0	88 047	1 378	6 253
Усього по групі		85 120	4 741	5.57	94 187	2 013 044	38 736	292 978
Група III (кількість банків у групі – 28)								
28	ІНДУСТРІАЛБАНК	98 156	2 852	2.91	6 500	99 664	1 059	17 000
29	РОДОВІД БАНК	0	0	0.00	0	103 464	384	25 466
30	ІМЕКСБАНК	0	0	0.00	0	156 103	7 939	4 028
31	СІТБАНК (УКРАЇНА)	0	0	0.00	0	28 894	1 854	17 904
32	“КІЇВ”	36	36	100.00	0	105 587	1 120	20 210
33	ХФБ БАНК УКРАЇНА	0	0	0.00	0	5 757	1 117	7 378
34	ЕКСПРЕС-БАНК	0	0	0.00	637	74 914	984	13 492
35	ТАС-ІНВЕСТБАНК	0	0	0.00	0	25 535	34	22 865
36	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	0	0	0.00	0	35 169	1 305	9 145
37	ПРОКРЕДИТ БАНК	0	0	0.00	0	50 517	2 982	10 052
38	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	0	0	0.00	0	52 775	1 099	5 242
39	“КРЕДИТ-ДНІПРО”	0	0	0.00	6 457	9 865	760	12 960
40	“БІГ ЕНЕРГІЯ”	14 679	23	0.16	1 300	30 194	169	12 414
41	“НРБ-УКРАЇНА”	0	0	0.00	0	3 167	191	14 413
42	МЕГАБАНК	0	0	0.00	36	66 921	274	8 723
43	“ТАВРИКА”	0	0	0.00	0	5 822	323	4 831
44	“КІЇВСЬКА РУСЬ”	0	0	0.00	0	38 372	1 080	11 944
45	ЗАХІДІНКОМБАНК	0	0	0.00	0	15 633	485	1 074

*Початок таблиці на стор. 42.

¹ Резерви під зменшення корисності інвестицій в АК та ДК, що утримуються з метою продажу.

за станом на 01.04.2006 р.*

Тис. грн.

У тому числі прострочені нараховані доходи	сумнівні нараховані доходи	Резерви під заборгованість за нарахованими доходами	Резерви у відсотках до активу	Відстрочений податковий актив	Інші активи	Резерви під інші активи	Резерви у відсотках до активу	Довгострокові активи, призначені для продажу	Резерви під зменшення корисності інвестицій в АК та ДК... ¹	Резерви у відсотках до активу	Усього активів
36 472	50 997	69 769	79.76	39 173	280 781	30 030	37.37	0	0		24 891 235
21 506	8 727	25 756	85.19	0	269 871	23 529	18.30	39	0		18 664 626
2 423	15 779	16 941	93.07	0	61 671	25 328	69.78	14	0		14 246 221
6 987	2 945	8 022	80.76	171	92 689	4 309	11.26	25	0		11 842 622
19 212	10 332	27 340	92.54	0	70 429	6 610	25.29	0	0		11 545 423
1 594	6 310	7 702	97.45	0	78 603	1 088	4.59	1 728	0		11 498 263
4 103	40 915	43 833	97.37	0	87 476	14 864	53.23	7 700	0		9 529 722
852	664	1 011	66.69	15 639	22 998	1 254	8.46	0	0		7 355 260
24 379	5 969	28 734	94.68	0	97 733	1 217	3.94	0	0		6 610 398
2 278	4 404	5 162	77.24	0	40 135	195	0.95	0	0		4 847 548
11 458	6 462	17 138	95.64	2 323	95 263	27 323	65.77	6 984	0		4 671 978
1 087	345	1 091	76.22	0	35 342	462	6.67	0	0		4 203 921
132 352	153 850	252 500	88.22	57 306	1 232 993	136 210	28.62	16 490	0		129 907 217
587	467	765	72.55	0	27 917	313	2.06	0	0		4 360 923
437	37	41	8.70	0	16 963	3 740	43.82	0	0		3 667 499
4 290	18	2 737	63.54	0	31 077	293	3.49	0	0		3 497 705
88	620	622	87.73	412	18 668	4 035	53.55	0	0		3 158 148
1 872	0	553	29.52	2 345	3 132	527	20.06	0	0		3 028 454
691	3	255	36.71	1 138	6 035	45	2.67	0	0		2 791 977
5 840	2 554	8 291	98.77	0	20 852	1 398	11.42	517	0		2 631 756
818	1 607	2 080	85.76	1 134	13 901	1 166	16.03	0	0		2 587 367
4 982	8	3 536	70.86	0	130 735	129	0.11	0	0		2 575 978
6 416	1 539	6 763	85.01	0	18 394	2 039	15.07	0	0		2 380 942
1 074	0	1 009	93.91	1 553	1 306	4	0.87	0	0		2 311 542
4 529	991	4 298	77.85	4 528	18 069	56	0.38	0	0		2 243 162
3 692	8 048	11 503	97.97	4 790	35 153	14 884	48.77	13 868	0		2 195 961
3 095	274	2 353	69.82	0	106 243	1 755	8.02	0	0		2 159 968
4 239	137	2 965	67.76	17	10 715	41	0.85	0	0		2 095 062
42 652	16 305	47 770	81.02	15 916	459 157	30 425	11.59	14 385	0		41 686 444
164	1 467	1 506	92.32	1 472	19 352	239	2.63	0	0		1 986 606
1 131	45	1 085	92.30	0	7 273	325	11.83	0	0		1 868 351
121	1 263	1 343	97.05	0	22 803	11	0.26	0	0		1 738 416
7	0	6	83.75	0	1 404	28	6.64	0	0		1 645 570
3 058	397	3 417	98.92	19	19 045	873	5.04	290	0		1 526 718
26	35	39	64.84	0	2 705	209	12.23	0	0		1 476 863
31	5 544	5 574	99.96	273	5 119	62	3.90	0	0		1 397 252
78	636	681	95.42	0	9 946	0	0.00	0	0		1 249 268
0	0	0	0.00	0	1 459	0	0.00	0	0		1 240 785
1 008	12	901	88.33	4 275	6 542	358	11.51	0	0		1 154 124
226	850	928	86.28	0	8 474	178	8.04	0	0		1 071 792
5 750	252	5 320	88.64	951	8 890	29	3.91	1 089	0		1 016 664
516	130	582	90.19	135	47 961	631	1.34	585	0		931 664
1 463	4 027	5 021	91.47	0	10 850	276	4.43	0	0		906 393
1 849	238	2 027	97.12	1 172	5 016	32	1.48	0	0		904 357
144	964	1 090	98.48	0	25 720	5	0.22	0	0		789 027
3 467	267	2 160	57.82	0	3 336	25	1.71	0	0		781 765
21	161	163	89.50	0	5 903	523	11.41	0	0		763 371

1	18	19	20	21	22	23	24
46 УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	0	0	0.00	0	8 721	1 107	4 743
47 ЕКСПОБАНК	0	0	0.00	0	125 252	316	3 153
48 УКРІНБАНК	67	67	100.00	0	88 366	498	11 889
49 ФАКТОРІАЛ-БАНК	0	0	0.00	9	51 958	1 280	8 362
50 "ДІАМАНТ"	0	0	0.00	0	94 066	99	316
51 "ДНІСТЕР"	905	1	0.15	0	47 942	1 669	4 934
52 "АЖІО"	5	5	100.00	2 602	95 534	1 343	2 059
53 БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	0	0	0.00	0	11 004	1 721	5 481
54 АГРОБАНК	0	0	0.00	50	11 648	617	7 858
55 ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	3 462	167	4.81	0	58 115	399	26 300
Усього по групі	117 310	3 152	2.69	17 592	1 500 961	32 208	294 236
Група IV (кількість банків у групі – 109)							
56 "ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	0	0	0.00	0	2 242	263	3 080
57 АКТИВ БАНК	0	0	0.00	0	13 747	1 588	6 061
58 "АРКАДА"	0	0	0.00	7 273	46 424	272	8 112
59 ВНЕШТОРГБАНК	0	0	0.00	0	2 221	389	2 695
60 ЕЛЕКТРОН БАНК	5 606	19	0.34	448	81 200	539	1 518
61 ТРАНСБАНК	1	1	100.00	0	14 381	776	7 326
62 "БАЗИС"	7 890	720	9.13	0	53 244	375	2 230
63 МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	79	17	21.01	3 451	43 796	799	5 908
64 АВТОЗАБАНК	0	0	0.00	0	23 072	639	4 418
65 БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	0	0	0.00	0	3 753	142	3 199
66 "ЗОЛОТІ ВОРОТА"	0	0	0.00	0	7 969	527	6 770
67 ПОЛТАВА БАНК	0	0	0.00	0	33 755	175	4 684
68 УКРГАЗПРОМБАНК	0	0	0.00	0	26 400	543	2 973
69 "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	710	2	0.25	0	12 668	24	10 027
70 ЕНЕРГОБАНК	727	38	5.28	0	47 475	842	4 847
71 ІНПРОМБАНК	0	0	0.00	0	54 378	597	2 432
72 "ПРЕСТИЖ"	0	0	0.00	0	3 236	663	809
73 ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	0	0	0.00	19 040	2 298	167	934
74 "ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	0	0	0.00	0	33 411	255	4 619
75 МІСТО-БАНК	0	0	0.00	0	50 399	437	7 776
76 УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	0	0	0.00	0	6 430	256	972
77 "УНІВЕРСАЛЬНИЙ"	0	0	0.00	0	42 519	140	5 990
78 УКРКОМУНБАНК	0	0	0.00	0	40 936	528	3 418
79 ФОРТУНА БАНК	0	0	0.00	0	24 938	103	176
80 "МЕРКУРІЙ"	0	0	0.00	0	36 637	401	3 325
81 "КАПІТАЛ"	0	0	0.00	257	26 708	406	4 320
82 СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	0	0	0.00	0	15 969	338	1 317
83 "УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	0	0	0.00	0	2 576	506	3 023
84 "НОВИЙ"	0	0	0.00	0	17 295	464	3 240
85 "НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	0	0	0.00	0	7 377	484	1 511
86 УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	583	164	28.05	0	24 577	233	2 051
87 АРТЕМ БАНК	0	0	0.00	0	3 802	49	1 433
88 АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	562	28	4.90	0	4 805	331	2 516
89 "СИНТЕЗ"	0	0	0.00	0	7 645	673	2 750
90 "КАМБІО"	0	0	0.00	0	12 724	288	2 276
91 "МЕТАЛУРГ"	1 030	30	2.87	0	22 965	822	5 934
92 ПРОМЕКОНОМБАНК	0	0	0.00	0	3 230	495	3 178
93 ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	2 142	0	0.00	0	25 376	327	7 587
94 "КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	2 415	2 115	87.58	0	12 590	159	8 549
95 "ДЕМАРК"	0	0	0.00	0	18 079	405	5 366
96 ЛЕГБАНК	0	0	0.00	0	7 640	286	9 966
97 УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНИЙ БАНК	0	0	0.00	0	7 682	174	47 664
98 "ПІВДЕНКОМБАНК"	0	0	0.00	0	7 247	87	5 812
99 ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	0	0	0.00	0	49 252	219	3 589
100 "УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	0	0	0.00	0	20 470	17	1 199
101 "АВТОКРАЗБАНК"	0	0	0.00	0	11 609	521	4 625
102 ФІНБАНК	0	0	0.00	0	40 322	242	48
103 "ДАНІЕЛЬ"	0	0	0.00	0	38 473	163	1 014
104 ІНТЕРБАНК	0	0	0.00	0	38 601	489	1 101

	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
	82	124	165	79.88	86	13 883	4	0.04	0	0		733 550
	395	118	267	52.08	664	4 940	124	3.74	0	0		712 420
	6 448	2 282	7 954	91.12	1 045	14 833	1 825	24.43	1 009	0		695 902
	2 041	651	2 624	97.46	543	5 727	134	2.71	0	0		672 894
	83	0	83	100.00	332	9 592	270	4.87	0	0		668 261
	360	811	912	77.95	225	6 529	346	12.74	2 212	0		640 236
	53	127	151	84.15	85	3 899	9	0.32	0	0		622 117
	2 596	423	2 623	86.88	475	4 450	40	1.42	0	0		614 805
	585	478	998	93.85	63	3 691	78	15.33	0	0		579 263
	3 006	3 359	6 223	97.77	0	3 288	737	62.18	5	5	100.00	498 052
	34 708	24 660	53 844	90.70	11 814	282 627	7 370	4.78	5 190	5	5.00	28 886 484
	0	0	0	0.00	0	604	0	0.00	0	0		1 200 915
	821	0	645	78.58	0	3 553	2	0.17	0	0		904 286
	72	0	51	70.27	128	14 783	4 926	42.82	0	0		543 703
	351	0	351	99.81	0	2 069	0	0.05	0	0		541 256
	49	719	745	96.89	283	539	4	1.24	0	0		535 443
	564	139	381	54.18	0	1 546	50	11.14	0	0		526 862
	243	25	220	82.33	0	3 793	495	35.46	1 378	0		526 299
	125	456	576	99.09	5	6 528	77	1.73	0	0		490 577
	1 100	1 168	2 002	88.26	0	2 670	20	7.53	0	0		465 394
	249	1 131	1 355	98.16	0	9 320	81	1.07	0	0		465 253
	1 273	106	1 011	73.28	40	9 727	17	0.23	0	0		453 921
	2 211	1 277	3 135	89.85	482	9 858	1 327	22.12	0	0		453 594
	13	0	0	0.00	0	5 219	143	2.82	0	0		448 844
	413	1 944	2 356	100.00	0	245	9	4.82	0	0		443 666
	431	230	653	98.77	0	3 247	725	67.49	0	0		438 265
	110	305	313	75.47	1	3 491	1	0.05	0	0		436 909
	0	0	0	0.00	0	7 430	0	0.00	0	0		422 040
	16	397	413	100.00	0	1 868	111	11.55	0	0		420 443
	1 062	1 512	2 369	92.04	1	1 919	764	46.84	0	0		408 667
	517	976	1 265	84.74	0	9 887	0	0.00	0	0		406 581
	591	12	570	94.55	229	1 690	33	4.02	0	0		388 414
	562	307	775	89.27	206	1 881	485	36.67	0	0		384 882
	925	231	1 008	87.20	528	2 589	34	1.68	14 847	0		370 943
	0	0	0	0.00	340	201	2	1.53	0	0		364 372
	14	43	50	89.11	0	4 398	27	0.94	0	0		354 760
	865	175	906	87.10	0	3 529	287	42.41	0	0		350 983
	507	20	351	66.73	0	7 575	14	0.30	0	0		346 255
	13	15	15	54.81	0	217	9	29.93	0	0		344 331
	208	1 684	1 874	99.10	798	4 606	7	0.18	0	0		340 751
	492	747	1 143	92.20	0	1 185	144	28.40	0	0		335 670
	46	146	154	79.81	0	25 052	48	0.20	0	0		330 389
	84	15	73	74.30	0	3 279	0	0.00	0	0		322 690
	336	18	330	93.20	87	1 253	2	0.29	0	0		321 193
	448	12	394	85.71	247	712	48	11.74	0	0		314 106
	15	24	25	62.84	0	4 483	1	0.04	0	0		312 109
	712	2	499	69.93	0	7 912	52	0.74	0	0		307 292
	384	1 939	2 095	90.16	235	2 978	384	13.84	0	0		304 758
	929	4	833	89.28	298	5 505	540	78.93	0	0		296 313
	15	229	239	98.16	74	2 990	0	0.02	0	0		283 815
	518	1 695	2 122	95.92	0	1 140	15	1.65	0	0		282 831
	2 164	2	2 134	98.53	0	10 025	2 359	27.60	0	0		279 449
	11 750	830	12 580	100.00	0	416	12	25.82	0	0		278 024
	141	1 943	2 051	98.41	0	5 359	206	4.54	0	0		255 901
	0	38	38	100.00	189	3 046	0	0.02	0	0		252 825
	0	393	393	100.00	0	8 933	12	0.15	0	0		249 505
	2 588	279	2 621	91.42	296	3 495	249	8.19	0	0		235 946
	0	0	0	71.57	0	466	12	3.31	0	0		228 543
	6	0	1	17.74	0	339	0	0.00	0	0		223 821
	7	4	7	61.69	0	8 185	64	0.80	0	0		223 391

1	18	19	20	21	22	23	24
105 "ІНТЕГРАЛ"	0	0	0.00	0	1 869	120	1 574
106 "ГРАНТ"	0	0	0.00	0	18 198	291	646
107 "ПРИВАТІНВЕСТ"	0	0	0.00	0	3 787	7	1 316
108 "ПРИКАРПАТТЯ"	0	0	0.00	0	28 937	51	2 916
109 КООПІНВЕСТБАНК	0	0	0.00	0	16 545	458	1 853
110 "ПРИЧОРНОМОР'Я"	0	0	0.00	0	2 770	477	2 017
111 "ТК КРЕДИТ"	0	0	0.00	0	17 635	54	7 761
112 РЕАЛ БАНК	0	0	0.00	32	5 741	589	160
113 ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	0	0	0.00	0	5 800	167	4 669
114 "КОНТРАКТ"	0	0	0.00	0	32 811	77	1 593
115 СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	0	0	0.00	0	12 164	153	295
116 "ПОРТО-ФРАНКО"	0	0	0.00	0	2 446	179	1 275
117 "ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	0	0	0.00	0	20 645	80	1 540
118 ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	0	0	0.00	0	826	37	325
119 БАНК ПЕКАО (УКРАЇНА)	0	0	0.00	2 757	9 845	985	890
120 ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	0	0	0.00	0	17 171	397	496
121 ОБ'ЄДНАНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	4	4	100.00	0	26 157	236	11 956
122 ІКАР-БАНК	0	0	0.00	0	21 561	212	845
123 УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНО-ТОРГОВИЙ БАНК	0	0	0.00	0	12 628	292	728
124 УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	0	0	0.00	0	19 666	267	1 261
125 ТАС-БІЗНЕСБАНК	1 784	661	37.05	0	15 481	233	6 720
126 ПОЛКОМБАНК	0	0	0.00	0	11 471	753	3 530
127 "ЮНЕКС"	0	0	0.00	0	11 984	44	168
128 "СТОЛИЦЯ"	0	0	0.00	0	12 553	414	3 129
129 ІНВЕСТБАНК	0	0	0.00	0	14 042	342	1 450
130 КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК	0	0	0.00	0	7 806	97	9 775
131 "СЛАВУТИЧ"	0	0	0.00	0	14 719	135	131
132 ОДЕСА-БАНК	0	0	0.00	0	4 082	4	1 507
133 ФІНЕКСБАНК	0	0	0.00	0	4 440	228	603
134 БАНК "ПЕРСПЕКТИВА"	0	0	0.00	0	5 171	310	1 039
135 СОЦКОМБАНК	6 916	809	11.69	0	4 660	145	706
136 РЕГІОН БАНК	57	57	100.00	0	11 084	125	626
137 "АРМА"	0	0	0.00	0	1 714	166	2 045
138 "ФАМІЛЬНИЙ"	0	0	0.00	0	33 470	159	932
139 "МОРСЬКИЙ"	1 322	753	56.92	0	8 735	79	543
140 "ТРАСТ-КАПІТАЛ"	0	0	0.00	0	9 396	92	1 212
141 МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	0	0	0.00	0	3 604	644	481
142 "УКООПСІЛКА"	0	0	0.00	0	30 655	402	746
143 КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	0	0	0.00	689	1 224	71	643
144 ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	0	0	0.00	0	5 750	211	1 039
145 "ЛЬВІВ"	0	0	0.00	0	15 175	102	614
146 ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА	0	0	0.00	10 007	5 409	13	977
147 ДІАЛОГБАНК	2 032	376	18.49	0	343	4	2 803
148 ПРАЙМ-БАНК	0	0	0.00	0	7 217	116	314
149 "ВЕЛЕС"	0	0	0.00	0	5 126	239	242
150 СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	0	0	0.00	0	3 469	64	195
151 БМ БАНК	0	0	0.00	0	654	172	354
152 ТММ-БАНК	0	0	0.00	0	20 065	31	339
153 "ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	2 076	62	2.97	0	2 761	19	550
154 ФІНРОСТБАНК	0	0	0.00	0	4 788	1	481
155 УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	0	0	0.00	0	996	77	129
156 РАДАБАНК	2 900	315	10.88	0	771	52	812
157 "АЛЬЯНС"	0	0	0.00	0	438	97	1 352
158 БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	0	0	0.00	0	2 591	476	4
159 УКРЕБДІНВЕСТБАНК	0	0	0.00	0	5 772	346	476
160 ФЕРМЕРСЬКИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	0	0	0.00	0	354	35	341
161 КЛАСИКБАНК	1 289	1 289	100.00	0	3 050	14	3 534
162 ЄВРОБАНК	0	0	0.00	0	149	56	369
163 БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	0	0	0.00	0	466	111	0
164 "СТОЛИЧНИЙ"	0	0	0.00	0	2 352	11	566
Усього по групі	40 125	7 460	18.59	43 954	1 705 732	31 437	329 961
Усього по банках²	345 922	23 653	6.84	373 831	11 699 014	211 455	2 171 253

² Без урахування даних Інтерконтинентбанку.

	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
	90	817	885	97.49	0	11 314	0	0.00	0	0		211 319
	142	0	87	60.82	13	1 984	3	0.93	0	0		206 905
	25	1 273	1 276	98.33	5 257	3 125	76	2.80	0	0		202 723
	103	257	257	71.30	0	1 143	18	2.24	0	0		202 238
	272	1 317	1 584	99.67	0	1 138	83	12.52	1 454	0		196 306
	1	362	362	99.82	15	2 833	1	0.04	0	0		192 522
	0	6 709	6 709	100.00	690	442	0	0.00	0	0		191 245
	0	2	2	97.09	3	3 162	651	21.68	0	0		189 781
	311	462	769	99.52	683	1 612	47	13.83	0	0		187 350
	219	323	361	66.51	0	1 819	0	0.01	66	0		184 070
	0	43	43	100.00	0	13 901	6	0.07	0	0		183 430
	64	26	44	48.79	256	1 976	11	0.98	0	0		179 392
	56	166	168	75.73	5	408	41	18.42	0	0		176 015
	0	156	156	100.00	0	6 161	7	0.12	0	0		175 262
	26	2	14	50.46	0	4 114	13	1.86	0	0		174 266
	150	22	142	82.25	18	2 191	27	14.77	0	0		173 018
	6 880	1 768	6 520	75.40	1 690	4 251	4	4.74	0	0		171 149
	76	0	70	92.05	17	1 459	465	67.50	0	0		166 833
	1	4	4	94.18	0	973	0	0.00	0	0		164 126
	0	0	0	0.00	0	661	16	3.15	0	0		163 781
	449	1 290	1 728	99.32	0	883	8	1.07	0	0		158 312
	4	856	857	99.58	0	1 018	180	27.56	0	0		150 742
	0	12	12	100.00	0	275	0	0.01	0	0		144 461
	699	160	681	79.38	0	2 821	1 536	61.79	0	0		142 809
	17	162	179	100.00	14	290	2	1.64	0	0		139 795
	272	1 356	1 486	91.35	0	223	72	49.82	0	0		137 594
	33	28	60	100.00	0	319	6	2.81	0	0		128 054
	47	0	0	0.00	0	571	2	0.90	0	0		122 776
	2	0	2	79.04	214	166	1	1.28	0	0		122 074
	191	521	590	82.85	0	356	0	0.00	0	0		121 874
	0	0	0	68.06	0	783	0	0.07	0	0		119 475
	2	549	549	99.72	161	458	1	0.27	0	0		118 772
	416	77	306	62.00	230	1 797	1	2.34	0	0		117 823
	31	16	21	44.94	0	429	0	0.00	0	0		115 817
	1	273	273	99.75	0	536	2	0.80	0	0		114 543
	198	0	103	52.24	0	1 056	0	0.00	0	0		109 935
	33	3	8	21.63	75	245	0	0.00	0	0		109 139
	81	511	587	99.26	20	1 586	3	3.84	0	0		108 762
	0	0	0	0.00	3	619	0	0.01	0	0		108 615
	415	0	352	84.96	0	158	0	0.00	0	0		104 950
	7	138	138	95.47	0	974	364	41.39	0	0		101 452
	172	7	169	94.42	7	1 020	0	0.00	0	0		100 047
	642	821	1 262	86.23	14	103	0	4.95	0	0		99 999
	27	0	1	2.22	0	398	0	0.00	0	0		98 027
	29	101	101	77.95	32	114	23	33.23	0	0		91 834
	0	0	0	0.00	5	1 030	0	0.01	0	0		88 707
	0	0	0	0.00	0	248	0	0.00	0	0		77 801
	271	0	209	77.27	0	187	1	1.62	0	0		76 922
	0	0	0	0.00	55	221	0	0.17	0	0		74 987
	0	0	0	0.00	0	650	12	2.26	1 145	0		72 195
	0	0	0	0.00	0	170	0	0.00	0	0		70 887
	102	556	658	100.00	78	2 312	1	4.83	47	0		63 920
	33	1 171	1 171	97.25	0	635	0	0.00	0	0		60 421
	0	0	0	0.00	0	1 285	0	0.00	0	0		55 636
	0	0	0	0.00	0	69	0	0.00	0	0		55 535
	120	182	290	95.96	34	86	0	0.00	0	0		52 454
	0	372	372	100.00	47	71	0	0.00	0	0		44 028
	0	0	0	0.00	0	154	0	0.00	0	0		43 324
	0	0	0	0.00	0	10	0	0.00	0	0		37 689
	51	180	231	99.96	0	30	0	0.00	0	0		34 822
	46 701	44 243	82 971	91.24	14 103	310 758	17 482	6.66	18 937	0		27 005 920
	256 413	239 058	437 085	88.22	99 139	2 285 535	191 487	16.58	55 002	5	3.00	227 486 069

Структура зобов'язань банків України за станом на 01.04.2006 р.

Тис. грн.

№ п/п	Назва банку	Кошти банків	Кошти юридичних осіб	Кошти фізичних осіб	Ощадні (депозитні) сертифікати, емітовані банком	Боргові цінні папери, емітовані банком	Нараховані витрати, що мають бути сплачені	Відстрочені податкові зобов'язання	Інші зобов'язання	Усього зобов'язань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Група I (кількість банків у групі – 12)										
1	ПРИВАТБАНК	2 777 825	6 391 554	11 336 946	8 180	310 800	296 332	108 840	1 340 362	22 570 838
2	"АВАЛЬ"	1 750 463	4 939 681	9 286 446	0	0	205 022	0	594 382	16 775 994
3	ПРОМІНВЕСТБАНК	20 232	6 442 737	6 208 421	37 698	0	32 327	47 744	51 815	12 840 973
4	УКРСИББАНК	3 718 136	3 134 201	2 508 408	589	790 951	150 374	27 580	565 306	10 895 546
5	УКРОЦБАНК	1 193 324	5 237 560	3 463 831	55 813	71 691	115 338	115 325	211 243	10 464 125
6	УКРЕКСІМБАНК	3 798 542	3 813 550	1 867 189	0	200 000	94 551	41 439	553 736	10 369 007
7	ОЩАДБАНК	622 029	1 477 608	6 493 278	687	0	116 065	2 820	7 438	8 719 925
8	РАЙФФАЙЗЕНБАНК УКРАЇНА	3 097 490	1 764 795	1 416 904	20 418	0	38 466	6 966	298 545	6 643 584
9	"НАДРА"	1 684 440	1 116 427	2 732 218	157 207	58 335	110 739	520	106 127	5 966 012
10	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	806 936	1 290 993	2 054 289	3 150	13 782	62 638	2 903	103 817	4 338 507
11	БРОКБІЗНЕСБАНК	679 428	2 142 510	1 174 960	0	0	14 656	45 091	3 354	4 059 998
12	УКРПРОМБАНК	227 043	686 210	2 588 924	0	0	41 811	1 844	16 573	3 562 405
Усього по групі		20 375 888	38 437 824	51 131 816	283 740	1 445 558	1 278 318	401 072	3 852 698	117 206 914
Група II (кількість банків у групі – 15)										
13	"ФОРУМ"	763 407	1 762 434	1 113 394	44 895	61 026	33 670	6 226	102 124	3 887 177
14	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	598 351	1 572 543	699 768	12 900	0	21 747	27 231	228 293	3 160 834
15	КРЕДИТПРОМБАНК	865 880	1 232 209	828 821	0	107 834	28 689	15 916	73 545	3 152 894
16	"ХРЕЩАТИК"	288 223	1 941 572	567 586	6	96 652	12 113	5 551	10 496	2 922 199
17	АЛЬФА-БАНК	1 279 255	1 313 862	78 128	1 775	39 008	22 158	23 580	66 497	2 824 262
18	ДОНГОРБАНК	467 314	1 570 269	427 889	0	0	7 876	5 435	3 474	2 482 257
19	УКРГАЗБАНК	564 365	593 461	1 138 134	11 260	0	33 290	3 624	66 021	2 410 156
20	"ПІВДЕННИЙ"	333 325	935 569	924 047	14 500	0	23 550	11 442	17 668	2 260 102
21	ВАБАНК	537 311	713 528	622 260	0	11 950	23 169	725	367 829	2 276 773
22	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	187 842	528 921	1 291 981	10 712	0	33 783	0	139 258	2 192 497
23	ІНГ БАНК УКРАЇНА	637 038	1 363 561	27 350	0	0	9 091	0	36 840	2 073 879
24	ТАС-КОМЕРЦБАНК	143 055	970 067	683 714	51	18 698	22 758	11 001	102 402	1 951 746
25	КРЕДОБАНК	380 350	623 924	923 608	0	0	26 204	0	77 905	2 031 991
26	ПРАВЕКС-БАНК	70 588	422 953	1 387 502	1	0	55 142	3 760	40 049	1 979 994
27	"МРІЯ"	163 168	833 348	761 895	6 570	0	10 323	0	75 582	1 850 885
Усього по групі		7 279 472	16 378 223	11 476 077	102 670	335 168	363 564	114 490	1 407 984	37 457 648
Група III (кількість банків у групі – 28)										
28	ІНДУСТРІАЛБАНК	276 113	903 293	379 959	0	0	7 856	12 758	19 958	1 599 937
29	РОДОВІД БАНК	190 265	685 369	716 215	25 250	0	17 831	166	51 052	1 686 148
30	ІМЕКСБАНК	212 713	627 069	681 766	0	0	13 855	0	28 141	1 563 544
31	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	456 625	967 554	3 791	0	0	1 564	91	6 819	1 436 444
32	"КІЇВ"	170 397	442 830	728 642	0	0	11 547	7 026	10 247	1 370 689

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
33	ХФБ БАНК УКРАЇНА	717 104	420 057	26 327	0	0	15 996	2 067	99 896	1 281 449
34	ЕКСПРЕС-БАНК	151 855	559 584	465 137	0	0	7 773	176	32 437	1 216 961
35	ТАС-ІНВЕСТБАНК	517 029	247 509	217 661	0	50 000	7 651	98	49 774	1 089 722
36	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	521 544	540 823	12 332	0	0	5 145	241	47 692	1 127 777
37	ПРОКРЕДИТ БАНК	98 662	426 183	356 326	0	88 828	19 996	0	45 585	1 035 579
38	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	124 756	530 322	258 646	0	0	5 361	678	12 407	932 170
39	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	17 030	489 835	308 931	38 551	0	4 139	53	17 670	876 208
40	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	170 720	97 668	390 441	63 604	0	12 275	10	49 452	784 170
41	"НРБ-УКРАЇНА"	329 750	261 624	195 217	0	0	6 564	1 351	2 403	796 908
42	МЕГАБАНК	15 394	357 461	362 843	966	0	4 721	5 925	44 633	791 942
43	"ТАВРИКА"	55 302	250 653	351 602	0	26 560	9 083	392	8 988	702 581
44	"КИЇВСКА РУСЬ"	135 849	277 062	281 509	0	0	6 889	2 062	21 283	724 656
45	ЗАХІДНКОМБАНК	76 556	296 668	297 519	0	0	4 719	0	7 962	683 425
46	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	28 387	301 967	248 654	0	39 200	4 617	143	22 903	645 871
47	ЕКСПОБАНК	112 290	148 250	198 803	53 078	0	7 742	25 469	11 493	557 125
48	УКРІНБАНК	20 076	254 149	316 809	0	0	2 268	0	3 338	596 640
49	ФАКТОРІАЛ-БАНК	25 994	308 091	237 420	0	0	8 571	1 312	1 167	582 555
50	"ДІАМАНТ"	264 197	168 344	103 201	0	0	2 953	0	6 062	544 758
51	"ДНІСТЕР"	105 340	158 606	248 789	28 355	8 000	7 328	3 910	13 849	574 177
52	"АЖІО"	143 393	139 836	200 607	0	0	9 198	17 546	1 595	512 175
53	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	93 712	308 401	127 992	0	0	2 657	0	14 842	547 604
54	АГРОБАНК	93 076	199 964	205 279	54	0	15 525	0	1 041	514 939
55	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	58 733	123 276	195 015	0	0	2 495	406	1 854	381 779
	Усього по групі	5 182 863	10 492 450	8 117 430	209 858	212 588	226 320	81 880	634 541	25 157 931
	Група IV (кількість банків у групі – 109)									
56	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	191 393	663 490	33 752	0	0	287	800	5 692	895 414
57	АКТИВ БАНК	81 765	425 349	216 365	251	10 184	7 499	379	12 517	754 309
58	"АРКАДА"	0	337 173	94 570	0	0	1 331	1 313	1 648	436 035
59	ВНЄШТОРГБАНК	240 814	14 027	2 066	0	0	3 285	231	4 537	264 961
60	ЕЛЕКТРОН БАНК	47 419	88 012	295 253	0	0	7 391	8 325	717	447 118
61	ТРАНСБАНК	73 138	163 780	216 395	0	0	8 534	639	1 065	463 551
62	"БАЗИС"	5 050	242 910	208 064	0	0	3 697	162	18 265	478 148
63	МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	27 648	129 065	263 165	0	0	6 483	216	1 961	428 538
64	АВТОАЗБАНК	22 050	202 384	139 418	0	0	1 684	2 769	20 399	388 703
65	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	95 225	120 876	181 741	0	0	4 624	32	19 797	422 295
66	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	3 500	190 275	188 224	0	0	2 543	0	15 978	400 520
67	ПОЛТАВА БАНК	10 000	129 664	237 939	0	4 126	6 710	1 397	748	390 584
68	УКРГАЗПРОМБАНК	88 004	220 478	27 042	0	0	1 995	18	20 376	357 913
69	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	88 585	180 457	114 040	597	0	3 235	492	16 351	403 756
70	ЕНЕРГОБАНК	63	224 767	119 294	0	0	2 707	6	46 389	393 225
71	ІНПРОМБАНК	57 766	102 062	179 328	0	0	2 437	6	4 623	346 222
72	"ПРЕСТИЖ"	114 178	4 722	3 382	0	0	39	0	1 151	123 473
73	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	14 319	219 250	16 491	0	0	1 179	208	13 243	264 689
74	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	61 855	189 736	86 064	0	3 305	2 668	5	6 498	350 131
75	МІСТО-БАНК	172 071	91 668	43 832	0	0	856	0	32 906	341 334
76	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	69 962	79 942	125 782	0	0	1 508	0	1 773	278 968
77	"УНІВЕРСАЛЬНИЙ"	23 846	36 384	243 616	0	0	4 368	233	4 359	312 806

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
78	УКРКОМУНБАНК	0	218 477	94 531	0	0	4 345	185	11 983	329 521
79	ФОРТУНА БАНК	64 194	106 380	134 103	0	0	2 754	0	299	307 730
80	"МЕРКУРІЙ"	19 925	110 360	157 058	0	0	6 214	8	669	294 235
81	"КАПІТАЛ"	72 343	85 262	129 639	0	5 000	3 851	0	7 243	303 337
82	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	49 742	72 280	146 504	4 628	0	2 920	343	16 307	292 723
83	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	20 168	38 752	105 148	105 682	0	2 232	0	2 272	274 254
84	"НОВИЙ"	17 793	186 653	70 231	0	0	2 795	0	4 484	281 956
85	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	20 330	148 667	110 526	0	0	577	0	979	281 079
86	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	25 707	137 676	109 231	0	0	2 319	1 327	548	276 807
87	АРТЕМ БАНК	25 200	158 559	95 569	0	0	3 228	52	584	283 192
88	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	124 220	107 115	46 283	650	0	1 576	576	2 766	283 186
89	"СИНТЕЗ"	5 092	83 606	145 455	337	0	2 016	42	5 577	242 124
90	"КАМБІЮ"	73 510	136 994	35 808	13 930	0	2 699	0	8 228	271 168
91	"МЕТАЛУРГ"	3 727	51 382	145 614	0	0	4 246	2 970	6 906	214 846
92	ПРОМЕКОНОМБАНК	33 650	72 892	115 278	13 468	10 000	3 657	0	6 767	255 712
93	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	17 619	33 678	191 851	0	0	2 761	316	15 659	261 885
94	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	56 328	121 905	36 876	0	0	1 418	1 413	6 239	224 180
95	"ДЕМАРК"	22 030	65 688	116 706	0	0	3 195	1 065	2 730	211 414
96	ЛЕГБАНК	14 310	89 234	111 908	819	0	2 726	70	7 857	226 924
97	УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНИЙ БАНК	53 544	24 966	31 341	0	0	3 654	1 536	10 275	125 317
98	"ПІВДЕНКОМБАНК"	26 236	54 100	106 302	0	0	5 220	0	3 228	195 086
99	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	10 759	61 115	8 344	0	0	10	28	502	80 758
100	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	22 360	77 928	92 080	0	0	2 047	2 741	1 291	198 447
101	"АВТОКРАЗБАНК"	13 463	85 726	73 846	0	0	1 405	346	1 248	176 033
102	ФІНБАНК	40 100	73 318	58 219	0	0	1 570	0	220	173 427
103	"ДАНІЄЛЬ"	26 978	76 424	52 450	0	0	1 192	7 200	583	164 826
104	ІНТЕРБАНК	35 731	55 340	84 273	0	972	2 611	139	196	179 263
105	"ІНТЕГРАЛ"	12 614	72 194	72 658	0	0	1 825	138	521	159 949
106	"ГРАНТ"	3 165	64 964	75 960	0	0	180	1 045	1 756	147 071
107	"ПРИВАТІНВЕСТ"	142 709	169	2 252	0	0	32	3 151	4 673	152 987
108	"ПРИКАРПАТТЯ"	13 020	50 232	97 905	0	0	1 305	0	3 256	165 718
109	КООПІНВЕСТБАНК	14 465	53 258	70 623	0	0	630	0	178	139 154
110	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	1 049	30 498	79 585	0	7 872	3 287	2 179	4 505	128 975
111	"ТК КРЕДИТ"	21 330	103 268	23 170	0	0	156	0	3 543	151 466
112	РЕАЛ БАНК	64 625	35 288	18 303	0	0	372	168	159	118 914
113	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	29 581	64 057	30 489	0	0	693	483	17 407	142 710
114	"КОНТРАКТ"	37 155	41 900	48 407	0	0	1 219	3 640	5 476	137 798
115	СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	0	70 385	73 801	0	0	1 363	1 013	1 730	148 293
116	"ПОРТО-ФРАНКО"	29 236	40 957	74 223	0	0	760	0	2 899	148 075
117	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	14 599	39 430	51 696	0	0	1 302	0	17 633	124 661
118	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	11 000	81 646	27 918	0	0	1 386	91	274	122 316
119	БАНК ПЕКАО (УКРАЇНА)	82 764	25 481	4 880	0	0	563	0	7 940	121 628
120	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	12 050	46 308	59 688	0	0	762	1 632	6 231	126 671
121	ОБ'ЄДНАНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	43 769	22 706	58 706	0	0	908	0	15 295	141 384
122	ІКАР-БАНК	4 000	35 069	67 565	0	4 710	317	0	5 528	117 190

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
123	УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНО-ТОРГОВИЙ БАНК	35 391	29 170	38 013	0	0	1 479	1 812	7 388	113 253
124	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	47 967	37 266	35 690	0	0	707	184	80	121 894
125	ТАС-БІЗНЕСБАНК	22 604	31 866	56 617	0	0	1 786	516	1 091	114 480
126	ПОЛКОМБАНК	18 271	27 849	61 652	0	0	887	0	355	109 014
127	"ЮНЕКС"	0	89 654	12	0	0	24	0	119	89 810
128	"СТОЛИЦЯ"	14 300	11 415	51 238	0	0	425	126	13 518	91 023
129	ІНВЕСТБАНК	10 595	53 595	34 440	0	0	32	0	8 650	107 312
130	КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК	0	2 815	114 820	0	0	6 771	0	9 739	134 145
131	"СЛАВУТИЧ"	16 863	21 102	31 991	0	0	418	0	3 638	74 011
132	ОДЕСА-БАНК	31 893	14 557	38 742	0	0	715	350	183	86 441
133	ФІНЕКСБАНК	12 030	52 307	14 692	0	0	147	0	381	79 557
134	БАНК "ПЕРСПЕКТИВА"	0	83 160	147	0	0	5	0	31	83 343
135	СОЦКОМБАНК	15 340	21 698	22 901	0	0	341	0	42	60 321
136	РЕПОН БАНК	2 800	30 398	42 083	0	0	977	1 832	2 106	80 196
137	"АРМА"	9 453	13 352	46 954	0	0	1 163	0	265	71 187
138	"ФАМІЛЬНИЙ"	16 450	10 172	25 448	0	0	415	3 575	14 249	70 310
139	"МОРСЬКИЙ"	11 760	21 210	29 891	0	0	546	0	8 058	71 466
140	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	12 100	37 173	16 001	0	0	420	14	425	66 133
141	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	21 564	22 453	23 755	0	0	325	0	15 261	83 357
142	"УКООПСІЛКА"	0	27 086	14 941	0	0	457	7 199	2 684	52 367
143	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	27 600	29 148	3 420	0	0	447	0	10 127	70 742
144	ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	26 965	6 610	28 418	0	0	869	322	5 077	68 261
145	"ЛЬВІВ"	8 932	15 367	42 048	0	0	1 396	0	4 042	71 786
146	ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА	3 400	11 795	22 221	0	0	777	8	3 483	41 684
147	ДІАЛОГБАНК	14 193	16 524	15 080	0	0	238	58	162	46 254
148	ПРАЙМ-БАНК	7 562	40 578	11 364	0	0	158	1 097	933	61 692
149	"ВЕЛЕС"	32 300	7 725	3 211	0	0	53	0	82	43 371
150	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	0	16 105	33 584	0	3 055	703	329	2 635	56 412
151	БМ БАНК	9 252	6 720	3 119	0	0	44	0	83	19 218
152	ТММ-БАНК	6 719	31 885	1 826	0	0	16	0	895	41 342
153	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	11 608	17 063	10 074	0	0	565	0	11 232	50 542
154	ФІНРОСТБАНК	8 253	5 395	11 666	0	0	398	0	3 764	29 475
155	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІ ТА РОЗВИТКУ	0	29 569	0	0	0	276	0	12 500	42 345
156	РАДАБАНК	0	9 264	19 508	0	0	466	337	312	29 888
157	"АЛЬЯНС"	10 700	5 152	6 389	0	0	177	163	47	22 627
158	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	0	0	6	0	0	6	0	40 407	40 419
159	УКРБУДІНВЕСТБАНК	0	19 555	1 164	0	0	138	55	27	20 939
160	ФЕРМЕРСЬКИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	10 300	847	5 907	0	0	92	1	4 040	21 187
161	КЛАСИКБАНК	505	2 735	4 301	2	0	154	0	110	7 806
162	ЄВРОБАНК	0	12 478	8 208	0	0	330	0	59	21 074
163	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	0	2 312	0	0	0	0	0	0	2 312
164	"СТОЛИЧНИЙ"	0	1 057	16	0	0	1	0	5 700	6 773
	Усього по групі	3 398 511	8 394 940	7 510 384	140 364	49 224	190 702	69 106	669 617	20 422 848
	Усього по банках¹	36 236 734	73 703 437	78 235 707	736 632	2 042 538	2 058 904	666 548	6 564 841	200 245 341

¹ Без урахування даних Інтерконтинентбанку.

Структура власного капіталу банків

№ п/п	Назва банку	Статутний капітал	Власні акції (частки, паї), що викуплені в акціонерів (учасників)	Емісійні різниці	Резерви, капіталізовані дивіденди та інші фонди банку	Резерви переоцінки основних засобів
1	2	3	4	5	6	
Група I (кількість банків у групі – 12)						
1	ПРИВАТБАНК	1 130 000	0	0	760 155	354 263
2	"АВАЛЬ"	1 500 000	1 532	69 465	48 245	191 018
3	ПРОМІНВЕСТБАНК	200 175	0	0	778 852	136 877
4	УКРСИББАНК	750 000	0	0	8 189	11 197
5	УКРСОЦБАНК	70 000	1	990	560 775	393 750
6	УКРЕКСІМБАНК	744 000	0	0	55 801	83 174
7	ОЩАДБАНК	703 000	0	0	12 349	29 685
8	РАЙФФАЙЗЕНБАНК УКРАЇНА	519 798	0	2 754	20 144	0
9	"НАДРА"	240 000	0	195 460	89 037	185
10	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	419 000	0	0	46 177	8 701
11	БРОКБІЗНЕСБАНК	350 000	0	0	17 349	196 298
12	УКРПРОМБАНК	590 000	0	0	5 754	0
Усього по групі		7 215 973	1 533	268 670	2 402 827	1 405 150
Група II (кількість банків у групі – 15)						
13	"ФОРУМ"	370 000	0	0	5 109	22 186
14	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	23 000	0	98 129	10 970	83 041
15	КРЕДИТПРОМБАНК	249 000	0	1 061	61 683	0
16	"ХРЕЩАТИК"	172 000	0	0	21 370	27 930
17	АЛЬФА-БАНК	127 000	0	6	2 306	70 743
18	ДОНГОРБАНК	194 400	0	0	14 979	11 797
19	УКРГАЗБАНК	170 000	185	2 025	26 425	299
20	"ПІВДЕННИЙ"	250 000	0	0	5 382	27 278
21	ВАБАНК	110 644	0	139 522	13 543	5 525
22	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	150 000	0	0	670	6 164
23	ІНГ БАНК УКРАЇНА	111 523	0	0	5 239	0
24	ТАС-КОМЕРЦБАНК	232 600	0	0	16 018	17 088
25	КРЕДОБАНК	143 549	0	38	4 524	0
26	ПРАВЕКС-БАНК	108 960	0	672	3 337	15 567
27	"МРІЯ"	133 959	548	65	51 407	459
Усього по групі		2 546 635	733	241 519	242 961	288 078
Група III (кількість банків у групі – 28)						
28	ІНДУСТРІАЛБАНК	154 938	0	8 020	77 857	14 737
29	РОДОВІД БАНК	100 000	0	0	2 525	54 898
30	ІМЕКСБАНК	135 000	0	0	16 529	8 123
31	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	50 000	0	17 090	84 054	0
32	"КИЇВ"	70 000	0	847	37 453	26 844
33	ХФБ БАНК УКРАЇНА	109 834	0	571	55 470	0
34	ЕКСПРЕС-БАНК	49 613	526	0	32 294	8
35	ТАС-ІНВЕСТБАНК	127 233	0	0	2 981	0
36	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	54 469	0	0	3 556	0
37	ПРОКРЕДИТ БАНК	75 000	0	778	16 319	0
38	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	50 000	0	14 016	27 849	26 425
39	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	73 706	0	0	41 646	0
40	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	100 000	5	0	36 318	88
41	"НРБ-УКРАЇНА"	75 573	0	0	894	0
42	МЕГАБАНК	50 104	256	0	36 995	17 493
43	"ТАВРИКА"	51 352	0	0	22 794	0
44	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	38 330	454	0	4 775	9 925
45	ЗАХІДІНКОМБАНК	30 250	0	0	1 281	9 650
46	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	80 000	0	0	797	0
47	ЕКСПОБАНК	55 500	0	0	1 720	75 215

України за станом на 01.04.2006 р.

Тис. грн.

	У тому числі			Прибуток/збиток минулих років	Прибуток/збиток поточного року	Усього власного капіталу	Усього пасивів
	резерви переоцінки нерухомості	резерви переоцінки нематеріальних активів	резерви переоцінки цінних паперів				
	7	8	9	10	11	12	13
	123 720	0	0	37 630	38 350	2 320 398	24 891 235
	185 885	0	-928	33 323	49 040	1 888 631	18 664 626
	131 730	0	686	252 401	36 257	1 405 248	14 246 221
	7 334	292	-556	166 453	11 794	947 077	11 842 622
	391 889	0	350	1 068	54 365	1 081 297	11 545 423
	83 032	0	-7 603	191 322	62 562	1 129 256	11 498 263
	25 159	0	0	30 545	34 218	809 797	9 529 722
	0	0	501	83 817	84 661	711 675	7 355 260
	185	0	0	26 653	93 050	644 385	6 610 398
	8 701	0	0	14 810	20 353	509 041	4 847 548
	196 298	0	1 962	42 086	4 286	611 981	4 671 978
	0	0	0	36 686	9 075	641 515	4 203 921
	1 153 934	292	-5 589	916 794	498 011	12 700 303	129 907 217
	22 186	0	0	70 314	6 137	473 746	4 360 923
	82 789	0	-183	269 272	22 436	506 665	3 667 499
	0	0	1 071	23 672	8 323	344 810	3 497 705
	27 930	0	22	8 400	6 227	235 949	3 158 148
	70 743	0	-283	2 947	1 472	204 191	3 028 454
	11 797	0	-3 157	74 334	17 366	309 719	2 791 977
	0	0	375	15 528	7 133	221 600	2 631 756
	27 278	0	2 826	29 703	12 077	327 266	2 587 367
	5 525	0	-8	26 899	3 079	299 204	2 575 978
	6 119	0	-283	30 603	1 290	188 444	2 380 942
	0	0	0	103 321	17 581	237 664	2 311 542
	17 088	0	62	18 282	7 367	291 417	2 243 162
	0	0	0	10 721	5 137	163 969	2 195 961
	14 855	0	0	40 249	11 189	179 974	2 159 968
	0	0	0	39 076	19 759	244 177	2 095 062
	286 310	0	443	763 319	146 573	4 228 795	41 686 444
	4 685	0	1 661	118 611	10 845	386 669	1 986 606
	49 188	0	0	20 173	4 607	182 203	1 868 351
	8 123	0	0	10 706	4 513	174 871	1 738 416
	0	0	-1 554	47 367	12 169	209 126	1 645 570
	26 602	0	0	15 558	5 328	156 030	1 526 718
	0	0	-652	16 409	13 782	195 414	1 476 863
	0	0	1	98 821	80	180 291	1 397 252
	0	0	0	22 700	6 632	159 546	1 249 268
	0	0	0	48 485	6 499	113 009	1 240 785
	0	0	0	20 744	5 704	118 545	1 154 124
	26 425	0	-2 344	18 086	5 589	139 621	1 071 792
	0	0	0	17 489	7 614	140 455	1 016 664
	0	0	903	9 814	376	147 494	931 664
	0	0	596	29 414	3 008	109 485	906 393
	17 493	0	807	6 019	1 253	112 415	904 357
	0	0	556	8 308	3 438	86 448	789 027
	9 925	0	22	4 009	502	57 109	781 765
	9 650	0	-22	34 496	4 291	79 946	763 371
	0	0	654	4 837	1 390	87 678	733 550
	75 142	0	0	18 894	3 968	155 297	712 420

1	2	3	4	5	6	
48	УКРІНБАНК	50 277	0	12	8 161	48 285
49	ФАКТОРІАЛ-БАНК	57 112	0	2	6 957	24 238
50	"ДІАМАНТ"	100 000	0	0	11 417	0
51	"ДНІСТЕР"	41 500	0	0	10 344	10 576
52	"АЖІО"	12 577	0	0	44 076	52 639
53	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	44 865	0	124	11 224	0
54	АГРОБАНК	60 000	0	0	163	0
55	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	68 613	0	17 924	17 360	0
Усього по групі		1 965 846	1 241	59 383	613 808	379 144
Група IV (кількість банків у групі — 109)						
56	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	300 000	0	0	0	0
57	АКТИВ БАНК	119 725	0	0	510	0
58	"АРКАДА"	76 445	1 002	13	20 582	3
59	ВНЄШТОРГБАНК	275 000	0	0	0	0
60	ЕЛЕКТРОН БАНК	40 000	51	9	4 207	41 170
61	ТРАНСБАНК	40 042	3 691	0	4 798	1 772
62	"БАЗИС"	30 091	4	0	8 503	2 815
63	МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	44 101	0	0	7 205	7 258
64	АВТОАЗБАНК	36 000	9	0	35 398	3 549
65	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	34 683	0	0	6 324	0
66	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	50 000	0	0	775	1
67	ПОЛТАВА БАНК	20 000	54	60	27 123	14 457
68	УКРГАЗПРОМБАНК	18 200	30	5	42 667	0
69	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	21 000	0	0	15 008	0
70	ЕНЕРГОБАНК	34 451	0	0	8 031	14 169
71	ІНПРОМБАНК	43 648	0	0	11 538	31 116
72	"ПРЕСТИЖ"	300 000	0	0	0	0
73	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	147 526	0	7 000	754	1 313
74	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	27 000	0	3 365	493	16 132
75	МІСТО-БАНК	55 916	0	0	5 157	0
76	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	90 000	0	9 540	4 225	95
77	"УНІВЕРСАЛЬНИЙ"	55 000	0	0	741	699
78	УКРКОМУНБАНК	33 700	0	0	174	4 013
79	ФОРТУНА БАНК	50 000	0	0	1 202	0
80	"МЕРКУРІЙ"	44 520	0	0	3 171	7 765
81	"КАПІТАЛ"	37 000	0	1 049	4 022	2 552
82	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	45 000	0	0	3 753	1 005
83	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	68 263	0	0	446	0
84	"НОВИЙ"	55 000	0	0	486	2 403
85	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	23 085	5	0	27 593	0
86	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	27 160	0	0	6 394	17 975
87	АРТЕМ БАНК	36 000	0	0	1 126	0
88	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	26 000	0	1	357	2 766
89	"СИНТЕЗ"	63 800	0	0	329	0
90	"КАМБІО"	39 000	0	0	16	0
91	"МЕТАЛУРГ"	13 251	0	1 612	69 584	7 816
92	ПРОМЕКОНОМБАНК	43 200	0	0	4 605	0
93	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	26 240	0	0	4 431	0
94	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	54 680	0	0	4 015	0
95	"ДЕМАРК"	51 900	414	466	7 767	8 721
96	ЛЕГБАНК	41 101	0	0	3 299	153
97	УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНИЙ БАНК	125 560	0	41	30 398	3 075
98	"ПІВДЕНКОМБАНК"	41 280	0	0	7 904	4 525
99	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	150 000	0	0	4 277	13 394
100	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	40 000	0	0	2 390	7 955
101	"АВТОКРАЗБАНК"	45 000	0	1 525	1 068	965
102	ФІНБАНК	48 050	0	44	5 888	270
103	"ДАНІЕЛЬ"	34 250	0	0	33	21 490
104	ІНТЕРБАНК	30 000	0	0	649	318
105	"ІНТЕГРАЛ"	39 500	0	14	8 367	0
106	"ГРАНТ"	35 000	0	0	11 472	12 543

7	8	9	10	11	12	13
48 285	0	0	-8 036	562	99 261	695 902
24 238	0	0	1 158	872	90 339	672 894
0	0	0	10 186	1 900	123 503	668 261
10 576	0	28	2 819	792	66 059	640 236
52 615	0	-775	1 000	425	109 942	622 117
0	0	974	5 888	4 126	67 201	614 805
0	0	-5	3 541	625	64 324	579 263
0	0	1 285	7 151	3 940	116 273	498 052
362 947	0	2 135	594 649	114 829	3 728 553	28 886 484
0	0	0	2 853	2 648	305 501	1 200 915
0	0	0	25 988	3 754	149 977	904 286
0	0	145	7 223	4 259	107 668	543 703
0	0	-89	607	777	276 295	541 256
40 970	0	447	2 134	409	88 325	535 443
533	0	433	18 951	1 006	63 311	526 862
2 815	0	0	5 092	1 652	48 149	526 299
7 258	0	0	2 536	938	62 038	490 577
2 026	0	0	0	1 752	76 690	465 394
0	0	220	1 176	555	42 958	465 253
0	0	0	2 213	411	53 400	453 921
14 457	0	0	0	1 423	63 009	453 594
0	0	-330	28 232	2 188	90 932	448 844
0	0	2 461	0	1 441	39 910	443 666
14 169	0	0	-12 066	456	45 041	438 265
31 110	0	0	3 222	1 163	90 687	436 909
0	0	0	0	-1 433	298 567	422 040
1 313	0	0	-1 073	233	155 753	420 443
16 132	0	0	11 054	491	58 535	408 667
0	0	0	3 431	743	65 247	406 581
0	0	0	4 142	1 445	109 447	388 414
699	0	0	14 126	1 511	72 077	384 882
4 013	0	0	3 269	267	41 423	370 943
0	0	0	3 639	1 802	56 643	364 372
7 765	0	0	4 707	363	60 526	354 760
2 552	0	0	2 350	673	47 646	350 983
1 005	0	180	2 706	888	53 532	346 255
0	0	0	1 117	252	70 078	344 331
2 403	0	0	188	719	58 796	340 751
0	0	0	3 013	905	54 591	335 670
17 975	0	79	1 759	214	53 581	330 389
0	0	0	1 385	986	39 497	322 690
2 766	0	0	8 300	585	38 009	321 193
0	0	0	7 104	748	71 981	314 106
0	0	0	1 563	362	40 941	312 109
7 255	0	92	-4	97	92 448	307 292
0	0	0	875	367	49 047	304 758
0	0	39	2 585	1 132	34 427	296 313
0	0	4	0	936	59 635	283 815
8 562	0	0	2 409	568	71 417	282 831
0	0	0	6 623	1 349	52 525	279 449
3 075	0	0	-4 046	-2 320	152 708	278 024
4 421	0	0	5 762	1 344	60 815	255 901
13 394	0	0	3 759	636	172 066	252 825
7 955	0	0	0	712	51 057	249 505
965	0	0	10 932	422	59 912	235 946
270	0	0	360	504	55 116	228 543
21 490	0	113	2 646	463	58 995	223 821
318	0	-1	12 405	756	44 127	223 391
0	0	0	2 905	584	51 370	211 319
12 068	0	0	751	68	59 834	206 905

1	2	3	4	5	6	
107	"ПРИВАТІНВЕСТ"	38 000	47	27	354	0
108	"ПРИКАРПАТТЯ"	20 000	0	0	499	10 896
109	КООПІНВЕСТБАНК	53 080	0	0	1 606	1 298
110	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	52 500	0	0	3 719	16
111	"ТК КРЕДИТ"	31 829	0	5	6 704	285
112	РЕАЛ БАНК	57 000	0	0	7 369	748
113	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	35 000	0	609	3 567	1 348
114	"КОНТРАКТ"	33 081	0	0	820	10 831
115	СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	20 900	0	0	6 333	5 863
116	"ПОРТО-ФРАНКО"	23 154	0	0	4 005	255
117	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	35 860	0	0	4 002	10 464
118	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	41 000	0	2 295	793	0
119	БАНК ПЕКАО (УКРАЇНА)	41 247	0	1 447	8 287	229
120	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	36 007	0	0	4 031	4 897
121	ОБ'ЄДНАНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	30 066	0	0	4 965	6 195
122	ІКАР-БАНК	35 000	0	3	1 177	8 539
123	УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНО-ТОРГОВИЙ БАНК	41 096	0	3	1 839	5 307
124	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	36 111	0	0	5	3 945
125	ТАС-БІЗНЕСБАНК	60 000	0	0	3 969	6 745
126	ПОЛКОМБАНК	24 000	0	0	2 030	10 947
127	"ЮНЕКС"	50 000	0	4 161	1 183	9 536
128	"СТОЛИЦЯ"	41 800	0	0	8 980	0
129	ІНВЕСТБАНК	23 180	0	0	76	7 777
130	КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК	29 700	0	0	5 336	2 619
131	"СЛАВУТИЧ"	42 160	1	17	1 453	8 711
132	ОДЕСА-БАНК	29 355	0	0	1 448	1 221
133	ФІНЕКСБАНК	39 974	0	0	1 685	0
134	БАНК "ПЕРСПЕКТИВА"	35 295	0	0	179	0
135	СОЦКОМБАНК	53 350	0	0	193	0
136	РЕГІОН БАНК	24 670	569	303	1 362	6 286
137	"АРМА"	45 000	0	0	432	0
138	"ФАМІЛЬНИЙ"	32 070	6	0	2 333	10 725
139	"МОРСЬКИЙ"	34 461	0	0	2 495	5 581
140	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	33 250	0	0	593	8 288
141	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	37 167	0	0	0	0
142	"УКООПСІЛКА"	32 244	0	0	286	21 909
143	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	25 082	0	0	1 197	38
144	ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	29 141	0	0	2 618	4 279
145	"ЛЬВІВ"	17 305	0	0	2 103	7 928
146	ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА	56 650	1 040	7	737	0
147	ДІАЛОГБАНК	50 450	0	0	251	153
148	ПРАЙМ-БАНК	25 600	0	3 920	2 562	3 291
149	"ВЕЛЕС"	33 000	0	5 200	4 184	3 536
150	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	29 050	0	0	825	0
151	БМ БАНК	62 908	0	0	0	0
152	ТММ-БАНК	31 000	0	95	2 524	0
153	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	21 808	0	0	872	26
154	ФІНРОСТБАНК	36 000	0	0	638	4 018
155	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	32 000	0	0	0	0
156	РАДАБАНК	32 314	0	0	1 033	0
157	"АЛЬЯНС"	34 044	0	0	2 422	0
158	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	23 000	0	0	0	0
159	УКРБУДІНВЕСТБАНК	33 320	0	0	42	0
160	ФЕРМЕРСЬКИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	29 856	0	0	977	0
161	КЛАСИКБАНК	34 135	0	0	521	1 099
162	ЄВРОБАНК	22 500	0	0	0	0
163	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	35 000	0	0	0	0
164	"СТОЛИЧНИЙ"	27 835	0	0	734	5
Усього по групі		5 276 973	6 923	42 836	537 603	450 087
Усього по банках¹		17 005 427	10 430	612 408	3 797 199	2 522 459

¹ Без урахування даних Інтерконтинентбанку.

7	8	9	10	11	12	13
0	0	0	10 851	551	49 736	202 723
10 896	0	0	4 917	209	36 521	202 238
1 298	0	0	986	182	57 152	196 306
0	0	0	6 318	993	63 546	192 522
0	0	0	634	322	39 779	191 245
556	0	228	5 250	272	70 867	189 781
1 348	0	0	3 238	879	44 641	187 350
10 831	0	0	1 106	435	46 273	184 070
5 863	0	50	1 278	713	35 137	183 430
0	0	0	3 461	443	31 318	179 392
10 464	0	0	675	354	51 355	176 015
0	0	128	8 056	675	52 947	175 262
0	0	0	1 062	365	52 637	174 266
4 897	0	0	1 177	236	46 348	173 018
6 195	0	19	-11 029	-452	29 764	171 149
8 539	0	0	3 914	1 011	49 644	166 833
5 307	0	0	2 210	417	50 872	164 126
3 945	0	5	723	1 098	41 887	163 781
6 745	0	-33	-19 900	-6 948	43 833	158 312
10 947	0	0	4 612	140	41 729	150 742
9 536	0	0	-10 974	745	54 651	144 461
0	0	-10	9	1 007	51 786	142 809
7 777	0	0	1 221	229	32 483	139 795
2 619	0	0	2 812	-37 018	3 449	137 594
8 711	0	0	1 347	355	54 042	128 054
1 221	0	0	3 622	689	36 335	122 776
0	0	0	795	63	42 517	122 074
0	0	0	2 843	213	38 530	121 874
0	0	0	5 076	535	59 154	119 475
6 104	0	0	5 507	1 017	38 576	118 772
0	0	0	892	312	46 636	117 823
10 725	0	0	265	121	45 508	115 817
5 581	0	0	345	196	43 078	114 543
8 288	0	0	1 124	547	43 802	109 935
0	0	0	-10 445	-940	25 782	109 139
21 909	0	0	1 383	573	56 395	108 762
38	0	0	10 977	578	37 872	108 615
4 279	0	0	0	651	36 689	104 950
7 928	0	0	1 972	359	29 667	101 452
0	0	0	1 723	287	58 364	100 047
0	0	6	2 419	467	53 746	99 999
3 291	0	0	700	262	36 335	98 027
3 536	0	0	1 775	768	48 463	91 834
0	0	-24	1 921	523	32 295	88 707
0	0	0	0	-4 324	58 584	77 801
0	0	0	1 917	44	35 580	76 922
0	0	0	1 487	253	24 446	74 987
0	0	0	1 874	190	42 720	72 195
0	0	122	-1 839	-1 742	28 541	70 887
0	0	0	437	248	34 032	63 920
0	0	0	1 104	223	37 793	60 421
0	0	0	0	-7 783	15 217	55 636
0	0	0	1 209	26	34 597	55 535
0	0	0	327	107	31 267	52 454
1 099	0	0	417	48	36 220	44 028
0	0	0	-92	-158	22 250	43 324
0	0	0	121	257	35 378	37 689
0	0	0	-1 009	485	28 050	34 822
440 207	0	4 284	271 704	6 509	6 583 073	27 005 920
2 243 398	292	1 273	2 546 466	765 926	27 240 728	227 486 069

Фінансові результати діяльності банків

№ п/п	Назва банку	Процентний дохід	Процентні витрати	Чистий процентний дохід	Комісійний дохід	Комісійні витрати	Чистий комісійний дохід	Торговельний дохід	Дохід у вигляді дивідендів	Дохід від участі в капіталі	Інший дохід	Усього доходів
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Група I (кількість банків у групі – 12)												
1	ПРИВАТБАНК	728 558	-411 161	317 396	275 874	-21 323	254 551	35 501	0	367	78 781	686 596
2	"АВАЛЬ"	513 961	-268 467	245 494	171 909	-17 843	154 065	38 539	0	0	2 496	440 594
3	ПРОМІНВЕСТБАНК	428 951	-241 089	187 862	130 164	-9 342	120 823	26 323	0	0	-2 400	332 608
4	УКРСИББАНК	304 987	-201 226	103 761	52 079	-4 892	47 186	18 126	198	0	5 438	174 709
5	УКРСОЦБАНК	283 028	-163 850	119 178	83 285	-3 438	79 847	19 059	0	0	5 384	223 468
6	УКРЕКСІМБАНК	288 023	-157 021	131 002	58 811	-8 161	50 650	17 584	0	0	990	200 226
7	ОЩАДБАНК	160 608	-55 788	104 819	87 766	-15 922	71 845	10 018	0	0	15 649	202 331
8	РАЙФФАЙЗЕНБАНК УКРАЇНА	207 318	-68 913	138 405	29 055	-7 698	21 357	14 336	0	0	1 130	175 228
9	"НАДРА"	190 078	-113 604	76 474	49 243	-5 251	43 992	88 328	0	0	2 497	211 291
10	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	133 398	-98 009	35 389	29 939	-3 002	26 936	33 620	0	0	678	96 623
11	БРОКБІЗНЕСБАНК	107 231	-96 253	10 978	13 900	-883	13 017	14 470	0	0	4 974	43 439
12	УКРПРОМБАНК	174 885	-107 339	67 547	8 340	-1 456	6 884	4 068	0	0	205	78 704
	Усього по групі	3 521 026	-1 982 723	1 538 303	990 364	-99 211	891 153	319 974	198	367	115 822	2 865 817
Група II (кількість банків у групі – 15)												
13	"ФОРУМ"	111 692	-72 465	39 228	13 217	-1 885	11 332	6 975	0	0	353	57 888
14	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	80 291	-39 181	41 110	23 637	-4 863	18 774	3 623	0	0	906	64 413
15	КРЕДИТПРОМБАНК	77 721	-52 710	25 011	12 149	-862	11 286	9 625	0	0	1 141	47 063
16	"ХРЕЩАТИК"	78 387	-57 699	20 688	10 590	-395	10 194	3 600	0	0	271	34 753
17	АЛЬФА-БАНК	70 274	-44 512	25 762	14 608	-338	14 270	892	0	0	2 570	43 494
18	ДОНГОРБАНК	51 036	-24 721	26 316	9 001	-1 013	7 988	1 986	0	0	-157	36 133
19	УКРГАЗБАНК	75 429	-52 272	23 157	11 974	-2 767	9 207	9 636	0	0	2 294	44 294
20	"ПІВДЕННИЙ"	68 950	м37 407	31 543	17 267	-1 670	15 597	3 717	0	5 789	147	56 793
21	ВАБАНК	56 031	-37 480	18 552	11 208	-1 315	9 893	3 806	0	0	585	32 836
22	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	68 000	-50 744	17 256	9 492	-762	8 730	3 038	0	0	14 625	43 649
23	ІНГ БАНК УКРАЇНА	35 050	-12 328	22 722	9 900	-4 138	5 763	4 158	0	0	19	32 662
24	ТАС-КОМЕРЦБАНК	61 748	-45 703	16 045	17 190	-628	16 561	3 035	0	0	518	36 159
25	КРЕДОБАНК	60 667	-35 111	25 556	17 709	-1 965	15 744	2 864	0	0	606	44 770
26	ПРАВЕКС-БАНК	54 793	-34 959	19 833	54 930	-884	54 046	8 669	0	0	2 488	85 036
27	"МРІЯ"	71 226	-38 055	33 171	13 778	-863	12 916	3 632	0	0	125	49 844
	Усього по групі	1 021 294	-635 345	385 949	246 649	-24 348	222 302	69 258	0	5 789	26 491	709 789
Група III (кількість банків у групі – 28)												
28	ІНДУСТРІАЛБАНК	48 649	-20 296	28 353	11 349	-1 347	10 001	382	0	0	763	39 499
29	РОДОВІД БАНК	52 898	-45 803	7 095	12 499	-988	11 511	6 899	0	0	1 047	26 552
30	ІМЕКСБАНК	57 961	-38 382	19 579	11 037	-507	10 530	2 621	0	0	781	33 511
31	СІТБАНК (УКРАЇНА)	22 136	-5 643	16 493	2 064	-345	1 720	8 678	0	0	649	27 540
32	"КІІВ"	56 638	-33 041	23 596	4 948	-279	4 669	517	1 307	0	590	30 679
33	ХФБ БАНК УКРАЇНА	37 265	-13 788	23 477	5 572	-1 304	4 268	2 203	0	0	125	30 073
34	ЕКСПРЕС-БАНК	40 949	-21 649	19 300	25 275	-1 227	24 048	5 446	0	0	100	48 894
35	ТАС-ІНВЕСТБАНК	40 820	-14 882	25 938	2 748	-292	2 456	8 697	0	0	873	37 964
36	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	20 159	-5 561	14 598	5 862	-1 198	4 665	1 358	0	0	11	20 632
37	ПРОКРЕДИТ БАНК	43 734	-18 195	25 539	10 738	-652	10 086	1 279	0	0	378	37 282
38	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	23 880	-10 279	13 601	8 657	-547	8 110	1 575	0	0	392	23 678
39	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	27 533	-12 622	14 910	6 634	-1 132	5 502	738	45	0	230	21 425
40	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	26 286	-21 398	4 888	4 287	-323	3 964	699	3	0	2 609	12 163
41	"НРБ-УКРАЇНА"	26 810	-12 599	14 211	1 590	-203	1 387	1 433	0	0	8	17 039
42	МЕГАБАНК	21 445	-14 874	6 571	10 928	-293	10 635	1 361	0	0	442	19 009
43	"ТАВРИКА"	27 398	-15 103	12 295	2 146	-63	2 083	598	0	0	219	15 195
44	"КІІВСЬКА РУСЬ"	23 461	-14 970	8 491	3 882	-410	3 472	2 636	0	0	113	14 712
45	ЗАХІДІНКОМБАНК	27 344	-16 744	10 601	6 107	-612	5 495	2 788	0	0	61	18 945
46	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	17 897	-13 472	4 425	4 156	-330	3 826	2 457	0	0	1 092	11 800
47	ЕКСПОБАНК	20 505	-11 454	9 051	3 121	-276	2 844	1 127	0	0	831	13 853

України за станом на 01.04.2006 р.

Тис. грн.

Загальні адміністративні витрати	Витрати на персонал	Втрати від участі в капіталі	Інші витрати	Прибуток від операцій	Чисті витрати на формування резервів	Дохід/збиток від довгострокових активів, признаних для продажу	Прибуток до оподаткування	Витрати на податок на прибуток	Прибуток після оподаткування	Чистий прибуток/збиток від довгострокових активів, призначених для продажу	Чистий прибуток/збиток банку
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
-154 560	-183 277	-51	-40 802	307 906	-263 733		44 173	-5 824	38 349		38 350
-104 228	-148 707	0	-48 603	139 056	-89 983		49 073	-34	49 039		49 040
-80 460	-113 172	0	-29 843	109 133	-60 902		48 231	-11 973	36 258		36 257
-46 673	-72 539	0	-21 425	34 072	-21 063		13 009	-1 779	11 230	565	11 794
-54 378	-82 742	0	-11 125	75 223	-3 753		71 470	-17 105	54 365		54 365
-25 825	-53 578	0	-2 856	117 967	-29 311	57	88 713	-26 150	62 563		62 562
-43 816	-112 159	0	-11 414	34 942	-723		34 219	0	34 219		34 218
-18 843	-28 648	0	-11 973	115 764	-2 726		113 038	-28 376	84 662		84 661
-33 388	-35 863	0	-28 185	113 855	-19 421		94 434	-1 384	93 050		93 050
-21 653	-23 769	0	-10 314	40 887	-20 535		20 352	0	20 352		20 353
-15 683	-14 449	0	-1 660	11 647	-7 170		4 477	-192	4 285		4 286
-17 419	-22 738	0	-2 922	35 625	-26 429		9 196	-120	9 076		9 075
-616 926	-891 641	-51	-221 122	1 136 077	-545 749	57	590 385	-92 937	497 448	565	498 011
-14 668	-19 102	0	-11 755	12 363	-4 061		8 302	-2 164	6 138		6 137
-15 946	-13 616	0	-3 432	31 419	-576		30 843	-8 408	22 435		22 436
-12 165	-13 389	0	-3 898	17 611	-8 089		9 522	-1 200	8 322		8 323
-9 201	-13 504	0	-2 519	9 529	-1 087		8 442	-2 215	6 227		6 227
-6 125	-15 962	0	-5 990	15 417	-10 196		5 221	-3 750	1 471		1 472
-6 254	-5 529	0	-724	23 626	-6 259		17 367	0	17 367		17 366
-16 277	-14 895	0	-4 042	9 080	-1 394		7 686	-553	7 133		7 133
-11 785	-15 013	0	-3 432	26 563	-12 687		13 876	-1 800	12 076		12 077
-9 485	-13 447	0	-4 735	5 169	-2 089		3 080	0	3 080		3 079
-16 988	-16 727	0	-3 521	6 413	-5 123		1 290	0	1 290		1 290
-3 000	-5 805	0	-1 330	22 527	-135		22 392	-4 810	17 582		17 581
-10 756	-17 823	0	-6 561	1 019	6 518		7 537	-171	7 366		7 367
-12 896	-12 891	0	-4 185	14 798	-6 325		8 473	-3 336	5 137		5 137
-23 942	-32 902	0	-15 876	12 316	-1 128		11 188	0	11 188		11 189
-8 804	-12 882	0	-3 069	25 090	-1 287		23 802	-4 044	19 759		19 759
-178 292	-223 487	0	-75 069	232 940	-53 918	0	179 021	-32 451	146 571	0	146 573
-10 389	-8 747	0	-1 549	18 814	-4 357	4	14 461	-3 615	10 846		10 845
-6 088	-7 214	0	-2 774	10 476	-5 227		5 249	-642	4 607		4 607
-11 373	-10 933	0	-5 079	6 126	-489		5 637	-1 125	4 512		4 513
-4 162	-5 844	0	-2 800	14 734	-1 584		13 150	-980	12 170		12 169
-6 029	-6 326	0	-1 163	17 161	-9 606		7 555	-2 230	5 325		5 328
-3 480	-4 008	0	-1 889	20 696	-2 318		18 378	-4 594	13 784		13 782
-13 266	-18 373	0	-3 079	14 176	-10 892		3 284	-3 204	80		80
-1 263	-1 794	0	-1 953	32 954	-26 318		6 636	-3	6 633		6 632
-1 475	-3 095	0	-949	15 113	-5 363		9 750	-3 250	6 500		6 499
-9 125	-11 267	0	-4 745	12 145	-4 327		7 818	-2 114	5 704		5 704
-6 585	-7 388	0	-4 688	5 017	572		5 589	0	5 589		5 589
-3 968	-4 048	-18	-1 255	12 136	-4 505		7 631	-18	7 613		7 614
-4 119	-5 307	0	-1 615	1 122	-527		595	-219	376		376
-1 420	-2 137	0	-2 597	10 885	-6 435		4 450	-1 443	3 007		3 008
-5 972	-6 867	-9	-3 359	2 802	-935		1 867	-614	1 253		1 253
-2 866	-4 587	0	-2 875	4 867	-662		4 205	-766	3 439		3 438
-4 793	-4 860	0	-1 316	3 743	-3 221		522	-19	503		502
-4 686	-2 115	0	-2 105	10 039	-4 172		5 867	-1 576	4 291		4 291
-2 856	-2 592	0	-4 347	2 005	-258		1 747	-357	1 390		1 390
-2 410	-3 703	0	-318	7 422	-2 370		5 052	-1 085	3 967		3 968

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
48	УКРІНБАНК	19 661	-11 721	7 940	8 201	-1 748	6 453	2 839	0	0	1 706	18 938
49	ФАКТОРІАЛ-БАНК	16 261	-13 107	3 154	3 825	-202	3 622	930	0	0	590	8 296
50	"ДІАМАНТ"	14 551	-9 251	5 300	2 908	-240	2 668	2 327	0	0	178	10 473
51	"ДНІСТЕР"	17 221	-12 375	4 846	2 603	-96	2 507	406	0	0	640	8 399
52	"АЖІО"	13 248	-7 837	5 410	4 352	-388	3 963	1 489	0	0	729	11 591
53	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	15 555	-6 175	9 381	7 668	-1 285	6 383	2 731	0	0	96	18 591
54	АГРОБАНК	17 765	-10 865	6 900	6 965	-319	6 646	757	0	0	119	14 422
55	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	16 766	-9 963	6 803	1 941	-207	1 734	607	0	0	240	9 384
Усього по групі		794 796	-442 049	352 747	182 061	-16 813	165 248	65 578	1 355	0	15 612	600 540
Група IV (кількість банків у групі – 109)												
56	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	21 803	-12 165	9 637	950	-40	910	3 122	0	0	9	13 678
57	АКТИВ БАНК	16 228	-11 651	4 577	3 772	-371	3 401	2 974	0	0	112	11 064
58	"АРКАДА"	15 034	-4 070	10 964	7 407	-12	7 396	363	0	0	332	19 055
59	ВНЄШТОРГБАНК	15 262	-2 329	12 933	1 047	-596	451	2 297	0	0	107	15 788
60	ЕЛЕКТРОН БАНК	13 738	-10 390	3 348	3 007	-70	2 937	453	0	0	604	7 342
61	ТРАНСБАНК	17 589	-10 387	7 203	2 587	-222	2 365	734	0	0	633	10 935
62	"БАЗИС"	16 550	-9 344	7 206	4 537	-283	4 254	653	0	0	179	12 292
63	МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	16 940	-11 977	4 963	4 608	-375	4 233	1 425	0	0	204	10 825
64	АВТОЗАБАНК	15 772	-10 189	5 583	1 190	-63	1 127	177	0	0	537	7 424
65	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	14 629	-10 284	4 344	2 147	-174	1 973	542	0	0	98	6 957
66	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	16 292	-14 521	1 771	1 860	-237	1 623	3 244	0	0	108	6 746
67	ПОЛТАВА БАНК	14 099	-10 484	3 615	4 331	-383	3 948	1 018	0	0	532	9 113
68	УКРГАЗПРОМБАНК	11 804	-5 189	6 615	974	-40	935	477	0	0	0	8 027
69	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	12 247	-7 729	4 518	1 573	-814	759	1 140	0	0	18	6 435
70	ЕНЕРГОБАНК	8 747	-6 064	2 684	3 600	-278	3 322	560	0	0	377	6 943
71	ІНПРОМБАНК	14 019	-10 083	3 936	4 569	-387	4 182	659	0	0	130	8 907
72	"ПРЕСТИЖ"	1 623	-211	1 413	15	-15	0	-8	0	0	0	1 405
73	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	11 842	-3 954	7 888	1 033	-357	677	32	0	0	3	8 600
74	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	12 159	-8 560	3 598	942	-282	660	195	0	0	607	5 060
75	МІСТО-БАНК	10 248	-4 607	5 641	1 462	-107	1 355	386	0	0	243	7 625
76	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	10 747	-6 559	4 187	1 982	-118	1 864	1 055	0	0	77	7 183
77	"УНІВЕРСАЛЬНИЙ"	12 915	-8 367	4 548	2 154	-66	2 088	1 997	0	0	286	8 919
78	УКРКОМУНБАНК	8 090	-7 037	1 053	4 514	-203	4 311	432	0	0	207	6 003
79	ФОРТУНА БАНК	13 280	-7 838	5 442	833	-72	761	435	0	0	45	6 683
80	"МЕРКУРІЙ"	10 921	-7 034	3 887	2 149	-58	2 092	740	0	0	109	6 828
81	"КАПІТАЛ"	10 406	-6 489	3 917	1 400	-187	1 213	297	0	0	1	5 428
82	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	10 130	-6 897	3 233	3 650	-354	3 296	725	0	0	77	7 331
83	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	13 525	-10 655	2 870	996	-73	923	137	0	0	-18	3 912
84	"НОВИЙ"	7 967	-3 515	4 452	1 468	-161	1 307	-310	0	0	204	5 653
85	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	11 689	-5 697	5 992	3 955	-274	3 680	409	0	0	97	10 178
86	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	7 660	-6 169	1 491	2 417	-99	2 319	553	0	0	498	4 861
87	АРТЕМ БАНК	10 702	-7 269	3 433	1 166	-357	809	640	0	0	19	4 901
88	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	6 785	-4 794	1 991	845	-375	469	536	0	0	29	3 025
89	"СИНТЕЗ"	7 811	-4 053	3 758	3 086	-423	2 663	2 263	0	0	60	8 744
90	"КАМБІО"	9 536	-6 497	3 039	873	-231	643	577	0	0	73	4 332
91	"МЕТАЛУРГ"	10 275	-4 357	5 918	3 305	-96	3 209	404	0	0	251	9 782
92	ПРОМЕКОНОМБАНК	9 206	-6 525	2 682	2 126	-205	1 920	285	0	0	25	4 912
93	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	11 546	-7 560	3 986	502	-107	395	1 555	0	0	787	6 723
94	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	8 452	-4 172	4 280	1 078	-97	982	1 024	0	0	49	6 335
95	"ДЕМАРК"	12 313	-5 250	7 063	1 721	-34	1 687	358	0	0	120	9 228
96	ЛЕГБАНК	7 617	-5 668	1 950	1 082	-344	738	657	0	0	1298	4 643
97	УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНИЙ БАНК	4 166	-1 800	2 366	28	-66	-38	-15	0	0	4	2 317
98	"ПІВДЕНКОМБАНК"	6 409	-4 621	1 787	1 290	-63	1 227	163	0	0	366	3 543
99	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	3 048	-39	3 009	832	-117	715	21	0	0	5	3 750
100	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	5 287	-3 493	1 794	1 105	-52	1 052	1 067	0	0	185	4 098
101	"АВТОКРАЗБАНК"	6 668	-4 308	2 359	2 661	-213	2 448	1 901	0	0	63	6 771
102	ФІНБАНК	6 389	-4 264	2 124	601	-16	585	301	0	0	126	3 136
103	"ДАНІЕЛЬ"	4 533	-2 821	1 712	1 759	-102	1 657	633	0	0	25	4 027
104	ІНТЕРБАНК	4 430	-5 074	-645	1 668	-1 116	551	6 038	0	0	38	5 982
105	"ІНТЕГРАЛ"	5 877	-3 921	1 956	1 215	-37	1 178	184	0	0	48	3 366
106	"ГРАНТ"	6 183	-5 424	759	2 416	-211	2 204	1 737	0	0	51	4 751
107	"ПРИВАТІНВЕСТ"	1 810	-511	1 299	73	-2	71	130	0	0	213	1 713

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	-5 953	-10 412	0	-1 767	806	-245		561	0	561		562
	-2 986	-3 869	0	-1 051	390	552		942	-70	872		872
	-3 865	-4 824	0	-4 064	-2 280	5 212		2 932	-1 031	1 901		1 900
	-3 018	-2 791	0	-1 210	1 380	-153		1 227	-435	792		792
	-4 514	-5 503	0	-1 187	387	398		785	-360	425		425
	-4 296	-5 092	0	-2 183	7 020	-1 896		5 124	-998	4 126		4 126
	-6 401	-2 780	0	-3 458	1 783	-1 158		625	0	625		625
	-2 503	-1 942	0	-712	4 227	216	-5	4 438	-500	3 938		3 940
	-139 861	-158 417	-27	-66 087	236 146	-90 068	-1	146 077	-31 248	114 829	0	114 829
	-964	-906	0	-1 618	10 190	-7 543		2 647	0	2 647		2 648
	-2 866	-2 954	0	-549	4 695	159		4 854	-1 100	3 754		3 754
	-3 625	-5 295	0	-2 258	7 877	-3 038	-9	4 830	-570	4 260		4 259
	-1 032	-2 687	0	-1 019	11 050	-9 957		1 093	-317	776		777
	-2 096	-3 462	0	-430	1 354	-768		586	-176	410		409
	-3 275	-4 006	0	-1 125	2 529	-990		1 539	-532	1 007		1 006
	-3 953	-4 103	0	-1 162	3 074	-898		2 176	-524	1 652		1 652
	-3 152	-4 689	0	-1 178	1 806	-658		1 148	-210	938		938
	-1 657	-2 361	0	-1 872	1 534	219		1 753	0	1 753		1 752
	-1 356	-2 956	0	-1 481	1 164	-609		555	0	555		555
	-3 363	-1 537	0	-769	1 077	-664		413	-2	411		411
	-2 527	-3 946	0	-479	2 161	89		2 250	-825	1 425		1 423
	-1 742	-1 491	0	-498	4 296	-1 201		3 095	-908	2 187		2 188
	-843	-1 363	0	-1 199	3 030	-1 589		1 441	0	1 441		1 441
	-2 066	-3 370	0	-817	690	-233		457	-1	456		456
	-2 508	-2 548	0	-1 729	2 122	-616		1 506	-343	1 163		1 163
	-299	-900	0	-296	-90	-1 342		-1 432	0	-1 432		-1 433
	-338	-260	0	-1 591	6 411	-6 178		233	0	233		233
	-1 851	-1 375	0	-1 213	621	-124		497	-6	491		491
	-2 702	-2 551	0	-611	1 761	-737		1 024	-280	744		743
	-2 245	-1 695	0	-615	2 628	-764		1 864	-419	1 445		1 445
	-2 689	-3 033	0	-932	2 265	-369		1 896	-385	1 511		1 511
	-2 402	-2 284	0	-544	773	-474		299	-32	267		267
	-1 646	-1 662	0	-517	2 858	-1 057		1 801	0	1 801		1 802
	-2 237	-3 204	0	-332	1 055	-444		611	-249	362		363
	-1 589	-1 579	0	-1 133	1 127	-392		735	-62	673		673
	-2 415	-2 045	0	-436	2 435	-1 460		975	-88	887		888
	-713	-329	0	-453	2 417	-2 115		302	-50	252		252
	-961	-2 196	0	-491	2 005	-1 214		791	-73	718		719
	-2 809	-4 759	0	-1 172	1 438	-138		1 300	-395	905		905
	-1 579	-2 112	0	-549	621	-282		339	-123	216		214
	-1 071	-485	0	-843	2 502	-1 284		1 218	-232	986		986
	-672	-1 259	0	-356	738	-152		586	0	586		585
	-2 210	-1 943	0	-1 777	2 814	-1 963		851	-103	748		748
	-1 308	-2 685	0	-676	-337	737		400	-40	360		362
	-2 353	-3 606	0	-1 138	2 685	-954	-1 187	544	-446	98		97
	-1 311	-1 637	0	-1 005	959	-475		484	-117	367		367
	-1 697	-1 064	0	-1 310	2 652	-1 510		1 142	-10	1 132		1 132
	-1 572	-1 931	0	-1 766	1 066	-125		941	-4	937		936
	-1 419	-2 412	0	-594	4 803	-3 716		1 087	-520	567		568
	-1 380	-1 987	0	-1 177	99	1 480		1 579	-230	1 349		1 349
	-1 065	-1 452	0	-1 437	-1 637	-684		-2 321	0	-2 321		-2 320
	-1 118	-1 087	0	-602	736	690		1 426	-83	1 343		1 344
	-1 102	-781	0	-34	1 733	-776		957	-320	637		636
	-1 426	-1 388	0	-168	1 116	-12		1 104	-393	711		712
	-1 327	-1 238	0	-951	3 255	-2 834		421	0	421		422
	-723	-775	0	-561	1 077	-415		662	-160	502		504
	-1 092	-1 369	0	-384	1 182	-542		640	-176	464		463
	-1 653	-946	0	-496	2 887	-2 123		764	-9	755		756
	-696	-844	0	-497	1 329	-745		584	0	584		584
	-2 964	-1 561	0	-248	-22	200		178	-111	67		68
	-702	-475	0	-889	-353	898		545	5	550		551

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
108 "ПРИКАРПАТТЯ"	4 673	-4 148	525	1 568	-96	1 472	368	12	0	81	2 458
109 КООПІНВЕСТБАНК	4 814	-3 079	1 735	1 525	-61	1 464	160	0	0	1	3 360
110 "ПРИЧОРНОМОР'Я"	7 667	-3 681	3 986	1 617	-161	1 456	311	0	0	68	5 821
111 "ТК КРЕДИТ"	3 517	-3 498	19	390	-275	115	197	0	0	77	408
112 РЕАЛ БАНК	4 183	-2 082	2 101	721	-179	543	635	0	0	39	3 318
113 ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	6 025	-2 415	3 611	1 385	-318	1 067	343	0	0	143	5 164
114 "КОНТРАКТ"	5 045	-3 383	1 662	1 037	-214	824	304	0	0	215	3 005
115 СТАРОКІВСЬКИЙ БАНК	5 064	-2 580	2 484	1 502	-128	1 374	1 095	0	0	7	4 960
116 "ПОРТО-ФРАНКО"	4 018	-2 884	1 134	1 448	-305	1 143	242	0	0	22	2 541
117 "ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	4 401	-2 253	2 148	964	-38	926	774	0	0	42	3 890
118 ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	4 771	-2 785	1 986	823	-191	631	119	0	0	-31	2 705
119 БАНК ПЕКАО (УКРАЇНА)	4 435	-1 541	2 894	439	-211	228	71	0	0	550	3 743
120 ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	4 871	-2 426	2 445	1 283	-28	1 255	211	0	0	50	3 961
121 ОБ'ЄДНАНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	3 294	-3 768	-474	368	-9	359	352	0	0	1 641	1 878
122 ІКАР-БАНК	6 282	-3 244	3 037	753	-70	683	92	0	0	40	3 852
123 УКРАЇНСЬКИЙ КРЕДИТНО-ТОРГОВИЙ БАНК	4 029	-1 726	2 303	626	-225	401	101	0	0	86	2 891
124 УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	2 881	-2 979	-98	3 458	-31	3 427	118	0	0	68	3 515
125 ТАС-БІЗНЕСБАНК	3 936	-2 867	1 069	1 133	-29	1 103	127	0	0	145	2 444
126 ПОЛКОМБАНК	4 843	-2 998	1 845	1 031	-57	974	317	0	0	128	3 264
127 "ЮНЕКС"	2 667	-1 013	1 653	343	-12	331	9	0	0	237	2 230
128 "СТОЛИЦЯ"	5 040	-1 479	3 561	2 068	-10	2 058	250	0	0	49	5 918
129 ІНВЕСТБАНК	3 613	-2 248	1 365	821	-87	734	162	0	0	10	2 271
130 КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК	8 835	-4 970	3 864	73	-4	69	31	0	0	581	4 545
131 "СЛАВУТИЧ"	3 817	-1 570	2 248	1 116	-58	1 058	-113	0	0	165	3 358
132 ОДЕСА-БАНК	3 699	-2 099	1 600	2 530	-113	2 417	186	0	0	13	4 216
133 ФІНЕКСБАНК	1 785	-489	1 296	323	-65	257	55	0	0	81	1 689
134 БАНК "ПЕРСПЕКТИВА"	1 350	-59	1 291	552	-12	541	61	0	0	2	1 895
135 СОЦКОМБАНК	2 768	-1 323	1 445	595	-29	566	30	0	0	5	2 046
136 РЕГІОН БАНК	3 470	-1 498	1 972	1 474	-47	1 427	106	0	0	41	3 546
137 "АРМА"	4 734	-2 066	2 667	247	-8	238	521	0	0	118	3 544
138 "ФАМІЛЬНИЙ"	2 421	-1 229	1 192	643	-10	633	-32	0	0	139	1 932
139 "МОРСЬКИЙ"	2 737	-1 491	1 246	291	-9	282	173	0	0	35	1 736
140 "ТРАСТ-КАПІТАЛ"	3 380	-1 188	2 192	98	-198	-99	139	0	0	501	2 733
141 МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	2 608	-973	1 635	1 136	-315	821	35	0	0	6	2 497
142 "УКООПСІЛКА"	4 062	-2 125	1 937	273	-89	184	300	0	0	44	2 465
143 КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	3 165	-978	2 188	779	-202	576	194	0	0	29	2 987
144 ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	3 312	-1 869	1 443	480	-15	465	18	0	0	388	2 314
145 "ЛЬВІВ"	2 983	-1 943	1 040	466	-55	412	75	0	0	18	1 545
146 ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА	3 565	-1 185	2 380	74	-1	73	2	0	0	93	2 548
147 ДІАЛОГБАНК	3 840	-1 264	2 576	571	-103	468	233	0	0	-1 692	1 585
148 ПРАЙМ-БАНК	1 719	-458	1 260	1 175	-453	722	178	0	0	116	2 276
149 "ВЕЛЕС"	1 685	-291	1 394	458	-20	439	33	0	0	81	1 947
150 СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	3 308	-1 614	1 694	596	-21	575	117	0	0	75	2 461
151 БМ БАНК	1 314	-62	1 252	62	-232	-170	-2 828	0	0	0	-1 746
152 ТММ-БАНК	1 973	-1 287	686	134	-4	130	1	0	0	7	824
153 "ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	2 646	-911	1 735	467	-15	452	162	0	0	21	2 370
154 ФІНРОСТБАНК	1 565	-502	1 063	148	-14	134	31	0	0	23	1 251
155 УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	1 027	-554	472	2	-7	-5	0	0	0	961	1 428
156 РАДАБАНК	1 907	-720	1 187	237	-7	230	12	0	0	60	1 489
157 "АЛЬЯНС"	1 721	-563	1 158	68	-2	66	-13	0	0	0	1 211
158 БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	78	0	78	2	-10	-8	0	0	0	0	70
159 УКРБУДІНВЕСТБАНК	1 638	-45	1 593	87	0	87	67	0	0	9	1 756
160 ФЕРМЕРСЬКИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	998	-291	707	222	-7	215	0	0	0	0	922
161 КЛАСИКБАНК	1 217	-175	1 042	43	-1	42	58	0	0	0	1 142
162 ЄВРОБАНК	545	-343	202	146	-7	139	80	0	0	0	421
163 БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	1 035	0	1 035	0	0	0	1	0	0	1	1 037
164 "СТОЛИЧНИЙ"	1 316	-72	1 244	8	0	8	0	0	0	1	1 253
Усього по групі	731 290	-428 150	303 134	147 440	-15 903	131 539	53 643	12	0	15 841	504 169
Усього по банках¹	6 068 406	-3 488 267	2 580 133	1 566 514	-156 275	1 410 242	508 453	1 565	6 156	173 766	4 680 315

¹Без урахування даних Інтерконтинентбанку.

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
-1 025	-1 202	0	-156	75	134		209	0	209		209
-1087	-1 563	0	-458	252	-22		230	-47	183		182
-966	-1 225	0	-588	3 042	-2 021		1 021	-27	994		993
-318	-631	0	-149	-690	723		33	288	321		322
-1 088	-1 319	0	-514	397	-33		364	-91	273		272
1 338	-1 358	0	-812	1 656	-685		971	-90	881		879
-873	-1 200	0	-193	739	-304		435	0	435		435
-1 801	-1 048	0	-458	1 653	-941		712	0	712		713
-886	-894	0	-226	535	72		607	-163	444		443
-1 286	-1 367	0	-355	882	-491		391	-37	354		354
-405	-986	0	-222	1 092	-249		843	-169	674		675
-957	-2 131	0	-213	442	-77		365	0	365		365
-2 148	-1 135	0	-390	288	-52		236	0	236		236
1 238	-1 739	0	-481	-1 580	1 128		-452	0	-452		-452
-837	-1 389	0	-318	1 309	-224		1 085	-74	1 011		1 011
-1 219	-1 158	0	-297	217	401		618	-200	418		417
-1 048	-1 284	0	-645	538	559		1 097	0	1 097		1 098
-898	-1 589	0	-276	-319	-6 629		-6 948	0	-6 948		-6 948
-1 524	-978	0	-161	601	-180		421	-282	139		140
-761	-922	0	-71	476	291		767	-21	746		745
-991	-1 334	0	-374	3 219	-1 812		1 407	-400	1 007		1 007
-649	-746	0	-102	774	-444		330	-102	228		229
-603	-450	0	-63	3 429	-40 333		-36 904	-116	-37 020		-37 018
-691	-981	0	-284	1 402	-958		444	-88	356		355
-1 093	-1 055	0	-264	1 804	-1 116		688	0	688		689
-664	-597	0	-217	211	32		243	-180	63		63
-248	-372	0	-94	1 181	-928		253	-40	213		213
-994	-493	0	-350	209	426		635	-99	536		535
-783	-1 002	0	-50	1 711	-254		1 457	-440	1 017		1 017
-756	-1 387	0	-567	834	-487		347	-35	312		312
-677	-966	0	-207	82	48		130	-9	121		121
-529	-623	0	-103	481	-271		210	-13	197		196
-378	-232	0	-311	1 812	-1 266		546	0	546		547
-1 299	-1 460	0	-400	-662	-278		-940	0	-940		-940
-705	-941	0	-186	633	-54		579	0	579		578
-711	-1 255	0	-265	756	-54		702	-129	573		573
-496	-657	0	-151	1 010	-358		652	0	652		651
-452	-597	0	-133	363	-5		358	0	358		359
-130	-306	0	-103	2 009	-1 711		298	-12	286		287
-249	-508	0	-44	784	-316		468	0	468		467
-579	-615	0	-99	983	-501		482	-221	261		262
-398	-190	0	-331	1 028	-184		844	-75	769		768
-443	-910	0	-240	868	-162		706	-182	524		523
-983	-931	0	-291	-3 951	-372		-4 323	0	-4 323		-4 324
-287	-204	0	-51	282	-238		44	0	44		44
-434	-907	0	-250	779	-427		352	-100	252		253
-233	-277	0	-121	620	-402		218	-27	191		190
-173	-553	0	-2 520	-1 818	76		-1 742	0	-1 742		-1 742
-265	-300	0	-24	900	-35		865	-619	246		248
-366	-262	0	-146	437	-213		224	0	224		223
-2 404	-3 985	0	-1 310	-7 629	-132		-7 761	-22	-7 783		-7 783
-454	-696	0	-560	46	5		51	-25	26		26
-257	-368	0	-218	79	63		142	-35	107		107
-301	-464	0	-132	245	-197		48	0	48		48
-127	-293	0	-94	-93	-67		-160	0	-160		-158
-77	-357	0	-21	582	-325		257	0	257		257
-102	-277	0	-105	769	-284		485	0	485		485
-135 045	-161 252	0	-63 841	144 032	-121 826	-1 196	21 010	-14 501	6 509	0	6 509
-1 070 124	-1 434 797	-78	-426 119	1 749 194	-811 561	-1 140	936 495	-171 137	765 361	565	765 926

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено співробітниками управління аналізу діяльності системи банків департаменту методології, банківського регулювання та нагляду НБУ.

Інформація з першоджерел

Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у квітні 2006 р., а також зміни і доповнення до переліку операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій, внесені у квітні 2006 р.¹

А. Зміни і доповнення до Державного реєстру банків

Назва банку	Вид товариства	Зареєстрований статутний капітал, грн.	Дата реєстрації банку	Реєстраційний номер	Юридична адреса
м. Київ і Київська область					
Акціонерне товариство "ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК"	ВАТ	200 000 000	10.02.1993 р.	149	м. Київ, вул. Пушкінська, 42/4
Акціонерний комерційний "Промислово-фінансовий банк"	ВАТ	42 000 000	29.12.1997 р.	272	м. Київ, вул. Дмитрівська, 18/24
Товариство з обмеженою відповідальністю "Комерційний банк "Актив-банк"	ТОВ	312 750 000	06.08.2002 р.	281	м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 93
Товариство з обмеженою відповідальністю комерційний банк "Столиця"	ТОВ	63 200 000	10.03.2004 р.	290	м. Київ, просп. Героїв Сталінграда, 12-г

Б. Зміни і доповнення до переліку операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій

Назва банку	Юридична адреса	Банківська ліцензія		Письмовий дозвіл на здійснення операцій		Перелік операцій, на здійснення яких банки отримали письмовий дозвіл на здійснення операцій ²	Заходи впливу, які вжито до банків
		Номер	Дата	Номер	Дата		
1	2	3	4	5	6	7	8
м. Київ і Київська область							
Акціонерний комерційний банк "Інтерконтинентбанк"	м. Київ, вул. Вороньківського, 22	100	02.07.2003 р.	100-2	03.02.2004 р.	1,2,3,4,5,6,7,8,9,12,13,14,15,18,19,20,21,22,23	Банківську ліцензію та письмовий дозвіл на здійснення операцій повернуто до Національного банку України у зв'язку з ліквідацією банку
Закрите акціонерне товариство "ПРАЙМ-БАНК"	м. Київ, вул. Богданівська, 24	197	19.09.2001 р.	197-2	20.04.2006 р.	1,2,3,5,6,7,-8,12,13,14,18,19,20	
Товариство з обмеженою відповідальністю "Комерційний банк "Дельта"	м. Київ, вул. Щорса, 36-б	225	20.04.2006 р.	225-1	20.04.2006 р.	1,2,3,4,5,6,7,12,13,14,18,19,20,22,23	
Товариство з обмеженою відповідальністю "АІС-банк"	м. Київ, пров. Балтійський, 20	226	20.04.2006 р.	226-1	20.04.2006 р.	1,2,5,7,12,13,14,18,19,20	

¹ "Офіційний список банків України, включених до Державного реєстру банків, та перелік операцій, на здійснення яких банки отримали банківську ліцензію та письмовий дозвіл Національного банку України на здійснення операцій" опубліковано у "Віснику НБУ" № 2, 2006 р. Зміни і доповнення, внесені до Державного реєстру банків та до переліку операцій, виділено червоним кольором. Примітки у колонці "Заходи впливу, які вжито до банків" викладено відповідно до рішень комісії з питань нагляду та регулювання діяльності банків. Назви банків подаються за орфографією статутів.

² **Банківські операції, які банки мають право здійснювати на підставі банківської ліцензії:** 1Л — приймання вкладів (депозитів) від юридичних і фізичних осіб; 2Л — відкриття та ведення поточних рахунків клієнтів і банків-кореспондентів, у тому числі переказ грошових коштів із цих рахунків за допомогою платіжних інструментів та зарахування коштів на них; 3Л — розміщення залучених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик. **Операції та угоди, які банки мають право здійснювати за наявності банківської ліцензії без отримання письмового дозволу:** 1Н — надання гарантій і поручительств та інших зобов'язань від третіх осіб, які передбачають їх виконання у грошовій формі; 2Н — придбання права вимоги на виконання зобов'язань у грошовій формі за поставлені товари чи надані послуги, беручи на себе ризик виконання таких вимог та приймання платежів (факторинг); 3Н — лізинг; 4Н — послуги з відповідального зберігання та надання в оренду сейфів для зберігання цінностей і документів; 5Н — випуск, купівля, про-

Банки, вилучені з Державного реєстру банків у квітні 2006 р.

Назва банку	Номер реєстрації банку	Дата реєстрації банку	Дата закриття банку	Підстава для закриття банку
Комерційний акціонерний банк "ДЕНДІ"	167	14.05.1993 р.	10.04.2006 р.	Рішення Комісії НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 10.04.2006 р. № 87

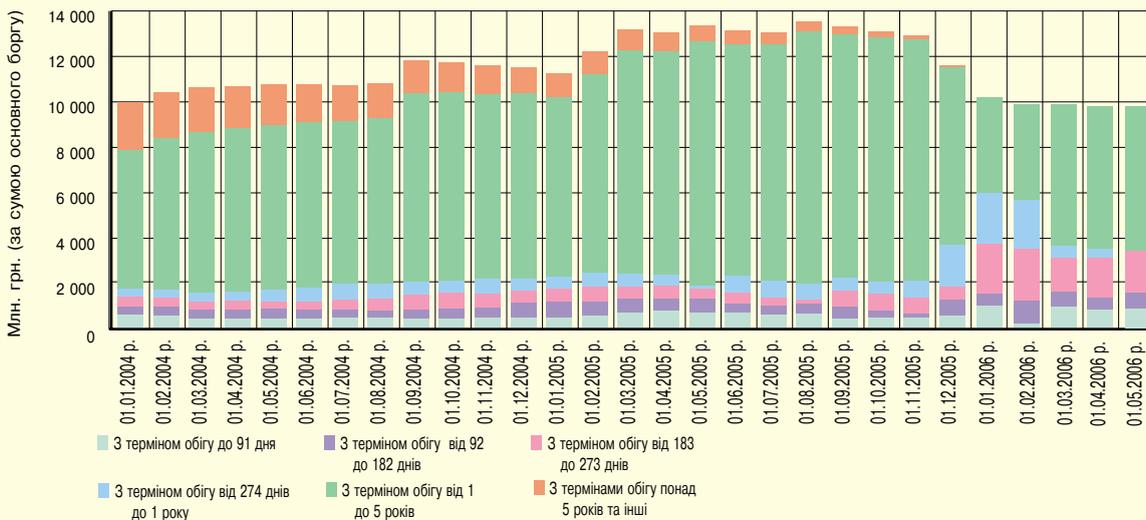
даж і обслуговування чеків, векселів та інших оборотних платіжних інструментів; 6Н — випуск банківських платіжних карток і здійснення операцій з використанням цих карток; 7Н — надання консультативних та інформаційних послуг щодо банківських операцій. **Операції, які банки мають право здійснювати за умови отримання письмового дозволу Національного банку України:** Операції з валютними цінностями: 1 — неторговельні операції з валютними цінностями; 2 — ведення рахунків клієнтів (резидентів і нерезидентів) в іноземній валюті та клієнтів-нерезидентів у грошовій одиниці України; 3 — ведення кореспондентських рахунків банків (резидентів і нерезидентів) у іноземній валюті; 4 — ведення кореспондентських рахунків банків (нерезидентів) у грошовій одиниці України; 5 — відкриття кореспондентських рахунків в уповноважених банках України в іноземній валюті та здійснення операцій за ними; 6 — відкриття кореспондентських рахунків у банках (нерезидентах) в іноземній валюті та здійснення операцій за ними; 7 — залучення та розміщення іноземної валюти на валютному ринку України; 8 — залучення та розміщення іноземної валюти на міжнародних ринках; 9 — операції з банківськими металами на валютному ринку України; 10 — операції з банківськими металами на міжнародних ринках; 11 — інші операції з валютними цінностями на міжнародних ринках; 12 — емісія власних цінних паперів; 13 — організація купівлі та продажу цінних паперів за дорученням клієнтів; 14 — здійснення операцій на ринку цінних паперів від свого імені (включаючи андерайтинг); 15 — здійснення інвестицій у статутні фонди та акції інших юридичних осіб; 16 — здійснення випуску, обігу, погашення (розповсюдження) державної та інших грошових лотерей; 17 — перевезення валютних цінностей та інкасація коштів. **Операції за дорученням клієнтів або від свого імені:** 18 — операції з інструментами грошового ринку; 19 — операції з інструментами, що базуються на обмінних курсах та відсотках; 20 — операції з фінансовими ф'ючерсами та опціонами; 21 — довірче управління коштами та цінними паперами за договорами з юридичними та фізичними особами. **Депозитарна діяльність і діяльність із ведення реєстрів власників іменних цінних паперів:** 22 — депозитарна діяльність зберігача цінних паперів; 23 — діяльність із ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

Цифра зі знаком "+" означає номер операції, на здійснення якої банк одержав право; зі знаком "-" — втратив право, цифра із символом "*" означає номер операції, здійснення якої для даного банку певною мірою обмежене.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготувала головний економіст департаменту реєстрації та ліцензування банків Національного банку України Олена Сілецька.

Ринок державних цінних паперів України у квітні 2006 року

Обсяг облігацій внутрішніх державних позик, що перебувають в обігу (на 1 травня 2006 року)

Примітка. Розміщення облігацій внутрішніх державних позик у квітні 2006 року не провадилося.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками департаменту з управління валютним резервом та здійснення операцій на відкритому ринку Національного банку України.

АННОТАЦИИ

С Днем Конституции!

Светлана Компаниец. Праздник, украшенный весной.

Фоторепортаж с торжественного празднования 15-й годовщины создания Национального банка Украины и Дня банковских работников.

Людмила Патрикац. На повестке дня — деньги.

Сообщение о презентации в Национальном банке Украины книги В.Стельмаха, Т.Смовженко и З.Скринник “Гроші — людина — соціум: параметри взаємин”, в которой рассмотрены проблемы исторической эволюции денег, их социальная природа в XX столетии, изменение социальной роли денег и их места в системе ценностей украинского общества.

Никто не забыт, ничто не забыто!

Сообщение о чествовании участников Великой Отечественной войны и работников тыла в Национальном банке Украины.

Светлана Компаниец. Финансовая реструктуризация в Украине в контексте политики устойчивого экономического роста.

Сообщение о проведении межвузовской Всеукраинской студенческой научной конференции в Киевском национальном экономическом университете имени Вадима Гетьмана.

Александр Петрик. Цели и основные режимы современной монетарной политики.

Анализируются основные режимы монетарной политики, в частности — таргетирования обменного курса, монетарного, инфляционного таргетирования. Обосновывается целесообразность внедрения в Украине режима инфляционного таргетирования.

Ярослав Грудзевич. Развитие институциональной основы денежно-кредитной политики в Украине.

Определены проблемы развития банковской системы и денежного рынка Украины.

Станислав Буковинский. Формирование бюджетной политики в рыночной среде.

Предложены пути решения ряда проблем, возникших в последние годы в бюджетном процессе в Украине.

Олег Васюренко, Наталия Погореленко. Организация управления устойчивым развитием банковского учреждения.

Рассмотрена онтология понятия “устойчивое развитие банковского учреждения”, предложена соответствующая система показателей оценки и прогнозирования стойкости развития банка, проанализированы особенности изменения содержания понятия “стойкость банка”, а также изложены рекомендации относительно выбора стратегических альтернатив развития банка.

Игорь Дугин. Учет факторов внешней среды в процессе управления кредитным портфелем коммерческого банка.

Анализируется зарубежный опыт минимизации негативного влияния факторов внешней среды на состояние кредитного портфеля коммерческих банков в период экономических кризисов.

Основные показатели деятельности банков Украины на 1 мая 2006 года.

Структура активов, обязательств, собственного капитала, финансовые результаты деятельности банков Украины по состоянию на 01.04.2006 г.

Изменения и дополнения к Государственному реестру банков, внесенные в апреле 2006 г., а также изменения и дополнения к перечню операций, на осуществление которых банки получили банковскую лицензию и письменное разрешение Национального банка Украины на осуществление операций, внесенные в апреле 2006 г.

Банки, исключенные из Государственного реестра банков в апреле 2006 г.

Анатолий Чухно. Морально-этический взгляд на экономическую проблему.

Мини-рецензия на учебное пособие В.Стельмаха, Т.Смовженко, З.Скринник “Гроші — людина — соціум: параметри взаємин” (Деньги — человек — социум: параметры взаимоотношений).

Официальный курс гривни к иностранным валютам, устанавливаемый Национальным банком Украины один раз в месяц (за апрель 2006 года).

Официальный курс гривни к иностранным валютам, устанавливаемый Национальным банком Украины ежедневно (за апрель 2006 года).

Основные монетарные параметры денежно-кредитного рынка Украины в апреле 2006 года.

Объемы кредитов, предоставленных Национальным банком для поддержания ликвидности банков Украины, средневзвешенная процентная ставка по кредитам, предоставленным Национальным банком для поддержания ликвидности банков Украины, процентные ставки банков по кредитам и депозитам в национальной валюте, динамика роста денежной массы по состоянию на 01.05.2006 г.

О выпуске в обращение юбилейной монеты “750 років м. Львів”.
Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание юбилейной монеты номиналом 5 гривень, посвященной 750-летию основания города Львова. Фотоизображение аверса и реверса монеты.

О выпуске в обращение юбилейной монеты “Микола Стражеско”.

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание юбилейной монеты номиналом 2 гривни, посвященной 130-летию со дня рождения основоположника украинской кардиологии Николая Дмитриевича Стражеско.

Катерина Гриценко. “Наши судьбы Чернобыля горе колышет”.

Фоторепортаж из столичной галереи “Мистець” Национального союза художников Украины, где состоялась посмертная выставка работ бывшего председателя правления Украинского профессионального банка, фотохудожника Леонида Милевского “Наші долі чорнобильське горе колише”, посвященная 20-летию Чернобыльской аварии.

Рынок государственных ценных бумаг Украины в апреле 2006 года.

ANNOTATIONS

Congratulations on the Constitution Day!

Svitlana Kompaniets. *The celebration decorated with spring.*

Photo-report on the celebration of the 15th anniversary of the National Bank of Ukraine and the Bank Officials' Day.

Liudmyla Patrikats. *Money is on the agenda.*

Information about the presentation of the book "Money – person – society: relationship parameters" by Volodymyr Stelmakh, Tamara Smovzhenko, and Zoia Skrynyk held in the National Bank of Ukraine. In the book considered are the historical evolution of money, their social nature in the 20th century, changes in the social role of money, and money's place in the value system of Ukrainian society.

No one is forgotten.

Report on the celebration in honor of the Second World War participants and those who served on the home front organized by the National Bank of Ukraine.

Svitlana Kompaniets. *Financial restructuring in Ukraine in the context of the steady economic growth policy.*

Information about the All-Ukrainian student's scientific conference held in the Vadym Hetman Kyiv National Economic University.

Olexander Petryk. *Objectives and basic regimes of the modern monetary policy.*

Discussed are the basic regimes of the monetary policy, particularly the regimes of exchange rate targeting, monetary targeting and inflation targeting. Grounded is the expedience of the introduction of the inflation targeting regime in Ukraine.

Yaroslav Hrudzevych. *The monetary policy development in Ukraine.*

Determined are the problems of Ukraine's banking system and money market development.

Stanislav Bukovynskyi. *The fiscal policy in the market economy.*

Given are the ways of solving a number of problems which appeared in the budgetary process of Ukraine in the last years.

Oleh Vasuirenko, Natalia Pohorelenko. *Management organization for bank sustainable development.*

Considered is the ontology of the concept *the banking institution sustainable development*. Given is the respective system of indicators for bank sustainable development assessment and forecasting. Offered are the recommendations concerning the choice of strategic alternatives of bank development.

Ihor Duhin. *The management of the credit portfolio of a commercial bank with environment factors taken into account.*

Discussed is the foreign experience of the minimization of the negative impact of environment factors on the credit portfolio of commercial banks during economic recession.

Major indicators of the activities of Ukrainian banks as of 1 May 2006.

Pattern of assets, liabilities, equity capital, and financial results of Ukrainian banks' activities as of 1 April 2006.

Amendments to the State Register of Banks and to the list of transactions for whose performance banks were granted a banking license and NBU permission in writing made in 1 April 2006.

Banks excluded from the State Register of Banks of Ukraine in April 2006.

Anatolii Chukhno. *The mental and ethical view on the economic problem.*

Mini-review on the textbook "Money – person – society: relationship parameters" by Volodymyr Stelmakh, Tamara Smovzhenko, and Zoia Skrynyk.

Official exchange rate of hryvnia against foreign currencies established monthly by the National Bank of Ukraine (in April 2006).

Official exchange rate of hryvnia against foreign currencies established daily by the National Bank of Ukraine (in April 2006).

Major monetary parameters of the monetary market of Ukraine in April 2006.

Volumes of NBU credits for support of banks' liquidity, average weighted interest rates on NBU credits for support of banks' liquidity, interest rates of banks on national currency credits and deposits, dynamics of money supply growth as of 1 May 2006.

Putting into circulation the commemorative coin "750 Years of the City of Lviv".

Official report on putting into circulation the 5 hryvnia commemorative coin dedicated to the 750th anniversary of the City of Lviv. Obverse, reverse, and numismatic description of the coin are enclosed.

Putting into circulation the commemorative coin "Mykola Strazhesko".

Official report on putting into circulation the 2 hryvnia commemorative coin dedicated to the 130th birth anniversary of the founder of Ukrainian cardiology Mykola Strazhesko. Obverse, reverse, and numismatic description of the coin are enclosed.

Kateryna Hrytsenko. *"The Chernobyl accident re-echoes in our destinies".*

Photo-report on the posthumous exhibition of photos made by the former president of the Ukrainian Professional Bank, photo-artist Leonid Milevskyi "The Chernobyl accident re-echoes in our destinies" dedicated to the 20th anniversary of the Chernobyl nuclear accident. The exhibition was held in the "Mytets" Kyiv gallery of the National Union of Artists of Ukraine.

Government securities market of Ukraine in April 2006.